KIRMIZI BEYAZ
HAYAT KÜLTÜRÜ DERGİSİ
08
2011
İLKBAHAR

* IRMAĞIN İKİ YAKASI: BOSNA
* İSLAM GELENEĞİNDE ŞİİR
* CAMA HAYAT VEREN RENKLİ TASARIMLAR: VİTRAY
* KUŞ EVLERİ

albayrak

İSTİKLÂLİMİZİN ŞÂİRİ

MEHMET ÂKİF ERSOY

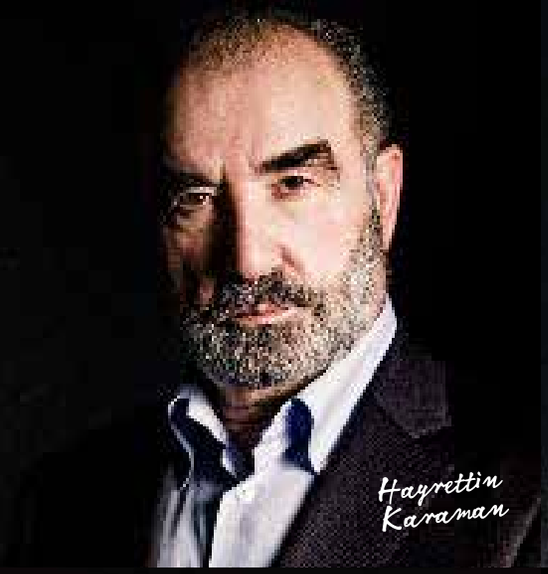

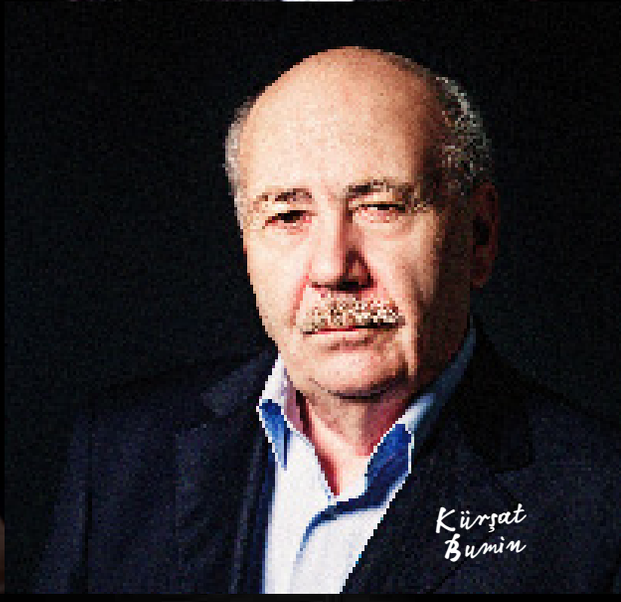

Yeni Şafak okuyan bizi okur!

Yeni Şafak
TÜRKİYE'NİN BİRİKİMİ

www.yenisafak.com.tr

İSTİKLÂLİMİZİN ŞÂİRİ MEHMET ÂKİF ERSOY...

Mehmet Âkif, dünyada çok az şair-mütefekkire nasip olabilecek bir üne sahip. Kime sorarsak soralım, sadece Türkiye'deki insanlar için değil bütün Müslüman milletler için bağımsızlığın sembolü sayılabilecek bu şairin en az bir kıtasını okuyabileceği bir şiirini ezbere bildiğini görürüz. Bütün insanlığa mâl olmuş önemli şair-mütefekkirimiz Mehmet Âkif, her yıl, vefat ettiği 27 Aralık gününde hayırla yâd edilmekte ve bıraktığı miras bir sonraki nesle gururla aktarılmaktadır. Vefatının 75. sene-i devriyesi olan 2011 yılı Mehmet Âkif Ersoy yılı ilan edilerek onun aziz hatırası bir kez daha yâd ediliyor. Aynı zamanda İstiklâl Marşı'nın kabulünün 90. yılına yaklaştığımız bu günler Âkif'i tekrar tekrar ele almamıza vesile oluyor. Sekizinci sayısında Kırmızı-Beyaz Mehmet Âkif'i gündemine taşıyarak bu yöndeki çabalara bir katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Âkif'i sadece şair olarak tanımak ve tanıtmak ona yapılacak en büyük haksızlıklardan biridir. Şair, mütefekkir, eğitimci, edebiyatçı ve gazeteci kimliğinin yanı sıra kendisini milletinin kimseye boyun eğmeden yaşayabilmesine ve yükselişine adamış örnek bir hayat yaşayan Âkif, Türk milletinin istiklâle olan tutkusunun sembolü olmuştur. 12 Mart 1921'de büyük bir coşkuyla kabul edilen İstiklâl Marşı başta olmak üzere pek çok çalışmasında bağımsızlığa susamış milletimizin hislerine tercüman olmuştur. *Safahat* adlı eserinde toplanan şiirlerinde, özellikle de 'Fatih Kürsüsünde' ve 'Âsım' bölümlerinde ülkeyi bu büyük sıkıntıdan kurtaracak olan bir nesle özlem ve hasretini dile getirir. Bu çerçevede belirtmekte fayda görmekteyiz ki, günümüz Türkiyesi Âkif'in idealize ettiği nesille onun özlemini dile getirdiği geleceğe ulaşma yolunda daha çok gayret sarf etmekte ve bunun meyvelerini toplamaktadır.

Âkif, çağlar boyunca insanlığa yön vermiş büyük bir medeniyetin mensubudur muhakkak. Bu açıdan genel olarak İslâm özel olarak ise Osmanlı kültür ve medeniyet anlayışı gereği gibi tahlil edilmeden Âkif hakkındaki değerlendirmelerimiz her zaman noksanlıkla malûl olacaktır. Bu itibarla, çalışmalarıyla her zaman büyük medeniyetimizin önemini vurgulayan ve bu 'medeniyet bilinci'ni genç nesillere aktarmaya çalışan Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sadettin Ökten ile Mehmet Âkif'i 'Âkif' yapan değerler üzerine bir mülâkat gerçekleştirdik. Sayın Ökten'in söyledikleri genç nesillerin Âkif'i daha iyi tanıyıp anlayabilmesi için ışık tutacak nitelikte.

Âkif'ten bahsedip de şiirden bahsetmemek olmazdı. Bu çerçevede ele aldığımız bir diğer önemli başlık İslâm geleneğinde şiirin yeri ve önemi. İslâm'ın başlangıcından beri önemini koruyan şiir, nesirle kolay ifade edilemeyecek türden duygu ve düşünceleri en kolay, estetik ve etkili bir şekilde anlatım biçimi olarak benimsenmiştir. İslâm kültür ve medeniyetindeki gelişime paralel olarak şiirde farklı boyutlar ve yönelimler görülmüş, söz gelimi Dîvan Edebiyatı, Tekke Edebiyatı, Halk Edebiyatı vb. türlerden bahsedilmiştir. Bir insan ömrünün tamamıyla kavramaya yetmeyeceği bu uçsuz bucaksız ummanı, şiir dünyamızı, önde gelen temsilcilerinden hareketle anlamaya çalışıyoruz.

Son olarak, 18 Mart 1915'te kanlarıyla bu toprakları sulayarak çok büyük bir zafer kazanan Çanakkale şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyor ve bir kez daha minnet ve şükranla yâd ediyoruz. Mekânları cennet olsun.

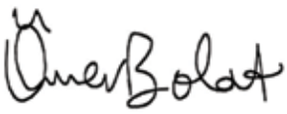

Dr. Ömer Bolat
Albayrak Holding
Genel Koordinatörü

26 GEZİ
IRMAĞIN İKİ YAKASI
BOSNA

34 KÜLTÜR
MİMARLIK ANLAYIŞIMIZDA MERHAMET VE ZARAFETİN SEMBOLLERİ: KUŞ EVLERİ

42 GEZİ
HUZURUN BAŞKENTİ
KONYA

48 KÜLTÜR
İSLAM GELENEĞİNDE
ŞİİR

52 MEKÂN
SULTANLARA LAYIK BİR
RESTORAN BEYCE SULTAN

56 SPOR
BİNİCİLİK

60 SAĞLIK
İNSANLIĞIN EN ESKİ VE
EN YAYGIN HASTALIĞI
BAŞ AĞRISI

68 OTOMOBİL
RANGE ROVER
EVOQUE

74 SİNEMA
DİNGİN SAVAŞÇI -
(PEACEFUL WARRIOR)

KIRMIZI BEYAZ
HAYAT KÜLTÜRÜ DERGİSİ
SAYI: 08 | 2011 İLKBAHAR
albayrak

ALBAYRAK HOLDİNG A.Ş.
ADINA SAHİBİ | NURİ ALBAYRAK
GENEL YAYIN YÖNETMENİ | GÜVEN İLGÜN
SORUMLU MÜDÜR | AV. MUSTAFA DOĞAN İNAL

İRTİBAT ADRESİ
ALBAYRAK GRUBU KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRLÜĞÜ
ÇAYHANE SOKAK NO: 1 34020 TOPKAPI İSTANBUL TEL: 0212 467 3636
FAKS: 0212 544 4748 E-POSTA: kirmizibeyaz@albayrak.com.tr

YAPIM TÜRK MUTFAĞI İLETİŞİM HİZMETLERİ
BÜYÜKDERE CD. NO: 157/10 ZİNCİRLİKUYU-İSTANBUL
TEL: 0212 275 7505 www.tmih.com.tr

EDİTÖR | HACI BAYRAM BAŞER **GRAFİK TASARIM** | ERDAL DEMİR
FOTOĞRAFLAR | HALİT ÖMER CAMCI
KATKIDA BULUNANLAR | FAHRİ SARRAFOĞLU | MEHMET ÖZDEMİR

BASKI | İHLAS GAZETECİLİK A.Ş. | YENİBOSNA İSTANBUL TEL: 0212 454 35 08

06 **KÜLTÜR**
İSTİKLÂLİMİZİN ŞÂİRİ MEHMET ÂKİF ERSOY

14 **TASARIM**
CAMA HAYAT VEREN RENKLİ TASARIMLAR VİTRAY SANATI VE ELDE CAM TASARIM ATÖLYESİ

18 **EKONOMİ**
SIFIR FAİZSİZ UZUN VADELİ KREDİLER VE HİBELERLE DEVLET DESTEKLERİ

Albayrak Grubundan Haberler **04-05**

KÜLTÜR **06-13**
İstiklâlimizin Şâiri Mehmet Âkif Ersoy

TASARIM **14-17**
Cama Hayat Veren Renkli Tasarımlar
Vitray Sanatı ve Elde Cam Tasarım Atölyesi

EKONOMİ **18-21**
Sıfır Faizsiz Uzun Vadeli Krediler ve
Hibelerle Devlet Destekleri

İŞ HAYATI **22-25**
Batı'nın Kurumsallığı Doğu'nun Pratikliği

GEZİ **26-33**
Irmağın İki Yakası Bosna

KÜLTÜR **34-37**
Mimarlık Anlayışımızda Merhamet ve
Zarafet'in Sembolleri: Kuş Evleri

ALBAYRAK **38-41**
Türkiye'nin Birikimini Yüklenen
Gazete Yeni Şafak

GEZİ **42-47**
Huzurun Başkenti Konya

KÜLTÜR **48-51**
İslam Geleneğinde Şiir

MEKÂN **52-55**
Sultanlar Şehri Üsküdar'da
Sultanlara Layık Bir Restoran Beyce Sultan

SPOR **56-59**
Doğa ve Hayvan Sevgisinin Bir Arada
Hissedildiği Estetik Bir Spor: Binicilik

SAĞLIK **60-61**
İnsanlığın En Eski ve
En Yaygın Hastalığı Baş Ağrısı

TEKNOLOJİ **62-65**
Modern Çağın Yeni Kâbusu
Siber Tehditler ve Korunma Yolları

HOBİ **66-67**
Büyük-Küçük Herkesin Hayallerinden Biri
Model Uçak Yapımı

OTOMOBİL **68-71**
Range Rover Evoque

BAŞARI PORTRELERİ **72-73**
Emrah Yücel

SİNEMA **74-75**
Dingin Savaşçı (Peaceful Warrior)

ALIŞVERİŞ **76-77**
Hayatı Kolaylaştıran Yeni Ürünler

KÜLTÜR-SANAT AJANDA **78-79**

KİTAPLIK **80**

YENİ ŞAFAK AİLESİ 16. YILINI KUTLADI

Haberciliğin tarafsız ve cesur adresi Yeni Şafak Gazetesi'nin yazar ve personel kadrosu, 16. kuruluş yıldönümlerini Legancy Ottoman Otel'de sabah kahvaltısında bir araya gelerek kutladı.

16 yıldır yaptığı cesur ve tarafsız habercilik anlayışıyla dikkat çeken Yeni Şafak ailesi, 23 Ocak günü Legancy Ottoman Otel'de kahvaltıda bir araya geldi. Kutlamada konuşan Yeni Şafak Genel Yayın Yönetmeni Yusuf Ziya Cömert, "Yeni Şafak ilk günde tercih ettiği çizgisini bugüne kadar muhafaza etti. O çizgiyle sunulan bakış açısı hep teyid edildi. Yani hiç yanlış bir yerde bulunmadı Yeni Şafak" dedi. Genel Müdür Mehmet Ziya Gökalp de Yeni Şafak'ın güçlü kadrosuyla bugüne kadar izlediği yayın politikasıyla çok başarılı çalışmalara imza attığını dile getirdi.

ALBAYRAK GRUBU FUTBOL TURNUVASI HAZIRLIKLARI BAŞLADI

Albayrak Grubu çalışanlarının katılımı ile gerçekleştirilecek olan '2011 Yılı ALBAYRAK Grubu Futbol Turnuvası'nın hazırlıkları başladı.

Takımların 10 kişiden oluşacağı turnuvaya müracaatlar Mart ayında yapılacak. Maçlar ise Mayıs ayında Albayrak Küçükköy Spor Tesislerinde gerçekleştirilecek.

ALBAYRAK GRUBU'NUN YENİ ŞİRKETİ NAKİL LOJİSTİK A.Ş. FAALİYETE BAŞLADI

Türkiye, gerek Dünya coğrafyası üzerindeki konumu, gerek genç, dinamik nüfusu ve gerekse lojistik sektörüne verilen önem ve yatırımlar sayesinde lojistik hizmetlerde Dünya'da önemli bir merkez, bir üs durumuna gelebilecek bir potansiyele sahiptir. Bu doğrultuda yakın bölge ülkelerinin başta İran olmak üzere ekonomik ve nitelikli bir lojistik hizmeti alabilmeleri, Avrupa ve dünya pazarlarına Trabzon Limanı üzerinden daha kısa bir sürede ulaşabilmelerini sağlamak üzere Nakil Lojistik A.Ş. çalışmalarına başlamıştır

ALBAYRAK SPOR KULÜBÜ YELKEN ŞUBESİ KURULDU

Albayrak Spor Kulübü bünyesinde kurulan Yelken Takımı'nın ilk ekibi olan ERP Ekibi üyeleri yelken eğitimlerine başladı.

İSTİKLÂLİMİZİN ŞÂİRİ MEHMET ÂKİF ERSOY

Âkif, milletimizin var oluş mücadelesini şiirleri ile çok veciz bir şekilde ifade edebilmiş aksiyoner bir düşünürdür. Onun zengin fikir dünyası ve şiirlerindeki arka planı, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi emekli öğretim üyesi Prof. Dr. Sadettin Ökten ile medeniyet perspektifinden ele aldık.

Röportaj: Hacı Bayram Başer
Fotoğraflar: Mehmet Rüyan Soydan Arşivi

Âkif'in Hayat Hikâyesine Kısa Bir Bakış

27 Aralık 1873'te İstanbul Fatih'te dünyaya gelen Mehmet Âkif ilköğreniminin ardından Fatih Merkez Rüştiyesi'ni bitirdi. Bunun yanı sıra babasından temel dînî bilgiler alırken bir yandan da Arapça, Farsça ve Fransızca bilgisini geliştirdi. Mülkiye mektebinde iken yazdığı şiirlerle edebiyatçılardan büyük övgü topladı. 1893'te Mülkiye Baytar Mektebi'ni birincilikle bitirdikten sonra yirmi sene Ziraat Nezareti'nde memuriyette bulundu ve Anadolu'nun pek çok şehrini dolaşma imkânı elde etti. 1894'de 21 yaşında, İsmet Hanım'la evlendi. Edirne'de gezici görevde bulundu. 14 Mart 1895'de yayımlanan ilk şiiri "Kur'ân'a Hitap" *Mektep Mecmuası*'nda çıktı. 1908'de *Sebîlürreşâd*'ın ilk sayısı ve Âkif'in bu dergideki ilk manzûmesi olan "Fatih Camii" yayımlandı. Aynı yıl Dârülfünûn'da Edebiyat-ı Umûmiye derslerine girdi. II. Meşrutiyet'in ilanından sonra Eşref Edip'in sahibi olduğu *Sırat-ı Müstakim* ve daha sonra *Sebîlürreşâd* dergilerinde makaleler ve çeviriler yayımlamaya devam etti. 2 Şubat 1913'de Beyazıt Cami Kürsüsü'nde halkı birliğe ve yurt savunmasına çağırdı. 7 Şubat 1913'de ise Fatih Cami Kürsüsü'nde konuştu. 1914'ün ilk aylarında Kahi-

re ve Medine ziyaretlerinin ardından memuriyet görevinden istifa etti ancak müderrisliğe devam etti. Savaş yıllarında Berlin'de daha sonra da Necid'de gözlemlerde bulundu. Yurda döndükten sonra Anadolu'da başlayan harekete destek verdi ve 23 Ocak 1920'de Balıkesir'de Zağanos Paşa Camii'nde halkı düşmana ve bozgunculara karşı birlik olmaya çağırdı. Haziran 1920'de isyancıları bastırmak üzere Konya'ya gönderildi. 5 Kasım 1920'de Kastamonu Nasrullah Camii'nde Sevr Anlaşmasını anlatarak halkı birliğe ve milli mücadeleye çağırdı. Bunun üzerine 1920'de Darü'l-Hikmet'teki başkâtiplik görevinden uzaklaştırıldı. TBMM'nin kurulmasının ardından Burdur mebusu olarak görev yaptı. Meclis'in bir millî marş güftesi için açtığı yarışmada istenen netice alınamayınca 5 Şubat 1921'de Maarif Vekili Hamdullah Suphi Tanrıöver bir mektupla Mehmet Âkif'e başvurarak İstiklâl Marşı Yarışması'na katılmasını istedi. 17 Şubat 1921'de İstiklal Marşı'nı yazdı ve 12 Mart 1921'da Meclis'te büyük bir beğeniyle kabul edildi. 6 Mart 1925'de hükümet, diğer bazı yayın organlarıyla birlikte *Sebîlürreşâd*'ı da kapattı. 1926'dan sonra Mısır'da yaşamaya başlayan Mehmet Âkif, Câmiu'l-Mısriyye'de Türkçe dersleri verdi. 1928'de damadı Ömer Rıza Doğrul, *Safahat*'ın mevcudu tükenmiş ciltlerini yeniden bastırdı. Kabil Elçiliği'ne giden Hikmet Bayur, Mısır'da Âkif'ten Kur'ân çevirisini istediyse de alamadı.

Sonrasında Eşref Edip de istedi ancak ona da vermedi. Yaklaşık on yıl süren Mısır hayatı sonrası hastalandı. Hava değişimi için 1935'te Lübnan'a, 1936'da ise Antakya'ya geçti. Ardından İstanbul'a dönen Mehmet Âkif, 27 Aralık 1936'da vefat etti. Kabri Edirnekapı Mezarlığındadır. Cemile, Feride, Suad, Emin ve Tahir isimlerinde 5 çocuğu bulunan Mehmet Âkif'in en önemli eseri ise Safahat (1911), Süleymaniye Kürsüsünde (1912), Hakkın Sesleri (1913), Fatih Kürsüsünde (1914), Hatıralar (1917), Asım (1924), Gölgeler (1933) şeklinde yedi kitaptan oluşan *Safahat*'tır.

Prof. Dr. Sadettin Ökten ile Mehmet Âkif Ersoy Üzerine Söyleşi

Söyleşi: Hacı Bayram Başer

Efendim isterseniz öncelikle Mehmet Âkif'in içerisinde yetiştiği toplumsal şartlar, dönemin belli başlı özellikleri ve onun fikir dünyasını şekillendiren ortamı ele alarak başlayalım.

Elbette. Mehmet Âkif'in doğumu 1873, İstanbul. 19. yüzyılın son çeyreği olduğuna göre muhtemelen 1880'leri ve Sultan II. Abdülhamid dönemini hatırlamaya başlar. Meşhur 93 harbi yeni bitmiş, Osmanlı Devleti tabii büyük bir sıkıntı içinde. Gerçekte Osmanlı Devleti bir siyasi yapılanmadır. Bu siyasi yapının ar-

Birinci meclis albümünde

Âkif'in hayatında göz ardı edilen en önemli noktalardan biri, 1926'dan sonra gittiği Mısır'ın onun düşünce dünyasındaki etkisidir. Mısır, Anadolu'da siyasi ve sosyal bir kargaşanın yaşandığı dönemde kısa bir süreliğine İslâm medeniyetinin birikimini muhafaza ediyor.

kasında büyük bir medeniyet bulunmaktadır. Esas sıkıntı o medeniyetin açmazlarıyla ilgilidir. O medeniyet Batı'nın sanayi devrimi karşısında çözüm üretemiyor, dolayısıyla o medeniyetin üzerinde emperyalist Batı'nın getirdiği büyük bir baskı var. İşte o medeniyet Müslüman bir dünyayı savunan bir medeniyet ve devlet. Çünkü padişah hem sultan hem de bütün müminlerin halifesidir. Şimdi, bu resim içerisinde bir çözümsüzlük söz konusu. Sultan II. Abdülhamid çok gayret sarf ediyor ama o gayretlerin sonuca götürüp götürmeyeceği büyük şüpheler uyandırıyor. Bu noktada Osmanlı entelijansiyası ikiye bölünmüş durumda: bir kısmı Batıcı bir kısmı ise muhafazakâr. Bu gerilimin içinde doğuyor Mehmet Âkif. Fakat o ve ondan sonraki bir-iki neslin daha, şansı ve büyük bir imkânı özgün Osmanlı medeniyetini tanımalarıdır. O medeniyet içinden söylüyor ve yazıyorlar. Bu, Âkif'in en belirgin vasfıdır. Birkaç nesil sonra artık o kayboluyor. Herhangi bir medeniyetin bozulmamış, örselenmemiş, inhiraf etmemiş özgün şekliyle biçimlenmek çok mühim bir şey hayatta. Şahsiyetin oluşmasında bir medeniyetin özgün mensubu olmak... İşte Âkif öyle bir mensubiyete haiz. Ve bu mensubiyet üzerinde ölene kadar mesajını vermeye çalışıyor. Önce Türkiye'ye sonra İslâm âlemine ve sonra da bütün dünyaya yayıyor. Konuştuğu dil Türkçe, dolayısıyla o mesaj o günlerde biraz mahdûd kalıyor. Ama dünyada Türkiye'nin itibarı giderek arttıkça Âkif'in mesajı daha da yayılacaktır diye düşünüyorum. Kısacası Âkif büyük bir gerilimin içinde doğuyor. Bu gerilim Osmanlı Devleti üzerinde görülüyor ama aslında İslâm medeniyetinin açmazlarından kaynaklanan bir gerilim. Bu açmazların esasında geçici olduğunu insanlık 1950'lerden sonra anlayabilmiştir. Pek tabii olarak, böylesine gerilimli ortamlarda İslâm mütefekkirleri çok daha üretken olmuşlardır. Gazzâlî, Muhyiddîn İbnü'l-Arabî, Mevlana gibi örnekler akıllara geliyor. Elbette, sorun varsa fikir ve çözüm üretilebiliyor. O dönemde Türkçülük, Osmanlıcılık, İslamcılık gibi pek çok fikri akım var. Osmanlı entelektüelleri çözüm arıyorlar, çoğunun buluştuğu ortak nokta Osmanlı medeniyet anlayışının bir çözüm getirmediği noktasında. Hâlbuki bir medeniyet anlayışı çözüm getirmez. Çözüm üretmez. O ana ilkeleri söyler. Çözümü siz o anlayıştan istihraç edeceksiniz eski tabirle, çünkü çözüm pratiğe dönük bir olgudur. A'yı B'yi yap C'yi yapma şeklinde kurallar söylemeniz gerekli. O noktada Osmanlı'da -haklı olarak- biraz gelenek ön plana çıkmıştır.

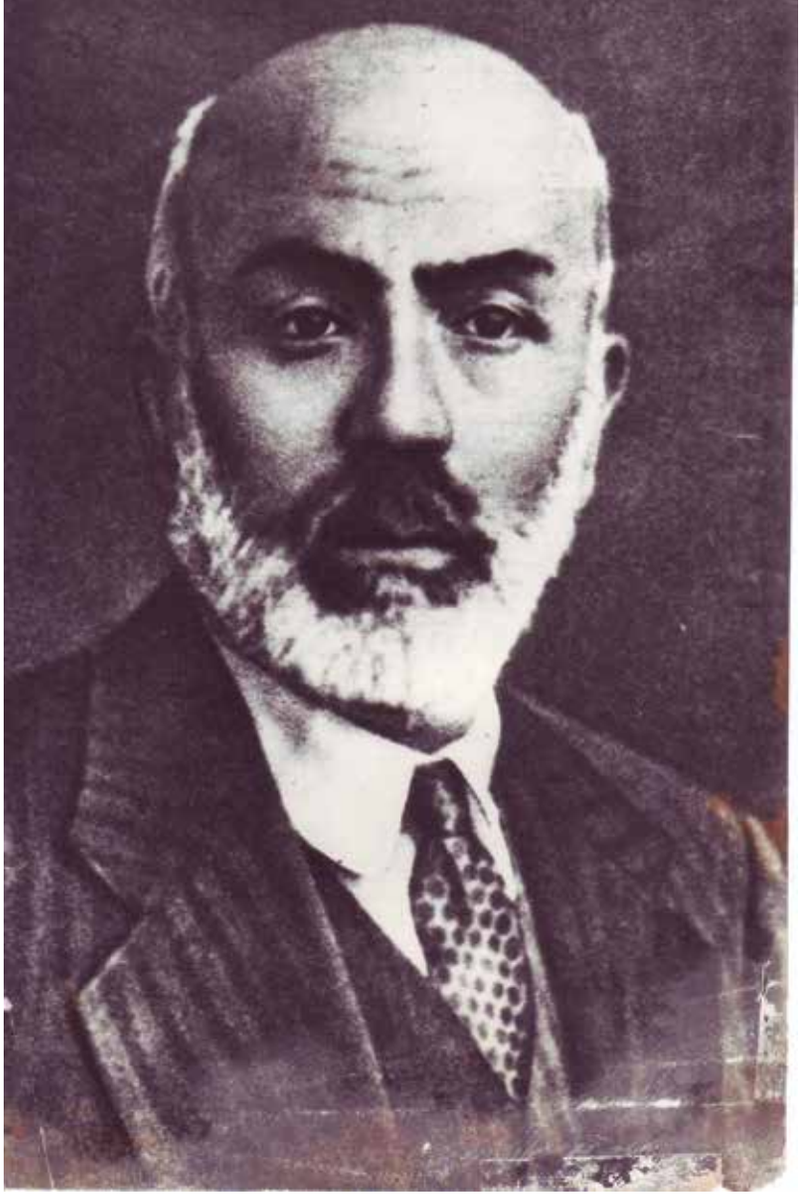

Âkif'i etkileyen en önemli unsur Osmanlı zevkidir. İslâm medeniyetinin mimarîde, seste, renkte, fizik âlemde ve düşünce sisteminde geldiği noktanın Osmanlı'daki şâyiası Âkif'i besleyen muhteşem bir ortam oluşturmuştur.

Ama o dönemin bir özelliği muhafazakâr Osmanlı entelijansiyasının, özü çok sağlam tutmuş olmasıdır. Bu çok mühim bir gerçektir. Yani öz inhiraf etmeden bugüne kadar gelmişse bu, o dönemde özü kaybetmeyen o entelektüeller sayesindedir. Ancak yine de hiçbir akım meselenin bütününü göremiyor maalesef. Mesela Âkif bir dönem İttihat ve Terakki ile ilişki içinde ama sonradan değişiyor tabii, onların meselenin bütününü göremediklerini anlıyor ve bütün bu bakışlarından irca edip Mısır'a gidiyor. O dönem Cemaleddin Afgânî, Muhammed Abduh gibi isimlerle de ilgilendi Mehmet Âkif. Ama o isimler Osmanlı birikimi içinden çıkmadıkları için önerdikleri çözümler bana göre çok sağlıklı değildi. Yani Batı teknolojisinin altında ezilmiş insanlardı. Bugün görüyoruz ki artık teknoloji toplumlara huzur getirmiyor, sıkıntı getiriyor sadece. Onlar biraz erken konuşmuşlar. Âkif de bir dönem onlarla birlikteymiş, bu da bir realite. Ama temel düşünce yapısını oluşturmuyor tabii. Diğer akımlar da meselenin bütününü göremiyorlar. Bu çok da normaldir zaten. Çok büyük bir problem var kapımızda. Gecikmiş problemler var, çözülememiş, insani ölçülerde kalarak çözülmesi mümkün olmayan sorunlar bunlar. Yani Batı rasyonalizminin ortaya koyduğu büyük problemleri tanımak için 20. yüzyılı beklemek gerekiyordu. Bunlar şimdi iyi kötü tanımlandı. Bu problemler 18. yüzyılın sonunda ya da 19. yüzyılda tanımlanamamış olabilirler. Ama mühim olan, muhafazakâr entalijansiyanın ana köklerden kopmadan o anlayışa karşı sadakati bize nakletmesidir. Mühim olan burasıdır.

Tabii İstanbul'un ayrı bir önemi var Âkif'in yetişmesi noktasında. İstanbul o dönemde de bütün İslâm âleminin kültür ve medeniyet merkezi konumunda. Saltanat şehri. Halifenin şehri. Bütün İslâm medeniyetinin modern zamanlardaki birikimi İstanbul'da tecelli ediyor. İşte Âkif bundan nasipleniyor, onun için çok mühimdir İstanbul'da olması. Şimdi artık durum böyle değil tabii. Çünkü onu yaşatan insanlar ve o muhit kayboldu. Biz şimdi onun izlerini görmeye yakalamaya çalışıyoruz. Ama Âkif bizzat içinde yaşadı. Böylesine özgün bir medeniyet havzası da kolay meydana gelmiyor. Kendisini etkileyen isimler arasında Sâdî, Hâfız gibi şairleri sayabiliriz. Osmanlı şiiri ve edebiyatı da Âkif'e büyük tesir et-

miştir. Bunun dışında ve en önemlisi Osmanlı zevkidir. İslâm medeniyetinin geldiği nokta o mimari, o sesler, o renkler, o fizik âlemi, o düşünce sistemi, o duygusal vasat, bunların hepsi Osmanlı medeniyetinin modern zamanlardaki bir şayiası. Dolayısıyla Âkif de bu muhteşem ortamdan nasiplenmesini bilmiştir.

Âkif'in hayatında pek çok memuriyet görevinde bulunmuş, bunların yanında Sebîlürreşâd, Sırat-ı Müstakîm gibi dergilerde fikir yazılarını yazmaya devam etmiş ve sadece şiirlerle değil öteki edebî alanlarda da mücadelesini sürdürmüş olduğu görülüyor. Böylesine üretken ve mücadeleci bir anlayışın kaynağı ne olabilir?

Mehmet Âkif'inki bir kere büyük bir ruh. O ruhu bir ayna gibi düşünürseniz her ışık onda ayrı bir akis uyandırıyor. Üretkenliği buradan kaynaklanıyor. Büyük bir problem karşısında bir çözüm üretme çabası ortaya koyuyorlar. Ziya Gökalp, Eşref Edip, Said Nursî vb. gibi Âkif de çözüm arıyor ve fikir üretiyor. Bu çözüm önerileri bugün için geçerli olabilir de olmayabilir de, bu önemli değil. Önemli olan husus şu: Bir yerde Âkif'in yaptığı 'sâbit kadem'dir, yani ayağını sabit tutmaktır o da İslâm medeniyetinin temeli olan İslâm inancı ve sünnet-i nebi noktasında sabit olmaktır. Sünnet-i seniyyede çok sağlamdır Âkif. Zaten bir medeniyetin ana kaynakları sağlamsa mutlaka ve mutlaka hayat karşısında o medeniyet yeni çözümler ortaya koyar. Âkif o medeniyetin ana kaynaklarını çağına göre güncellemiştir. Daha büyük İslâm mütefekkirlerinin ve sanatçılarının getirdiği o zincirin mühim bir halkası olabilmiştir. Ondan sonra gelen akımlarla ayakta durmaya çalışıyoruz.

O dönemde ezanların Türkçe okunması tartışılıyor, Türkçe ibadet tartışılıyor ve mesela Diyanet, Âkif'ten bir Kur'ân meali yazmasını istiyor. Meselenin bu boyutu hakkında ne düşünüyorsunuz?

Evet, o bir problemdir. Dönemin Türkiyesi'ndeki bazı asker elitleri özellikle bir modern kavramsal yapı oluşturmaya ve dînî söylemi de kendi modernlik anlayışlarına göre yapılandırmaya çalışıyorlar. Bu medeniyete bir değişiklik yaptırmak istiyorlar ama nasıl olabileceğinden pek haberleri yok. Bu toplum neyin bir sembolüdür, bundan haberleri yok, zannettiler ki bu toplum hemen değişir. Ancak Âkif'le beraber bütün Osmanlı muhafazakâr entelektüelleri bunun farkında elbette. Buradaki 'modern' de bize göre bir modernliktir, yoksa Batı'nın felsefî ve kültürel modernizm anlayışı ile bizimkisi çok farklıdır. Âkif de Türkçe'ye ve yanı sıra Arapça'ya çok hâkim elbette. Çok güçlü bir dili var. Dini de biliyor. Ona sipariş ediyorlar Kur'ân mealini. Ama tabii Âkif onu yok ediyor kısa bir müddet sonra. Başkasına da verdiği söyleniyor ama bana göre Allah o meali dâr-ı bekâya tevdî etti. Çünkü o çalışma üzerinden bir başka söylem dile getirilebilirdi ve bu taraftar bulabilirdi. Âkif'in prestijini Türkiye'deki modernler kendi emelleri için kullanmak isteyebilirlerdi. O zaman hem Âkif'e yazık olurdu hem de o fikre kapılmak isteyen insanlara yazık olurdu. Bu nedenle öyle veya böyle en ufak bir şekilde suistimal edilmesinden korktuğu için onu yok etmiştir.

1. Mehmet Âkif mebus iken

2. Refikası İsmet Hanım

3. Feride ve Suat Hanım

Âkif'in en belirgin vasfı henüz bozulmamış ve inhiraf etmemiş Osmanlı medeniyetini tanıması ve bu medeniyetin içinden konuşuyor ve yazıyor olmasıdır.

Mehmet Âkif ve Emin Bey

Özellikle bizim neslimiz Âkif'i daha çok vatan sevgisini dile getiren istiklâl tutkunu bir şair olarak görüyorlar ama sanırım burada vatan ve istiklâlin ne demek olduğu konusunda kafalarımız biraz karışık öyle değil mi? Onun yaşadığı dönem vatan topraklarının çok geniş olduğu bir dönemdi. Bu açıdan bakıldığında Âkif'in vatan telakkisi hakkında ne söyleyebilirsiniz?

Vatan, medeniyetinizin ahkâm ve biçimlerinin geçerli olduğu yerdir. Şimdi biliyorsunuz bu 21. yüzyılın ilk on yılında artık ulus-devlet çatırdamaya başladı. Sanayi devriminin ve kapitalizmin tanımladığı şekliyle ulus-devlet diye bir şey yok. O dönem Osmanlı'da ve Âkif'in anlayışında millet-i İbrahim ya da ümmet yaklaşımı var. Avrupa'nın Amerika'nın ulaşmak istediği yapı da böyle bir şeydir. Onlar da bir ümmettir. Dolayısıyla o militarist, şövenist vatan anlayışı bence de yeniden tartışılmalı. Âkif ise daha geniş bir perspektiften bakıyor hadiseye. Tabii, bizim medeniyetimizde esas olan hizmettir. Kuru bir istiklâl kavgası söz konusu değildir. Devlet kavgası söz konusu değildir. Devletin bir amacı vardır: devletin amacı ümmete, millete, nâsa, halka ve ahaliye hizmettir. Daha net söyleyelim; Allah'a kul olana hizmettir. Bu noktada ırk anlamında hiçbir ayrım söz konusu değildir. Sonra artarak bütün insanlığa hizmet etmek temel hedeftir. Bu çerçevede istiklâl kavramının manasını da yeniden tartışarak onun bir tahakküm ile ilgili değil, hizmet ile irtibatlı olduğunu ortaya koymamız gerektiğini düşünüyorum. Mesela İstiklâl Marşı çok özel şartlar altından yazılmış olmasına rağmen yine de bu duyguyu hissettirir. "Bu ezanlar -ki şehâdetleri dînin temeli-" diyor. Yani ezanın okunduğu her yerde medeniyetimizden veya onun biçimlerinden bahsedebiliriz.

İstiklâl Marşı deyince, onun yazıldığı Taceddin Dergâhı da akla geliyor. Âkif'le beraber çok zikrediliyor bu dergâh. Âkif'in hayatında nasıl bir rolü vardır burasının?

Evet, Ankara'da çok hoş bir yerdir, zamanında ona tahsis edilmiş ama bundan daha fazlası yoktur. Bana göre

çoğu zaman göz ardı edilen bir nokta vardır: Âkif'in hayatında asıl dönüm noktası 1926'dan sonra gittiği Mısır'dır. Çok mühim bir dönemde 53-63 yaş arasında, olgunluk döneminde gittiği Mısır.... O dönemde birçok insan Mısır'a gidiyor. Yani büyük adamların kişilikleri böyle. İllâ ki devletin sürgüne göndermesi vs. gerekmiyor. Üzerlerinde bir baskı hissettiklerinde birçok şeyi terk edip gidebiliyorlar. Onlar hayatı sıradan insanlar gibi yaşamıyorlar çünkü. Onların büyük idealleri vardır. Ruhlarındaki o fırtınayı, o büyük ruhi gerilimi veya itmi'nanı zedeleyen herhangi bir ortamda durmazlar. Mekânı terk ederler, zamanı da terk edebilirler. Âkif'inde öyle olmuş. Peki, neden Mısır'a gidiyorlar, belki Mısır'da daha rahat yaşayabiliyorlar. Belki bunun üzerinde durmak gerekiyor. Sadece Âkif değil, Mustafa Sabri Efendi de gitmiştir. Daha pek çokları... Ali Ulvi Bey mesela önce Medine'ye gidiyorlar fakat o okumak için Kahire'ye geliyor. Biz Mısır'ı belki bu cephesiyle hiç tanımıyoruz. Acaba Mısır belli bir medeniyet birikiminin bir süreliğine hayatiyetini muhafaza etmesi ve gelişmesi için ayrı bir yaşama ortamı mı sağladı bu insanlara ki Türkiye'de ortam müsait olunca tekrar dönebildiler. Âkif de döndü ve Mısır'da edindiği birikimi Türkiye'ye aktardı. O açıdan Mısır'ın Âkif'in hayatı ve düşünceleri üzerinde çok büyük etkisi olduğunu düşünüyorum.

Âkif, yaşadığı dönemde tek olarak sivrilebilmiş, gerçekten ön planda olan bir düşünür ve şair olarak görüyoruz. Ancak Sezai Karakoç'un da söylediği gibi 'Âkif'i anlamanın en iyi yolu Yahya Kemal'le birlikte değerlendirmektir.' Bu çerçevede acaba Âkif'in dönemindeki diğer isimlerle ilişkisi ne boyuttaydı ve kendisinden sonra çizgisini sürdüren bir akımdan söz edebiliyor muyuz?

Âkif İslam dininin, Yahya Kemal İslâm medeniyetinin şairi olarak nitelendiriliyor. Esasen din ile medeniyet birbirinden ayrı değil. Medeniyet dinden neşet ediyor. Temel kabul din, ama birisi savaşın ön cephesinde -tabiri caizse yalın kılıç büyük bir arbedenin içinde. Ötekisi ise epey geride ama daha geniş bir manzarayı görüyor ve o geniş manzara üzerinden günlük hadiselere fazla takılmadan konuları ele alıyor. Yahya Kemal söz konusu koca maziyi bugüne taşıyor. Bu çok mühim bir şeydir çünkü mazinin bugüne taşınmış halini gördüğünüz zaman bugünün gözlüğü ile maziye bakıp oradaki değerleri yakalayabiliyoruz. İşte Yahya Kemal olabildiği safiyeti ile maziyi bugüne taşıyor. Âkif ise Yahya Kemal gibi maziyi bugüne taşımaktan ziyade problemi çok veciz ve ateşli bir şekilde dile getirmiştir. *Safahat*'ın *Süleymâniye Kürsüsünde* isimli bölümüne bakıldığı vakit, orada sadece günün problemlerinin çok veciz ve etkili bir üslupla dile getirildiği görülür. Ama Süleymâniye'nin gerçekte ne anlama geldiği, arkasındaki o büyük maziyi Yahya Kemal'in *Süleymâniye'de Bayram Sabahı* şiirinde görebiliyoruz.

2011 yılının Mehmet Âkif Ersoy yılı ilan edilmesi ve İstiklâl Marşı'nın kabulünün 90. yılı çeşitli etkinliklerle ele alınıyor. Sizce onu daha iyi anlamak için neler yapmalıyız?

Farklı kaynaklardan dönemi iyi okumak ve anlamak lazım. Sadece Osmanlı olarak değil dünya konjektürü olarak, İslâm medeniyeti açısından o dönemi iyi anlamak gerekiyor. O resmin içinde Âkif daha bir anlam kazanıyor. Biraz felsefe, Batı tarihi, sanayi devrimi, Batı emperyalizmi, İslâm dünyasının durumu ve hepsinin içinde Âkif'i ve Türkiye'nin macerasını anlamak lazım. Birinci Dünya Savaşı'nı ortaya çıkaran sebepler, Türkiye'nin bu sebepler karşısındaki konumu, savaşın başlangıcında Osmanlı'nın şansı nedir, yerli kaynaklar bir şey söylemiyor bu konuda tabii. Biraz farklı kaynaklara baktığımızda resim değişiyor. Akif bu dramın farkındadır. Bu nedenle Âkif'in büyük çıkışının çığlığı, sadâsı sivriliyor...

İlk mezarı ve Edirnekapı'da bulunan günümüzdeki mezarı

CAMA HAYAT VEREN RENKLİ TASARIMLAR

VİTRAY SANATI VE ELDE CAM TASARIM ATÖLYESİ

Rengârenk camları belirli bir kompozisyonda ve tiffany, bakırlı, kurşunlu, boyama ve mozaik gibi değişik tekniklerle bir araya getirerek ortaya konan ve eski zamanlarda kilise, camii ya da büyük ve özel mimari yapılarda rastladığımız vitray, şimdilerde ev, otel, pencere camları, merdiven boşluğu pencereleri gibi pek çok yerde uygulanarak günlük hayatımızın parçası haline gelen bir cam süsleme sanatı. ELDE Cam Tasarım, sahip olduğunuz mekâna uygun olarak değişik renk, ebat ve desenlerle zevkinize hitap eden klasik ve modern vitray tasarımları sunuyor.

Cam ve insanoğlunun onu bir sanat malzemesi olarak kullanması 7000 yıllık bir tarihe sahip. Ancak mimari açıdan kullanımı üç-dört asır öncesine dayanıyor. Her ne kadar eskiden taş, tuğla kadar önemli bir yere sahip olmasa da günümüzde modern binaların en öncelikli yapı malzemelerinin camlar olduğu muhakkak. Bu, camın berraklığı ve saydamlığından kaynaklanan bir durum. Geçmişte cam, lüks mimarinin bir elemanı olarak görülüyordu ve çok yaygın değildi. Bunun en temel sebebi ise cam yapma tekniklerinin bir meslek sırrı olarak saklanması ve tekniğin hızlı bir gelişim sağlayamamış olmasıydı. Bu sorun, daha az teknik bilgi ve beceri gerektiren ve temelde küçük renkli cam parçalarını mozaik gibi yan yana ekleme ilkesine dayanan vitray sanatının doğmasına zemin hazırladı. Böylece 19. yüzyıldan itibaren, genelde Avrupa özelde ise Fransa'da cam lüks olmaktan çıkıp saydamlığı ve işlenebilirliği ile hayatın her alanında yaygın bir şekilde kullanılmaya başlandı. Doğu Akdeniz bölgesinde doğduğu belirtilen vitray sanatına Türk sanatçılar Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde artan bir ilgiyle yaklaştılar. Özellikle Topkapı Sarayı, Şehzade Türbesi, Süleymaniye Cami ve Yeni Cami gibi camiiler, konaklar, saraylar ve türbelerde vitray sanatına Türklerin kazandırdığı yenilikler gözlenebilmektedir.

Güneş ışığını renk katarak yapı içine aktaran vitray pencereler özellikle cami, kilise gibi dînî yapılarda aydınlatma sisteminin bir parçası olarak yaygınlık kazandı. Ancak pencereler dışında, günümüzde iç mimaride ve dekorasyon amaçlı olmak üzere geniş bir kullanım alanına sahip. Artık camın olduğu her yerde vitray sanatından söz etmek mümkün; evlerde, otellerde, birçok mekânda kapı camları, pencere camları, merdiven boşluğu pencereleri, mutfak - banyo dolap kapakları, tavan camları - kubbe, ışıklı duvar panoları, ayırıcı paneller -paravanlar –masa, lamba – abajur– aplik ve özgün hediyelik eşyalarda dekorasyon ve aydınlatma amaçlı kullanılıyor vitray.

Vitray süslemeleri, genelde beyaz çimento, mozaik, demirli veya telli renkli cam kullanılarak yapılırken alçı ve beton olmak üzere iki tür süsleme stili bulunuyor. Bu türler ise mozaik, macunlu, kurşunlu, boyalı ve tiffany diye adlandırılan farklı üretim tekniklerinde uygulanıyor. Bu süslemeler görsel bir zevke hitap etmesi yönüyle bir yandan sanatsal - estetik bir eğitim ve yeteneği gerekli kılarken diğer yandan irili ufaklı çok sayıda dekoratif parçayı ahenkli bir kompozisyon haline getirebilecek mühendislik hesaplamalarına ihtiyaç duymaktadır.

Bu kadar yaygın bir kullanıma alanına sahip olmasına rağmen vitray sanatı hakkında tehlike çanlarının çaldığını söylemek zorundayız. İleri teknolojinin el sanatlarında yarattığı tahribattan vitray sanatı da nasibini almış gözüküyor. Bu sanatın Türkiye'deki pek çok ustası, çok az sayıda çırak yetiş-

Doğu Akdeniz bölgesinde doğduğu belirtilen vitray sanatına Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde yoğun bir ilginin yaşandığı gözleniyor. Oysa Avrupa'da bu dönemlerde cam, lüks mimarinin bir öğesi olarak görülüyordu ve yaygın değildi.

İleri teknolojinin el sanatlarında yarattığı tahribattan vitray sanatı da nasibini almış gözüküyor. Bu sanatın Türkiye'deki pek çok ustası, çok az sayıda çırak yetişmesinden dem vuruyor.

mesinden dem vuruyor. Onlara göre çözümlerden en önemlisi üniversitelerin Güzel Sanat fakültelerinde vitray eğitimi verilmesi.

İstanbul'daki 'ELDE Cam Tasarım' işte bu ihtiyaca cevap verebilecek nitelikte bir yer. Vitray süslemelerinde hem klasik motiflerin işlendiği hem de modern çizgilerin takip edildiği bir yaklaşım sergileyen ELDE Cam Tasarım'ın kurucusu Heyecan Ural yüksek öğrenimini Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Mimarlık Yüksek Okulu'nda tamamladıktan sonra Almanya'nın çeşitli kentlerinde yoğun olarak değişik seramik atölyelerinde çalıştı. Bunun yanında batik, rölyef, ipek boyamacılığı gibi alanlarda da kendini geliştirdi. Başta Almanya'nın pek çok kenti ve Oslo'da olmak üzere pek çok karma seramik sergilerine katıldı. Türkiye'ye döndükten sonra Avrupa'da edindiği tecrübeleri vitray sanatındaki yeteneğine yansıttı. 1991 yılından beri profesyonel olarak çalışmalarını sürdüren atölye, 1993'ten itibaren füzyonu vitray sanatında kullanmaya baş-

layarak ayrıcalıklı bir yer edindi.

Milli Saraylar Daire Başkanlığı ve İtalyan Kültür Merkezi işbirliğiyle 2005 yılında düzenlenen "Camda Sanatsal Yansımalar" adlı karma cam sergisine katılarak büyük ilgi gördü. Cam Ocağı'nda katıldığı eğitimde dünyaca ünlü cam tasarımcısı Chantal Royant'dan Pâte de verre (Cam Hamuru) tekniğini öğrenerek çalışmalarına üçüncü boyutu kattı. Ana ilgi odağını iç mimarideki cam tasarımları olarak ifade eden ELDE Cam Tasarım, profesyonel vitray ve füzyon kursları da düzenleyerek ülkemizde vitray sanatının gelişimi adına çok önemli bir boşluğu dolduruyor.

ELDE Cam Tasarım Atölyesi'nde sanat amaçlı üretilen vitray süslemelerinin yanı sıra İstanbul'da özellikle modern villalardaki kış bahçelerini süsleyen vitray çalışmalarının yer aldığı "Kış Bahçesi Vitrayları"; dekoratif sehpa camı, dekoratif amaçlı duvar panosu, ara bölmeler vb. için modüler sistemle üretilen zarif füzyon uygulamaları kapsayan "Modüler Füzyon Cam"; geleneksel çini motiflerinden hareketle ortaya konan Çini Motifi vitray süslemeleri ile kapı ve pencere vitray süslemeleri dikkatleri çekiyor.

ELDE Cam Tasarım Atölyesi
19 Mayıs Mah. Mehmetçik Cad. No:102 / 2 Fulya / İstanbul
Tel: (212) 213 81 58 Fax: (212) 211 26 70 Web: www.vitray.com

SIFIR FAİZSİZ UZUN VADELİ KREDİLER VE HİBELERLE

DEVLET DESTEKLERİ

Devletin durgunlaşan ekonomiyi canlandırmak ve iktisadi hareketliliği sağlamak için piyasaya yardım elini uzatmasının araçlarından biri de ihracata yönelik girişim yapmak isteyen firmalara sağlanan teşviklerdir. Hem işsizlik yükünü azaltmak hem de yeni yatırımların önünü açmak amacıyla sağlanan bu teşviklerin özellikle 1950'lerden artış düzeyine geçtiği görülüyor. Ancak pek çok girişimci bu imkânlardan habersiz.

Yazı: Fahri Sarrafoğlu

Günümüzde pek çok girişimcinin parlak bir fikri olduğunu ancak bunu gerçekleştirebilmek için yeterli sermayeyi bulamadığından yakındığını biliyoruz. Oysa devlet, öteden beri, çok sayıda iş alanına yönelik çeşitli kredi programları uyguluyor. Özellikle Türkiye'nin son on yılda gösterdiği büyük gelişim, küresel ölçekli pek çok kredi imkânının önünü açtı. Devletin sağladığı bu imkânlar başta ihracata yönelik girişimcileri olmak üzere sayısız müteşebbisin kolayca işini toparlamasına yardımcı oluyor.

Bu devlet teşviklerinin önemli bir bölümü ihracata dönük olmak üzere sağlanıyor. Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın temin ettiği bu krediler, başta dış ticaretin geliştirilmesi olmak üzere aynı zamanda Türk şirketlerinin yurt dışında markalaşabilmeleri amacıyla da verilmektedir. Bu çerçevede ihracata yönelik olarak sağlanan devlet desteklerinin pek çok başlık altında ele alındığını söylememiz gerekiyor. Bu programları şu şekilde sıralamamız mümkün:

Pazar Araştırması ve Pazarlama Desteği: Bu teşviğin amacı ise ülkemizde sınai ya da ticari faaliyette bulunan firmalar ile

yazılım sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin potansiyel pazar alanları hakkında sistematik ve objektif bilgi sağlanması olarak ön plana çıkıyor. Ayrıca söz konusu şirketlerin, yeni ihraç pazarlarının oluşturulması ve yanı sıra geleneksel pazarlarda pazar payının yükseltilmesine dönük olarak giriştikleri faaliyetlere ilişkin giderlerinin belirli bir bölümünün karşılanması amaçlanmaktadır.

Stratejik Odak Konuları Projelerine Sermaye Desteği: Bu destekte Türkiye'de hâlihazırdaki sanayi yapısı, teknoloji, insan gücü birikimi ve uluslararası karşılaştırmalı üstünlüklerin dinamiği esas alınmaktadır. Böylece sanayi için gerekli tedbirleri tespit eden projelerin desteklenmesine yönelik olarak sağlanan bu teşvikler, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı tarafından uygulanan programla azami süresi 1 yıl ve destek tutarı toplamda yüz bin ABD Dolar olmak üzere verilmektedir.

Ürün Geliştirme Projelerine Sermaye Desteği: 2 yıl geçerli olmak üzere ve bir milyon ABD Dolarına kadar sağlanan bu destek, piyasada ticari değeri olabilecek yeni bir ürün oluşturulmasına yönelik Ar-Ge projelerine dönüktür.

Uluslararası Nitelikte Yurt içi İhtisas Fuarlarının Desteklenmesi: Bu teşviklerle söz konusu fuarların dış tanıtımının yapılmasına ve uluslararası düzeyde katılımın artırılmasına yönelik destek sağlanmaktadır. Fuar organize eden firmaların yararlanabileceği bu desteklerle başta tekstil, konfeksiyon, halı, deri, taşıt araçları ve yan sanayi, gıda teknolojisi, elektrik ve elektronik sanayi olmak üzere çok sayıdaki alanda düzenlenecek fuarlar rahatlıkla organize edilebilir.

Yurt Dışı Fuarlarının Desteklenmesi: Bu programda ise yurt dışında düzenlenen fuar veya sergilere KOBİ, SDŞ ve diğer firmaların katılımının artırılması ve bu yolla üretim ve ihracat artışının sağlanması hedeflenmektedir. Üretici, pazarlamacı ve organizatör firmalar ile SDŞ'lerin yararlanabileceği bu destekler sayesinde millî düzeyde gerçekleştirilen fuar katılımları, organizasyon faaliyetleri ya da bireysel düzeyde gerçekleştirilen fuar katılımları gibi faaliyetler destekleniyor. Faydalanmak için fuar bitimini takip eden 3 ay içerisinde başvuru yapılması gerekiyor.

Çevre Maliyetlerinin Desteklenmesi: Bu başlık altında çevre, kalite ve insan sağlığına yönelik teknik mevzuata uyum sağlanabilmesini temin etmek amacıyla alınacak kalite, çevre belgeleri ile insan can, mal emniyeti ve güvenliğini gösterir işaretler ile tarım ürünlerine ilişkin laboratuar analizleri ve belgelendirme işlemlerine ilişkin harcamaların desteklenmesi hedefleniyor. Uygulamacı kuruluşu İİB olan bu destekler, söz konusu belgelerin alınması için yapılmış giderlerin en fazla yarısını ve 50.000 dolara kadar karşılıyor. Harcamaların belgelendirilmiş olması ve Türk Standartları Enstitüsü veya Akredite edilmiş kuruluşlardan alınmış olması şartına bağlı bu krediler için başvuru süresi, belgeyi aldıktan sonraki altı ay olarak belirlenmiş durumda.

Sektörel Mahiyetteki Ticaret Heyeti Programlarının Desteklenmesi: Türkiye'de faaliyette bulunan sınaî ve/veya ticari faaliyette bulunan şirketler, yazılım şirketleri ve SDŞ'lerin yararlanabildiği bu desteklerle bir sektör bazında gerçekleştirilen sektörel nitelikli ticaret heyeti programlarına iştirakte katılım giderlerinin karşılanması hedeflenmektedir. Müsteşarlığın koordine ettiği bu desteklerin içeriği ise en fazla iki kişi olmak ve program başına 10.000 ABD Dolarını geçmemek şartıyla ulaşım, konaklama, iş toplantısı ve ikili iş görüşmelerinin organizasyon giderleri, reklam, tanıtım ve promosyon giderleri (basın ilanları, katalog, tanıtım cd. leri, afiş vb.) ve halkla ilişkiler ve danışmanlık giderleri gibi harcamaların şirketler için %50 ve SDŞ'ler için %60 oranında karşılanması şeklinde tespit edilmiştir.

Ar-Ge Yardımları: Araştırma ve Geliştirme faaliyetleriyle ilgili girişimlerin desteklenebilmesi için harcamaların ölçülebilir ve faturalandırılabilir olması şarttır. Temel destek oranı en fazla %50 olan bu teşvikler, çeşitli ek desteklerle beraber bazen % 60'a kadar sağlanabiliyor. TÜBİTAK Teknoloji İzleme ve Değerlendirme Başkanlığı'nın yürüttüğü programda destek süresi 3 yıl olarak belirlenmiş durumda.

Elektronik Ticaret (e-ticaret) Sitelerine Üyelik Giderlerinin Desteklenmesi: Yine Türkiye'de faaliyette bulunan sınaî ve/veya ticari faaliyette bulunan şirketler, yazılım şirketleri ve SDŞ'lerin yararlanabildiği bu destekle ürünlerin yurt dışına yönelik olarak elektronik ortamda pazarlanabilmesi amacıyla oluşturulan e-ticaret sitelerine üyelik giderlerinin karşılanması hedeflenmektedir. Sağlanan destek, limitler ve sürelerine gelince, müsteşarlıkça uygun görülen ve nihai tüketiciye yönelik olmayan bu teşvikler en fazla 3 yıllık olmak üzere, şirketler için %50, SDŞ'ler için %60 oranında ve yıllık en fazla 20.000 ABD Dolar olarak belirlenmiştir. Ayrıca destekten yararlanmak için önce İGEME'ye müracaat edilerek ön onay alınması gerekmektedir.

Eğitim ve Danışmanlık Yardımı: Şirket çalışanlarının kalite, verimlilik, yönetim teknikleri, tasarım, uluslararası pazarlama vb. ile dış ticaret işlemleri konusundaki eğitim giderleri ile bu konularda alınacak danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderlerin ve ülkemizde düzenlenen tasarım yarışmalarında dereceye giren tasarımcıların, tasarım konusunda yurt dışı eğitim giderlerine ilişkin harcamalarının desteklenmesine yönelik olarak verilen bu yardımlardan başta tasarımcılar olmak üzere sınaî, ticari ve yazılım şirketleri yararlanabilmektedir. Yine İGEME'nin yürüttüğü bu programda şirketlerin yıllık toplam 50.000 ABD dolarını aşmamak üzere, program bazında süresi 6 (altı) ayı geçmeyen yurtiçi eğitim giderlerinin %90'ı desteklenir.

Yurt Dışında Ofis-mağaza Açma, İşletme ve Marka Tanıtım Faaliyetlerini Desteklenmesi: Şirketlerin yurt dışı pazar paylarını artırmaları ve ürün tanıtımı yapmak için yurt dışında şirket kurma, depo-mağaza açma ve işletmelerinden doğacak giderlerin karşılanmasına yönelik olarak sağlanan bu desteklerden ülkemizdeki SDTŞ'leri ve SDŞ'ler ile sınaî ve ticari faaliyette bulunan veya yazılım sektöründe iştigal eden şirketler yararlanabilmektedir.

Yurtdışında Markalaşma ve Türk Malı İmajının Yerleştirilmesine Yönelik Faaliyetlerin Desteklenmesi: Dış Ticaret Müsteşarlığı ve İstanbul İhracatçı Birliklerinin uygulamacı kuruluş olarak üstlendikleri bu teşviklerle yurt dışı pazarlarda Türk ürünlerinin markalaşması amacıyla gerçekleştirilecek faaliyetlere ilişkin gider-

ler ile İhracatçı Birliklerinin TURQUALITY® Programı kapsamında firmalara yurt içinde ve yurt dışında markalaşma sürecinde vereceği desteklerin karşılanması amaçlanmaktadır. En fazla 5 yıl süreyle sağlanan bu destek programından yararlanmak isteyen firma ve kurumların markalaşma faaliyetlerini içeren bir proje ile doğrudan Dış Ticaret Müsteşarlığı'na başvurmaları gerekmektedir.

İstihdam Yardımı: Bu yardımlarla SDŞ statüsüne sahip şirketlerin özellikle dış ticarete ilişkin işlemlerini yürütmek üzere, konusunda tecrübeli ve yüksek öğrenimli yönetici ve eleman istihdamının sağlanmasına yönelik harcamaların desteklenmesi hedefleniyor.

Yukarıda sıralanan destekler yanında vadesi 2 yıl olan, ana para ödemesiz 7 yıllık süre için sağlanan, organize sanayi bölgeleri ve organize sanayi bölgeleri içinde veya dışında yer alan özel sektör kuruluşlarının, büyüklük kısıtlaması olmaksızın, endüstriyel kirliliği azaltmak için gerçekleştirdikleri yatırımlarına finansman desteği sağlamak amacıyla verilen Avrupa Yatırım Bankası Çevre Kredisi de dikkatleri çekiyor. Yatırım tutarının % 50'sinin toplam kredi miktarı olarak belirlendiği bu destekten yararlanabilmek için yatırım tutarının en az 500.000 en çok 25 Milyon € olması gerekiyor.

Bunun yanı sıra, işletmelere, işletmelerini ve ürünlerini, özellikle yurtdışında tanıtmaları için gerçekleştirecekleri faaliyetlere verilen Tanıtım Desteği'nde broşür, katalog, etiket basılması, CD üretimi ve internet sitesi geliştirme giderleri belirli limitler dâhilinde hibe olarak karşılanmaktadır.

Ayrıca ihracatı olan firmaların kısa/orta vadeli işletme sermayesi ve yatırım kredisi ihtiyaçlarını sağlamak amacıyla 300 milyon dolara kadar verilen ve TSKB aracılığıyla ticari bankalar ve finansal kiralama şirketleri aracılığıyla kullandırılan Dünya Bankası İhracat Finansmanı Kredisi de yatırımcılar için büyük bir avantaj durumunda.

Peki, hangi devlet kurumları bu teşviklerle ilgileniyor? Bu çerçevede devletin sağladığı bu tür teşviklerden yararlanmadan önce İGEME (İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi), İİB (İstanbul İhracatçı Birlikleri), DTM (Dış Ticaret Müsteşarlığı), İKV (İktisadi Kalkınma Vakfı), KOSGEB (Küçük ve Orta Ölçekli Sanayileri Geliştirme Başkanlığı), TİKA (Dışişleri Bakanlığı-Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansı), TOBB (Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Borsalar Birliği), DEİK (Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu) İş Konseyleri, TOSYÖV (Türkiye Orta Ölçekli İşletmeler Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticiler Vakfı) bünyesinde 1995 yılında kurulan Girişimcilik ve KOBİ Araştırma Merkezi (KOBİ-AR) gibi kurumlara mutlaka danışılması ve bilgi alınması şiddetle tavsiye ediliyor.

BATI'NIN KURUMSALLIĞI DOĞU'NUN PRATİKLİĞİ

İş yaşamında bir işletmenin sürdürülebilir bir üretkenlik göstermesi için birbirinden bağımsız olmayan iki yönlü bir yönetim felsefesine sahip olması gerektiği vurgulanmıştır. Bunlar kurumsallaşmak ve pratikliktir. Küresel tarzda meseleye yaklaşıldığında ise kurumsallaşmanın Batı; pratikliğin ise Doğu tarzı bir yönetim yaklaşımı olduğu iddia edilmektedir. Pek çok işletme için hayati öneme sahip bu konuyu alanında uzman üç isimle birlikte ele aldık.

Yazı: Fahri Sarrafoğlu

Pratiklik mi? Kurumsallaşmak mı?

AB kurulduğu günden bu yana hızlı bir şekilde kurumsallaşma yönünde ilerliyor. Peki, bu ilerleme onun hızını kesiyor mu? Yoksa daha da üretken olmasına mı sebep oluyor? Her şeyin kayıt altına alındığı, CE işaretleri, ISO ile başlayan çeşitli standartlar acaba gerçekten bir kolaylık mı yoksa tüketicinin canını sıkan, önünü kesen bir kurallar zinciri mi? Öte yandan Doğu'ya baktığımız zaman ise "İstim arkadan gelsin" anlayışının hâkim olduğu görülüyor. 'İstim' yani İngilizce'de buhar anlamına gelen 'steam' Osmanlı ülkesine trenin gelmesiyle birlikte ithal edilen yüzlerce özel trencilik teknik teriminden biridir. Bir gün Sultan kendisine tahsis edilen vagona kurulur. "Kalkıla" diye emir buyurur. Gelen cevap ise "Efendimiz! İstim bekleniyor" şeklindedir. Sultan da hepimizin bildiği o ünlü yanıtını verir: "İstim arkadan gelsin". Hikâye kısaca böyle ama bu görüş Doğu ülkelerine adeta bir elbise gibi giydirilmiş durumda. Bu anlayış öylesine yer etmiş görünür ki bir işe girişmeden önce gerekli olan ilk kurumsal yükümlülükler ve altyapı olmadan yola çıkmayı ifade eden "Türk'ün göçü gide gide düzelir" deyişi bu yüzden meşhur olmuştur.

Konumuz Batı'nın kurumsallığa verdiği önem ve Doğu'nun pratiklik anlayışının iş yaşamındaki artı ve eksi yönleri. Bu çerçevede meseleyi her biri alanının uzmanı üç önemli isme sorduk. Bunlar Güney Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi (GASAM) Başkanı Ali Şahin, ETİKA Danışmanlık ve Eğitim Ltd. Şti. Yönetim ve Kalite Danışmanı Kılınç Orhan Erdemir ve İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Tanıl Küçük.

Huzur Arayışında Doğu ve Batı

Güney Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi (GASAM) Başkanı Ali Şahin:

Batı kurumsallaşmakla üretimin önemli unsurlarından olan güç (enerji) ve zamana hükmetmeyi ve yönetebilmeyi hedefler. Hedef mümkün olan en az zamanda en çok üretmek ve daha çok kazanmaktır. Batı hayatta kalabilmenin ve mutlu olabilmenin tek yolunun bu ol-

duğunu düşünür. Doğu ise mütevekkildir. Hayatta kalabilmenin ve huzurun yolunun ruhta olduğunu düşünür. Bu anlayış farkı varlık içinde mutsuz bir batı yaratırken, yokluk içinde mutlu bir doğu yaratabilmektedir. Kurumsallaşma hiç farkına varmadan ve hissettirmeden Batılı iş çevrelerini ve toplumları insani ve sosyal değerlerden oldukça uzaklaştırmış simalarına baktığınızda hiçbir şey okuyamadığınız insan yığınları oluşturmuştur.

İster sosyal yaşamımızda ister iş yaşamımızda olsun bireyler olarak temel amacımız mutlu ve huzurlu bir yaşam sürmektir. Ancak temel bir felsefe olarak Batı mutluluğu sadece madde ve bedende ararken Doğu mana ve ruhta aramıştır. Bu felsefe farkının doğal bir sonucu olarak, zengin ve görkemli metropoller kurmuş, modern ve lüks yaşam alanları oluşturmuş batılılar tüm bu görkem ve lükse rağmen ruhlarını tatmin edemez ve huzur bulamazken, cebinde sadece yakında vizyona girecek Hint filminin biletine yetecek kadar parası olan fakir Hintli, mutlu ve huzurlu yaşam sürebilmektedir.

Konumuzla yakından ilgili bir hikâye akla geliyor. Büyük bir holdingin üst düzey yöneticileri özel uçaklarıyla önemli bir iş görüşmesine giderken uçakları bir adaya düşer. Kazadan kurtulan iş adamları ormanın içinde yürüyerek bir sahile varırlar. Sahilde balık avlayan balıkçının yanına oturup ne yaptığını sorarlar: "Balık avlıyorum. Dünyanın en leziz balıkları bu bölgede bulunur. Bunları günlük olarak avlar kendime yetecek kadarını ayırır, geri kalanını pazarda satarım." der balıkçı. Bunun üzerine Holding'in CEO'su "Madem öyle neden daha fazla avlamıyorsun?" der. "Fazla avlayıp ne yapacağım?" diye şaşırmış bir şekilde sorar CEO'ya. CEO "Satar, çok para kazanır ve tesis kurarsın" der. "Tesis kurunca ne yapacağım?" diye yine sorar balıkçı. "Balıkları her yere ihraç eder ve çok para kazanırsın" diye yanıtlar CEO. "Peki, çok para kazanınca ne yapacağım?" diye dikkatle sorar balıkçı. CEO "Mutlu ve huzurlu olursun" der. Bunun üzerine balıkçı "Ben zaten mutlu ve huzurluyum, bunun için beni bu kadar çalıştırıp sıkıntıya sokmanın, yormanın ne gereği var?" der ve şaşkın şaşkın bakar CEO'ya.

Sözlü tahahhüt mü yazılı taahhüt mü?

İSO Başkanı Tanıl Küçük:

Günümüzün iş dünyasında başarı, doğru yatırım kararlarına ve iyi bir vizyona sahip olmak yanında, değişik iş kültürlerine uyum sağlayabilme yeteneğini de gerektiriyor. Ailenin, ait olunan sosyal topluluğun çoğu kez kişilerin önüne geçebildiği gelenekçi Doğu ile bireyin ve duygulardan çok mantığın ön plana çıktığı Batı iş dünyası anlaşmakta zaman zaman sıkıntı çekebiliyor. Örneğin, bir Danimarkalı için iş toplantısı bir saat sürüp, konuşulması gereken maddeler hızlıca karara vardırılırken, Çinli bir işadamı için iş toplantısı karşı tarafın ne kadar kararlı olduğunu ölçmek ve karşıdakini özel yön-

leriyle de tanıyabilmek için 2-3 saat sürebiliyor, adeta törensel bir nitelik kazanabiliyor. Batılı için iş, sözleşmelerle yürütülürken, Doğulu bir işadamı için sözlü taahhüt yazılı taahhütten önemli olabiliyor.

Türk işadamları ise bu noktada önemli bir avantaja sahip. Zira Türkiye sadece coğrafi olarak değil kültürel anlamda da Batı ile Doğu arasında bir köprü. Batı kültürü ile birlikte Batı'nın iş kültürünü de oldukça yakından tanıyoruz. Dış ticaretimizin yarısını Avrupa ülkeleri ile yapıyoruz. Diğer taraftan, tarihi, etnik, dini ve kültürel yakınlıklarımız nedeniyle Doğu'lu işadamları ile de kolayca anlaşabiliyoruz. Nitekim bu özelliğimizin farkına varan Uzakdoğulu işadamları, Türkiye'ye gelerek Batı'yla iş yapabilmek için Türklerle ortak olmak istediklerini, aynı şekilde, Batılılar da Türkiye'yi Orta Asya'ya geçişte köprü olarak kullanmak istediklerini ifade ediyorlar. Bilindiği üzere, küresel sistemde, ekonomik güç Doğu'ya doğru kayma işaretleri veriyor. Önümüzdeki yıllarda Çin'in dünyanın en büyük ekonomisi olması bekleniyor. Dolayısıyla, Türk iş dünyası olarak, gelecekte dünya ekonomisine yön verecek Asya ülkelerindeki iş yapış şekillerini, şimdiden daha iyi anlamanın ve Doğu ile Batı kültürleri arasındaki köprü konumumuzu daha iyi değerlendirmenin arayışı ve gayreti içinde olmalıyız.

Kurumsallaşmak moda olan içi boş bir teori mi?

ETİKA Danışmanlık ve Eğitim Ltd. Şti. Yönetim ve Kalite Danışmanı Kılınç Orhan Erdemir:

Son yılların en popüler kavramlarından biri kurumsallaşmak. Bu kavramın içinin doldurulması ise işletmelerin kurumsallaşmaya olan inancını sağlamlaştırmak için önemli bir konu. Özellikle KOBİ'ler arasında kurumsallaşma ile ilgili farklı görüşler mevcut. Bazıları bunun sadece moda bir kavram olduğunu, uygulamanın ise çok bilinmeyenli bir denklem olduğunu düşünüyor. Somut çalışmaların çok fazla konuşulmaması, sadece tanımlar ve mevcut istatistiklerin ele alınması kurumsallaşmayı gittikçe içi boş bir kavram haline getirmeye başlıyor. Bu noktada insanlar şunu sorar oldu. Kurumsallaşmak moda olan içi boş bir teori mi yoksa gerçekten uzun vadeli bir çözüm mü?

Hatırlatılması gereken en önemli nokta aslında kurumsallaşmanın bir amaç değil araç olduğu. Kurumsallaşmanın ulaşılması gereken bir amaç olduğunu öne sürmek, kavramın içinin boşaltılmasına ve bu bakış açısındaki yanlışlıktan ötürü samimiyetsiz gözükmesine yol açmaktadır. Oysa işletmeler kurumsallaşmak için kurulmazlar.

İşletmelerin amacı, üretilen ürün veya hizmet üzerinden kar ve fayda elde ederek hem işletmenin yaşamını, gelişimini hem de sahiplerinin geçimini sağlamaktır. Bu amaca yönelik bir yöntem olarak kurumsallaşma ise sadece bir araçtır. Öncelikle bunu herkesin kavraması ve kurumsallaşmayı sihirli bir değnek gibi görmemesi gerekiyor.

Bir işletmenin organizasyonel ve stratejik altyapısını oluşturmakla, kısa vadede işletme karını arttırmaktan ziyade sistemli bir yapı içerisinde geleceğe hazır bir organizasyon oluşturmayı amaçlarız. Bu noktada, sunulan çözüm önerilerini, fikirlerimizi geliştirecek fırsatlar olarak görmeliyiz.

Kurumsallaşmış bir yönetim altyapısının başlıca yapıtaşlarını ise şöyle sıralayabiliriz. Uygulanan ve inanılan bir amaç ve gelecek hedefleri, ayrıntılı şirket politikaları, yöneticiler ve çalışanlarca yadırganmayan bir şirket kültürü oluşturulması, nitelikli personelle çalışma mantığı, sağlıklı bir şirket içi iletişim sistemi, en alttaki personelden en üstteki yöneticiye kadar uygulanan sürekli iyileştirme ve geliştirme çabaları, iyi düzenlenmiş aile/iş ilişkileri, geleceğe yönelik stratejilerin belirlenmesi, acil durum stratejilerinin işler iyi giderken oluşturulması, veliahtlara ilişkin planlamaların yapılması, dokümantasyonun düzenlenmesi ve bürokratik fazlalıkların tespiti, iş bölümünün, görevlerin, sorumlulukların, yetkilerin belirlenmiş olması, üretimin uygun alanlarında standardizasyon sağlayarak kalitenin sürekli geliştirilmesi ve çalışanlara, müşterilere, tedarikçilere, devlete karşı dürüstlük... Elbette bu liste daha da uzar fakat işletme sahiplerinin gözüne çok gelmesin. Atılan adımlarla birlikte elde edilen düzenli çalışmalar, her şeyden önemlisi işletme sahiplerine ve çalışanlarına huzur getirecek, çalışmaların boşa gitmediğini gösterecektir.

Kurumsallaşma süreci gibi uzun bir yolculukta, doğru ellerde şekillendirilen kurumsal bir yapının işletmeye sağlayacağı faydaların uzun vadeli olacağı muhakkaktır. Bu konuda kolları sıvarken, çalışmalara yön verebilecek, yönetim alanında uzman bir ekip kurulması gerekmektedir. Bu ekibin çalışmalarına yön verebilecek dışarıdan uzmanların katılması, işletme içindeki körlüğü engelleyecek, şirkete tarafsız ve objektif bir gözle farklı bakış açıları kazandırabilecektir.

Hızlı büyüme gösteren KOBİ'ler öncelikle dar gelen elbiselerini değiştirmeliler. Amacımız örtünmekse, kıyafetler bedenimize uygun olmalıdır. Özellikle son yıllarda iş hacimleri hızlı bir büyüme göstermiş olan işletmeler, büyüme rehavetinden çıkarak yönetimlerini geliştirmeli, ileride çıkabilecek sorunlara karşı önlemlerini almalı, bugün iyi giden koşulların gelecekte devam etmeyebileceğini göz önünde bulundurarak hazırlıklı olmalıdır. Unutmamalıyız ki, en zayıf olduğumuz an, en güçlü olduğumuzu düşündüğümüz andır.

Sonuç olarak kurumsallaşma bir araç olarak görüldüğü ve tepe yönetimce koşulsuz desteklendiği takdirde, uzman ellerde çözüme veya iyileştirmeye yol açacaktır. Çünkü bu yöntem özünde, işletme yönetiminin her alanıyla ilgili çözümleri bir potada toplayarak, ihtiyaç duyulan noktaya merhem olmak demektir. Onu amaç edinmekse bize sadece, kısa zamanda adını bile telaffuz etmekten sıkılacağımız bir kelime, içi boş popüler bir terim kazandıracaktır.

IRMAĞIN İKİ YAKASI BOSNA

Bosna bir köprüdür, üzerinden aktığı zaman ırmağının günümüze bıraktığı hatıralarla dolu armağanıdır. Ne olmuşsa onunla olmuştur, ne olmuşsa onunla olacaktır.

Fotoğraf: Halit Ömer Camcı
Yazı: Nurya Çakır

Bosna kelimesi, Sava nehrine dökülen Bosna suyundan gelmektedir. Hersek ise ortaçağ sonlarında burada kurulan Hercegovina Dukalığı'ndan adını almıştır. Bosna iklim olarak Karadenize benzer, şehir görüntüsü olarak neredeyse eski/bozulmamış/ari Bursa'yı, handiyse İstanbul'u anımsatır. İçinde betonlaşmamış İzmir'den, hatta günümüz Safranbolu'sundan izler taşır. Başçarşıda dolaşırken yirmi otuz yıl önceki mahalle terzilerinin tıpkısının aynısı bir küçük terzi dükkanı görürsünüz. Pencereden içeri baktığınızda içerde orta yaşlı bir kadın iş yerinin kapısını aralayarak, 'Buyurmaz mısınız?' der. Daha sonra öğrenirsiniz ki bu narin, ince ruhlu insan; İzmir'de doğmuş bir anne ve Saraybosna'da büyümüş bir babanın evlerinin goncası, biricik kızlarıymış. Bize duvara asılı Osmanlı kalpaklı bir askerle hemen yanında beyazlar içinde bir kadın fotoğrafını göstererek; 'İşte bunlar annem ve babam' deyiverdiğinde, biz zihnimizde zaten pek büyük bulmadığımız dünyanın daha ne kadar küçülebileceğini, nasıl uzakların yakın olabileceğini düşünmeye başlarız.

Fatih Sultan Mehmed'in İstanbul'u fethinden tam on yıl sonra zaten Batıya dönük olan yüzünü Bosna'ya çevirmesi, bu coğ-

rafyayı bizzat kendisinin komutasında bir orduyla neredeyse savaşsız fethetmesi, başta Bosna için, genel anlamda da Balkan coğrafyası için fethin uzun soluklu bir sürecinin olması sonucunu doğurdu. Osmanlı kültürü özellikle şehirli karakteri ağır basan bir niteliğe sahipti. Bunun neticesinde Osmanlılar, Bosna-Hersek'te bir çok yeni şehirler kurmuşlar ve fethettikleri diğer şehirleri de imar etmişlerdi. Kurulan bu yeni şehirler klasik Osmanlı şehircilik anlayışı ile çarşı ve mahallelere bölünerek gelişmiştir. Köprüler bu imar çalışmasının en sembolik ve derinlikli anlamını taşımaktadır (halihazırda da).

Bosna'da köprüler çoktur, dolayısıyla nehirlerde; ya da Bosna'da nehirler çoktur, dolayısıyla köprüler de. O kadar çoktur ki az bi' şey tarih kitabı karıştıran, olmadı ilk mektebi bitirme becerisinde bulunan herkes Bosna'daki en az bir köprü hakkında bilgi sahibi olabilir. Mezkur, malum, bildik köprülerin başında elbette Avusturya-Macaristan İmparatorluğu veliaht prensi Franz Ferdinand ve eşinin Saraybosna'da Gavrilo Princip adlı bir Sırp milliyetçisi tarafından öldürüldüğü köprü gelir. İki kişinin ölümüyle sonuçlanan bu küçük hareket büyüyerek içine tüm dünyayı almış, yüzyılların birikimi imparatorlukları, milyonlarca insanı yutan Birinci Dünya Savaşı'nı başlatmıştır.

Köprüler yapılana kadar ayrı olanlar, köprüler kurulduktan sonra 'bir' olmayı becerebilmiştir çoğu zaman. Araya fasılalarla, köprü yıkmaklar, karşıdakini yok saymaklar girse de Bosna birleşmelerin, gitmek ama nihayetinde gelmeklerin de ülkesidir. O yüzden değil midir ki Boşnak sözlüğünde gitmek üzerine kırk küsür kelime bulunmaktadır. Gitmek, karışmak,

barışmak.. Yani hareketin, coşkunun, köprüler kurmanın ülkesi. Bosna taştan, demirden inşa edilen köprülerle beraber kültürler arasında da köprü olarak varlığını sürdürmektedir. Bosna doğunun batıyla, batının doğuyla yüzleştiği bir ırmak kenarıdır. Bütün sorun bu ırmağı atlamak, üzerinden geçmek için küçük bir gayret göstermektedir. Tam da bu noktada Osmanlı çoğu zaman tek taraflı bir kararlılıkla bu ırmakları aşmanın gayreti içinde bulunmuş, köprüler yapmış, biriktirdiklerini oraya, ordan aldıkları yeni düşünceleri de buraya taşımıştır. Drina köprüsü bu açıdan anlamlı bir örnektir. Kanuni Sultan Süleyman'ın kendisi de Boşnak asıllı Sadrazamı Sokullu Mehmet Paşa; memleketi olan Sokol başta olmak üzere tüm Batı dünyasını, zamanının merkezi ve Doğu'nun kapısı olan İstanbul'a bağlamak maksadıyla Drina nehri kenarında yer alan Višegrad'a 1577 yılında kendi adıyla anılan bir köprü yaptırdı. Zamanla üzerinden aktığı nehrin ismini alan Drina köprüsü; kesme taş bloklardan yapılmış, eni 7 metre, boyu 180 metreyi bulan etkileyici bir mimari başyapıt olarak hizmet verdi. Altından geçen ırmağı tam on yerinden bölen gözleri ve çoktan yıkılıp tarih olmuş şehir tarafında yer alan taş hanıyla, yüzyıllarca klasik doğu mimarisinin çizgilerini yansıttı. Hakkında şarkılar söylenen, Kapiya isimli girişinde yüzyıllarca aşıkların dolaştığı, yaşlı insanların bir sonsuzluğa bakar gibi korunaklarından nehre baktıkları köprü nihayetinde İvo Andriç isimli Bosna Hersek'li ünlü yazarın romanında kah-

ramanlaşarak anlatıcısının da 1961 yılı Nobel Edebiyat ödülünü kazanmasına vesile oldu. Yapıldığı günden beri farklı din ve mezheplerden halkın 'iyiliksever bir Boşnak vezirin iyilikle dolu hatırası' diye anıldı.

Bosna, A. Hamdi Tanpınar'ın *Beş Şehir* isimli unutulmaz eserinin önsözünde anlattığı, İstanbul'dan uzakta bir İstanbullu yaşlı kadının İstanbul'u dereleri/su kenarlarını anarak ya da Evliya Çelebi'nin nehirler içinde yüzen Bursa'yı 'Velhasıl Bursa su'dan ibarettir' cümlesiyle hatırlaması gibi hatırlanmalıdır hep. Una, Sana, Drina, Sava, Neretva... Bir şiirin satırları gibi okunacak kelimelerdir. Hele Neretva nehri. Üzerine bir yüzüğün kaşı gibi kondurulan (yani en özel, en değerli, en güzel yeri) Mostar köprüsüyle anılmaya değer. Drina köprüsünden yirmi yıl önce yapılmaya başlanan ve tam on yıl önce yapımı bitirilen köprü Mimar Hayreddin'in insanı büyüleyen, mimarının adıyla hayrette bırakan bir inşa harikasıdır. Dünyanın en büyük tek gözlü taş köprülerindendir. Köprünün kemer taşı suyun en düşük olduğu zamanda ırmak düzeyinden 19,50 metre yüksekte kalır. İki ayağının bulunduğu yerde taş kuleler bulunmaktadır. Köprü şehrin kilit noktasında her iki yakayı birleştiren yerinde dolayısıyla hayatın tam içinde / ortasında yer alır. Öyle ki zamanla kentin genç erkekleri, nişanlılarına cesaretlerini kanıtlamak için düğün öncesinde köprüden Neretva Nehrine atlar hale gelir. Bu gövde / güç gösterisi özgürlüğü, cesareti, Bosnalı olmayı da temsil eder hale gelir. Köprü; yapıldığı günden bu yana başından geçen

olaylarla milli bir kahraman, Mostar şehrinin ve neredeyse Bosna Hersek'in sembolü, adeta logosu haline gelmiştir. 1992-95 yılları arasında Sırp ve Hırvatların Boşnak kimliği üzerine yüzyılımıza asla yakışmayan saldırıları sırasında Mostar köprüsü de sembol olmanın bedelini ödemiş ve 1994 yılının Kasım ayında Sırp topçularının (görüntülerini de kaydedip dünyaya izleterek) bombalamasıyla köprü yıkılmış, taşları yüzyıllarca üzerinden aktığı Neretva nehrine birer gözyaşı gibi damlamıştır. Bombalanan taştan bir köprü değil; çok uluslu bir mirasın, insani birlikteliğin, birlikte yaşamanın bağı olmuştur.

Savaştan sonra, sular biraz durulunca Sırp-Hırvat ve Boşnaklar yine aynı topraklarda yaşamaya, yine aralarında köprüler kurmaya başladı. Saraybosna konservatuarında, içinde Sırp ve Hırvat çocukların, Boşnak gençlerinin bulunduğu Fatih Sultan Mehmed Korosu Bosna dilinde ve dillerinin döndüğü her dilde şarkılar söylemeye başladılar. Müziğin evrensel diliyle dünyaya yeniden huzurun, sükunun, barışın ritmini, sıcaklığını anlattılar. Tıpkı UNESCO tarafından Dünya Mirası ilan edilerek taşları Neretva nehrinden tek tek toplanarak, ilk yapıcısı Mimar Hayreddin'in mirasına sadık kalınarak bir Türk firması tarafından yeniden yapılan Mostar köprüsü gibi.

Fatih Sultan Mehmed Korosu ve Mostar köprüsü, binyallarca insanlar arasında oluşan uçurumları, aralara dolan ırmakları aşmaya dair iyi bir ipucu, güzel bir mesajdır. Irmağı atlamak için küçük bir gayrettir.

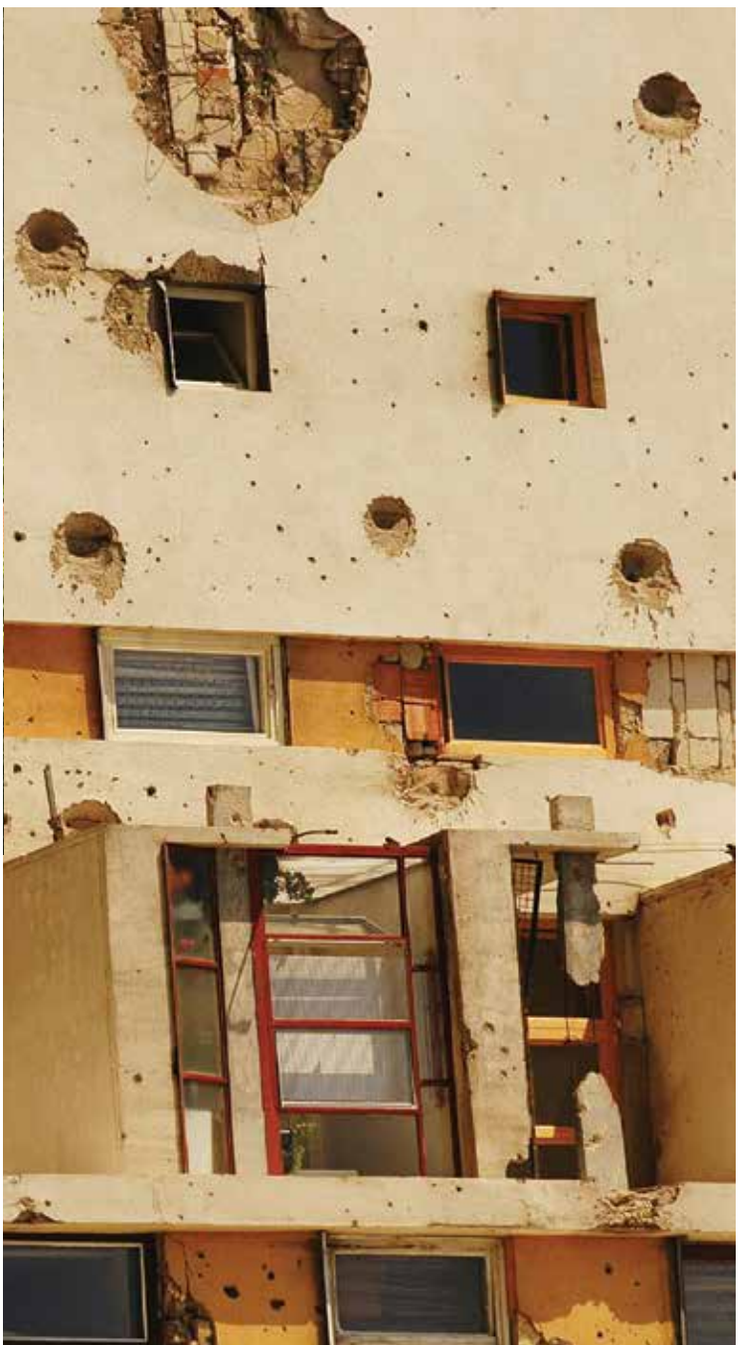

MİMARLIK ANLAYIŞIMIZDA MERHAMET VE ZARAFETİN SEMBOLLERİ:

KUŞ EVLERİ

İlk örneklerine 13. yüzyılda yapılmış eserlerde rastlanan ve Osmanlı mimarisiyle beraber yaygınlaşan kuş evleri, ince işçiliğin ve estetik görünümün göstergeleri olmalarının yanı sıra, insanoğlunun hiçbir karşılık beklemeksizin karşısındaki varlığı koruma ve kollama duygusunun birer tezahürleri olarak hem göz zevkimize ama daha önemlisi, bu inceliği unutmuş görünen zihinlerimize hitap ediyor.

Yazı: Tuğba Başer

Kuş Evlerinin Geçmişi

Kuş sarayı, serçe sarayı, kuş köşkü gibi isimlerle de anılan kuş evleri özellikle serçe, kumru, kırlangıç ve güvercin gibi kuşların soğuklardan, şiddetli rüzgârlardan ve yırtıcı hayvanlardan korunmaları için camii, medrese, türbe, kütüphane gibi yapıların dış cephelerine ince bir mimari yaklaşımla nakşedilmiş yapılar olarak dikkatleri çekiyor. Mimarimizdeki bu zarif anlayışın temelinde medeniyetimizin kuşlarla ilgili hassasiyeti yatıyor.

Kültürümüzde kuşlar, kanatlarıyla yer ve gök arasında rahatça uçabildikleri için ilâhî bir kudrete sahip mukaddes varlıklar olarak algılanmış, öldürülmeleri diğer hayvanların öldürülmelerinden daha fazla günah sayılmıştır. Çünkü uçabilmek Allah'a ulaşmanın ve bu özlemin bir sembolü olarak telakki ediliyordu. Özellik-

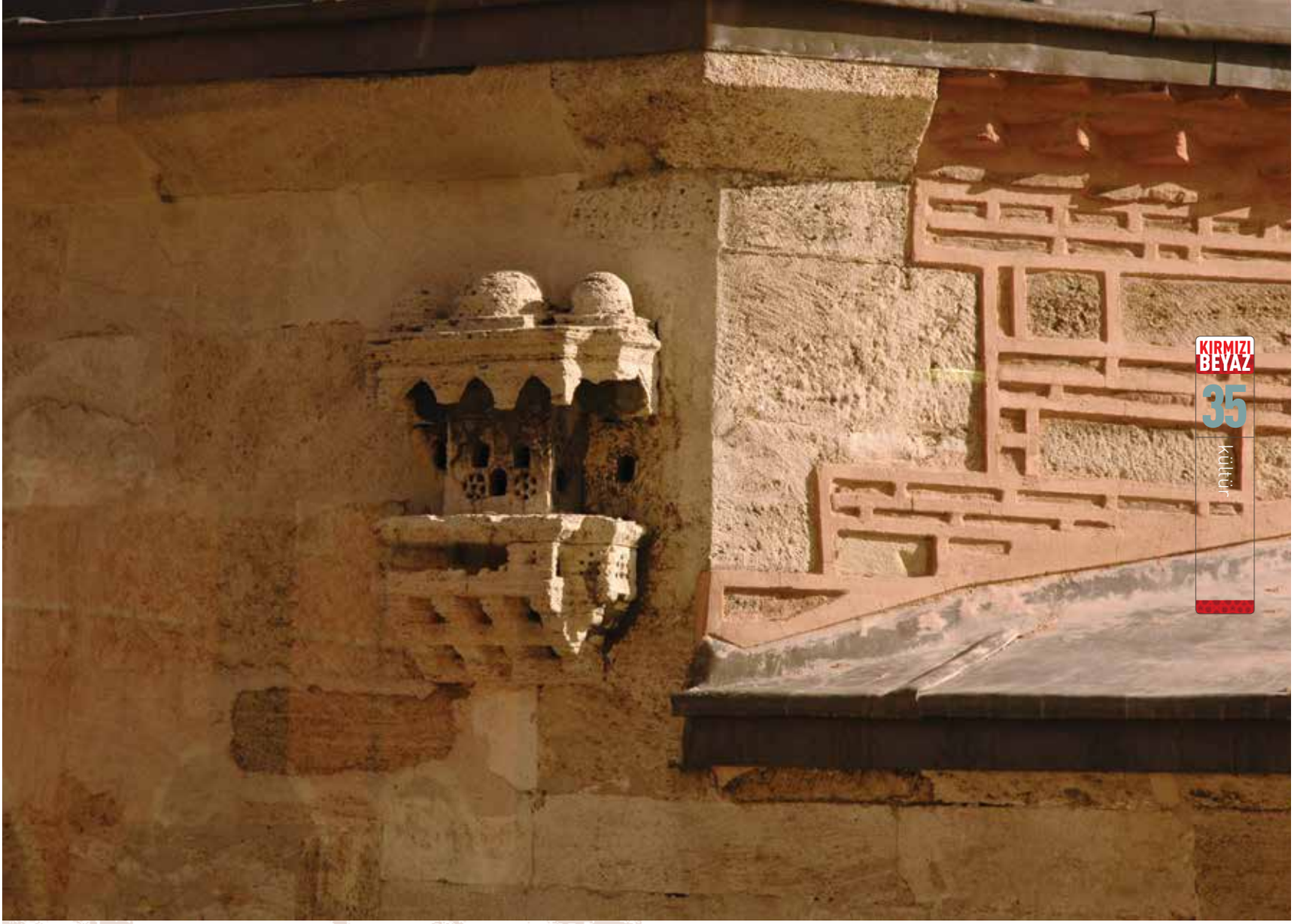

le güvercin hakkında, sundurmalarda hu hu diye dem çekip baş eğmesi sebebiyle Allah'ın adını zikrettiği kanaati yaygınlaşmıştır. Bunun yanı sıra hicret sırasında Hz. Peygamber'e bir güvercinin yardım etmesi ve Nuh Tufanı'nın bitişini ağzındaki zeytin dalı ile bir güvercinin haber vermesi güvercin başta olmak üzere serçe, kumru vb. küçük ve korumasız kuşlara insanların ayrı bir hassasiyet göstermelerini sağlamış, bu incelik zamanla mimariye de yansımıştır.

Pek çok araştırmacı kuş evleriyle ilgili en eski örneklerin 16. yüzyıldaki yapılarda yer aldığını söylese de son zamanlardaki bulgular kuş evlerinin 13. yüzyıldan itibaren mimariye girdiğini gösteriyor. Söz gelimi 13. yüzyılda yapılan Sivas İzzeddin Keykâvus Şifahanesi, 14. yüzyılda inşa edilen Çoban Köprüsü ve 1380 civarında yapılan Tokat Ulu Camii, Fatih döneminde Bursa Beşikçiler Camii'nde kuş evleriyle ilgili örneklere rastlamak mümkün. İstanbul'daki en eski örnekleri ise Mimar Sinan'ın yapılarında görünen kuş evleri en yaygın bir şekilde 18. ve 19. yüzyıllarda Osmanlı mimarisinde uygulanmıştır.

Hiç kuşkusuz, kuş evlerinin yaygınlaşmasında en büyük etken, Osmanlı Medeniyetindeki güçlü vakıf geleneğidir. Bu konuda sadece bir örnek bile dikkatlerimizi çekmeye yetiyor: 1505 yılında Beyazıt Camii yapılırken Sultan II. Beyazıt Han tarafından tesis olunan Beyazıt Vakfiyesi'nde 'camiinin ayrılmaz sakinleri kuşlar' için her yıl harcanmak üzere 30 altın lira yem parasının tahsis edildiğini görüyoruz. Bu ödenekle kuşlar için pirinç, köpekler için de ekmek alınıyordu. Bunun yanında bir bakıcı kuşlara yem vermek, sağlık durumlarını kontrol etmek, ihtiyaçlarını gidermek, kırık-çıkıklarını tedavi etmek üzere vazifelendiriliyordu. Bu geleneğin 1920'lere dek sürdüğü bilinmektedir. Aynı durum diğer tarihi camiiler için de geçerli. Camiiler dışında, mesela Dolmabahçe'de bir kuş hastanesi hizmet vermekteydi. Bu örnekler, bir zamanlar Türk insanının doğaya karşı ne kadar zarif ve merhametli yaklaştığının göstergeleri.

İstanbul'daki en eski örnekleri Mimar Sinan'ın yapılarında görünen kuş evleri en yaygın bir şekilde 18. ve 19. yüzyıllarda Osmanlı mimarisinde uygulandı.

Bu durum Von Moltke, Miss Julia Pardoe, Lady Montagu, Edmondo de Amicis gibi pek çok yabancı seyyah ya da araştırmacı-yazarlar tarafından da gözlenmiş ve eserlerinde Osmanlı mimarisinin göz kamaştıran bu yapılarından övgüyle söz etmişlerdir.

Mimarî Özellikleri ve Fonksiyonları

Kuş evleri genellikle ahşaptan yapılmışlardır. Bu nedenle ya üzerindeki evle birlikte yanmışlar ya da yağmurun etkisiyle çürümüşlerdir. Ancak ahşap dışında yaygın olarak mermer, küfeki taşı, kiremit, tuğla, sıva veya sadece harçtan yapılan kuş evleri de çok yaygındır. Daha çok evler, köşkler, saraylar, camiiler, mescitler, medreseler, kütüphaneler, sıbyan mektepleri, türbeler, han ve hamamlar, dükkânlar, çeşmeler, maksemler, darphaneler, köprüler, sinagoglar ve gasilhanelerin cephelerinde, pencere kemerlerinde, kapı kemerlerinin içlerinde, minarelerde, ağırlık kulelerinde, çıkma, cumba ve bacalarda ya da sadece kuşlar için inşa edilen özel kulecikler gibi insan elinin ulaşamayacağı ve kuşların kendilerini güvende hissedecekleri yerlerde kuş evlerine rastlanmaktadır. Kuş evlerinin yapımında, kuşların şiddetli rüzgârlardan korunmaları için özellikle güney cephelerin tercih edildiği görülmektedir.

Kuş evlerinin yapılış yöntemleri ise mimarın ya da ustanın estetik anlayışına bağlıdır. Söz gelimi usta, masif duvarı öreceği taşlardan birini yontarken çelik kalemi taşın çürük yerine denk gelip köşesi kopunca o taşı atmaz, kırılan köşeyi yontarak duvara öylece yerleştirir ve doğal bir şekilde kuş yuvası elde edilirdi. Bu yöntem zamanla kuş evlerinin konak, köşk, camii ya da pencere şeklindeki görünümlerle yapılarak daha estetik bir şekle dönüştü. Pek çok kuş evinde konsollar üzerine

kurulmuş cumba biçimli çıkıntılar ve balkonlar sütun kabartmalarla yükseltilmiş, evlerin ön yüzleri ise kemerli pencerelerle tamamlanıp çatılarla ve kubbelerle kapatılmıştır.

Sivil mimarinin en güzel örnekleri içinde yer alan kuş evlerinin yapımında kuşların yuva içinde rahatça hareket edebilmelerine özen gösterilirdi. Geçmişte duvarlarda görülen bu küçük kabartma yapılar büyük yapının küçük bir örneği ya da planı sanılırdı. Batı mimarisinde olduğu gibi heykel ve kabartma kullanılmayan Osmanlı mimarisinde kuş evleri, çok ağır başlı görünen cepheleri süsleyerek görünüm zenginliğinin bir parçası olmuşlardır.

Kuş Evlerinin Bulunduğu Bazı Eserler

Kuş evlerine en çok İstanbul'da rastlanmaktadır. Süleymaniye Camii, Bali Paşa Camii, Yeni Camii, Nuruosmaniye Camii, Fatih Camii, Laleli Camii, Üsküdar Ayazma Camii, Selimiye Camiileri, Büyükçekmece Sokulu Mehmet Paşa Köprüsü, Kara Mustafa Paşa, Amcazade Hüseyin Paşa, Seyyid Hasan Paşa ve Feyzullah Efendi medreseleri, Ragıp Paşa, Amcazade Hüseyin Paşa, I. Mahmut, Şebsefa Hatun ve Şah Sultan Sıbyan mektepleri, I. Mahmut Kütüphanesi, Fatih Millet Kütüphanesi, 3. Mustafa Türbesi, Büyük Yeni Han, Çukurçeşme Hanı, Hasan Paşa Hanı, Balat Tur-i Sina Kilisesi, Balat Ahrida Sinagogu, Yahudi Gasilhanesi, Eski Darphane ve Taksim Maksemi'ndeki kuş evleri en bilinenlerindendir.

Anadolu'da da yaygın bir şekilde bulunan kuş evlerinin yer aldığı bazı yapılar ise şöyle: Tokat ve Antakya Ulu Camiileri, Niğde Kığılı Camii, Amasya Sultan Beyazıt Camii, Doğubeyazıt İshak Paşa Sarayı Camii, Hayrabolu Çorumi Mustafa Efendi Camii, Nevşehir Damat İbrahim Paşa Kütüphanesi, Merzifon Kara Mustafa Paşa Hanı, Zile Çarşı Hamamı, Kayseri Şeyh Çeşmesi. Dünyada özellikle de Batı'da çok fazla örneğine rastlanmayan ve hayvan hakları açısından çok ilgi çekici bir örnek teşkil eden kuş evlerinin günümüzdeki en önemli örneklerden biri de Anıtkabir'de bulunanlarıdır.

Kuş evleri, günümüze kadar gelen ince bir zevkin göstergesi olarak Osmanlı'nın kuşlara verdiği değeri gözler önüne seriyor. Ancak, zarif mimarileriyle insanın gözünü okşayan bu minik konutlar, günümüzde yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bulunuyor. Hızlı şehirleşmenin ve aşırı yapılaşmanın neden olduğu sorunlara ek olarak estetik bir mimari anlayıştan yoksun inşa edilen yapılarda artık sadece kuşlar değil insanlar bile hayatlarını zor devam ettiriyorlar. Zamanımızda pek çoğu sert iklim şartları yüzünden tahrip olan kuş evleri büyük bir ilgisizlik ve bakımsızlık sorunuyla mücadele ediyor. Biriken gübrelerin temizlenmemesi nedeniyle su giderlerinin tıkandığı kuş evleri, çatlama, kırılma ve dökülme sonucu kullanılamaz hale geliyor. Her ne kadar günümüzde bazı insanlar kuş evleri geleneğini yaşatmanın bir parçası olmak için çeşitli kuş yuvaları yaptırıp bunları park ve camilere koysalar da estetik görünümden ve fonksiyonellikten uzak bu örnekler, eski yapılardaki kuş evlerinin yerini bir türlü tutmuyor.

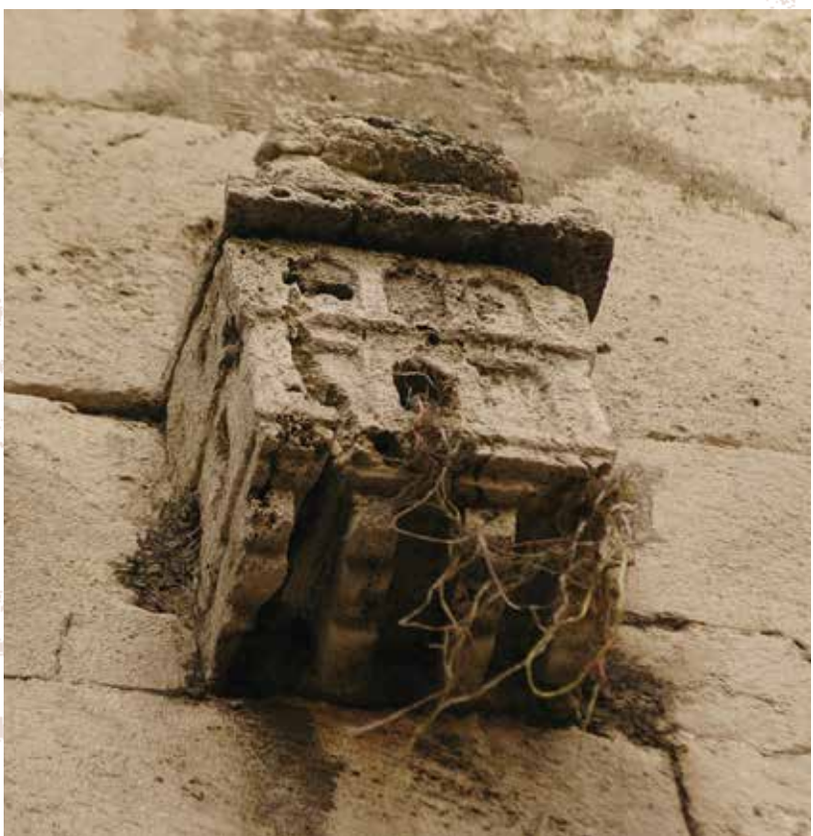

TÜRKİYE'NİN BİRİKİMİNİ YÜKLENEN GAZETE

YENİ ŞAFAK

"Aydınlık Türkiye'nin Habercisi" sloganıyla yayın hayatına girdiği günden beri ülkemizdeki haber ve gazetecilik anlayışında büyük değişiklikler meydana getiren Yeni Şafak, "Türkiye'nin Birikimi"ni her geçen gün artan kalitesiyle bize aktarmaya devam ediyor. Yeni Şafak Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Yusuf Ziya Cömert, gazeteyle ilgili sorularımızı cevaplandırdı.

Öncelikle Yeni Şafak ne zaman kuruldu? Kurulduğu günlerde Türk medyasındaki hangi boşluğu doldurmayı amaçlıyordu? Hangi sorunlarla yüzleşmesi gerekti?

Yeni Şafak Gazetesi 23 Ocak 1995 yılında kuruldu. Daha doğrusu ilk nüshanın basıldığı tarihtir bu. Yeni Şafak Gazetesi'ni hazırlayan ortam, bu dönemin öncesindeki süreci kapsamaktadır. Bu gazetenin mayasında Türkiye'deki özellikle İslâmî kesimdeki entelektüel birikimin ve diğer entelektüel akl-ı selim sahibi insanların tutumları ve olaylara yaklaşım tarzlarının katkısı vardır. Kurulduğu zaman Yeni Şafak'ın hitap etmeyi düşündüğü kesime yönelik yayın yapan bir gazete mevcut değildi. Bununla beraber gerçek anlamda Yeni Şafak'ın kurulması 28 Şubat sürecine rast geldi diyebiliriz. Bunun anlamı şu: bu gazete 28 Şubat'taki anti-demokratik yapıyla mücadelede kendi çizgisini tam olarak ortaya çıkardı. O yapıyla birçok riskleri göze alarak mücadele etti, âdeta savaştı. Tabii 28 Şubat sürecini fırsat bilip, asker gölgesinde iktidarcılık oynayan gayr-i muktedir bir iktidar vardı ve Yeni Şafak Gazetesi buna karşı da mücadele etti. Bu mücadelesinin karşılığında ise gazeteye yapılan baskınlar ve tacizler söz konusu oldu. O dönemde 28 Şubat sürecindeki baskılar nedeniyle bulundukları gazetelerde işten çıkarılan pek çok gazeteciyi Yeni Şafak bünyesine kattı. 28 Şubat sürecinde bir noktadan sonra Albayrak ailesi daha somut baskılarla karşılaşmıştır. Fakat herkesin takdir etmesi gereken bir konu vardır: Yeni Şafak Gazetesi çok önemli işler yaptı bu kısa sayılabilecek basın hayatında

ama bu işleri sadece yazarları ve mutfağı ile yapmadı; gazetenin patronajı ile birlikte bu işleri başardı.

Buradan hareketle Yeni Şafak Gazetesi'nin yayın ilkelerinden ve Türk medyasındaki yeri ve öneminden bahsedebilir misiniz?

Yeni Şafak o zaman münferit, bizim basın geleneğiyle aynı karakterde olmayan, Türkiye'nin maddi ve manevi değerlerine farklı bir bilinçle yaklaşan, biraz daha entelektüel bir karakter arz ediyordu. Yolsuzluklara karşıydı. İnsan hak ve özgürlüklerini ve demokrasiyi her zaman savunan, milletin değerlerine bir saldırı olduğunda buna karşı duran ve kimseyi küçümsemeyen ve kimseye hakaret etmeyen bir yayın tarzını benimsemişti. Zaman zaman sıra dışına da çıktı. Diyelim ki 28 Şubat sürecinde figüran olarak kullanılan isimleri Yeni Şafak sahiplenmedi. Bütün gazeteler banka yolsuzlukları konusunda yayın yapmaktan çekinirken, Yeni Şafak bu konuların üzerine giden ve bu konuda en etkili haberleri yapan gazete oldu. İşte Yeni Şafak'ın kendisine açtığı yol böyle bir yoldu: resmî ideolojinin dışında, bu toprağın insanlarıyla bütünleşmiş bir yayın çizgisi. Bu, Türk basını için de çok önemli bir maya teşkil etti. 1995 yılında yayın hayatına başlayan bu gazetenin karakterinin 2011 yılında pek çok gazeteye intikal ettiğini görüyoruz. Gazete karakteri ve yayın çizgisi olarak Yeni Şafak'ı andıran yayınlar ve gazeteler çoğaldı. Bu sözün şurada da karşılığı var: Yandaş medya yaftalaması. Biz 1995 yılında hangi çizgideysek, neleri savunup nelere karşı mücadele ettiysek şimdi de aynı şeyleri savunuyoruz, bunda bir değişme olamaz. Bu yönüyle Yeni Şafak hemen hemen benzersizdir. Gazetemiz kurulduğu günden bu yana yayın ilkelerine bağlı bir şekilde çizgisini değiştirmeden mücadelesine devam etmektedir.

Yeni Şafak'ın okuyucu ve hedef kitlesini nasıl tanımlarsınız?

Mevcut okurlarımızın tamamının Yeni Şafak ailesini oluşturduğunu düşünüyoruz ve hepsinden çok memnunuz. Bu kitle, genel olarak, okur-yazar ve aydın bir kitle. Toplumda herhangi bir alanda bir statüleri yoksa bile kişisel olarak değerli insanlar. Okuyucu kitlemiz toplumda okuyan-yazan muhafazakâr bir kitle. Hedef kitlesinden şu şekilde bahsedebiliriz. Tabii ki gazeteler daha çok sayıda okuyucuya ulaşmak isterler. Öncelikli hedefimiz yukarıda vasfettiğimiz kitlenin içinden ulaşamadığımız kesimlere uzanmak. Çünkü bu kitle Yeni Şafak'ın ulaştığı kadarıyla sınırlı değil. Yine karar vericiler arasında da etkinliğimizi artırmak hedeflerimiz arasında. Ardından sayfa sayımızı artırarak, temel ilkelerimizden sapmadan daha geniş kesimlere hitap etmek istiyoruz. Dolayı-

"Kurulduğu günden bu yana Yeni Şafak, yayın ilkelerine bağlı bir şekilde çizgisini değiştirmeden mücadelesine devam etmektedir. "

sıyla okurumuzun birinci ilgi alanı olan sert politik konular yanında insanın ruhuna ferahlık ve neşe verecek başka yayınlara da yer vererek daha doğrusu bunların miktarını ve kalitesini artırarak okuyucu kitlemizi genişletmek istiyoruz.

Bir gazeteci olmakla bir gazetede yönetici olmak arasında fark var mıdır? Daha geniş anlamda, en aşağıdan en tepeye kadar bir gazete ekibinin ne tür yükümlülükleri vardır?

Bir gazetede yönetici olmak aynı zamanda gazeteci olmak demektir. Bizim işimiz de olaylara haber niteliğini göz önünde bulundurarak bakmaktır. Ama bir gazetede yönetici olmak, bir bakıma haberi kavramak, haberin can alıcı noktasını bulmak ve okuyan üzerinde sağlıklı etkiyi uyandırmak gibi konularda daha duyarlılaşmak ve kuşatıcı olmak anlamına geliyor. Bu yüzden gazete yöneticiliği noktasında sorumluluk çok daha fazladır. Gerçi gazetenin her biriminde yaptıkları işe göre bir sorumluluk vardır. Bu işler muhabirlikle başlıyor biliyorsunuz. Haberi görmek ve inşa etmek bu işin temelidir. Muhabirlikten ya da benzer alanlardan gelen insanlar bu yüzden daha başarılı olmaktadırlar. Ancak ga-

zeteyle ilgili bütün işleri vazife edinen genel yayın yönetmeni, yayın koordinatörü, yazı işleri müdürü gibi kapsayıcı bölümlerde duyarlılıkların ve sorumluluğun daha fazla olması gerekir. Kısacası yukarı doğru çıktıkça sorumluluk artmaktadır.

Gazetenin okura ulaşması sürecinden ve Yeni Şafak Gazetesi'nin ekibinden bahsedebilir misiniz?

Bizim için gazeteyi çıkarma süreci şu şekildedir: sabah ilk iş olarak görsel ve yazılı medyadan o günkü Türkiye'nin fotoğrafını görüp, kendimize göre bunu yeniden üretiriz zihnimizde. Hem de haberleri detaylar da dâhil olmak üzere doğru yansıtıp yansıtmadığınızı görürüz. Gazetenin bütün ekibi bu sürecin içindedir. Zamana karşı bir yarıştan söz ediyoruz burada dolayısıyla bazı hataları da gözden kaçırmış olabiliyoruz. Sonra editörlerimiz ve birim şeflerimiz ile birlikte o gün Türkiye'nin gündeminde ne var veya neler olabilir sorusunun cevabını ararız. Bu 'gündem toplantısı'nda hangi konuların gazetemiz ve okuyucumuz açısından önemli olduğunu tespit etmeye çalışırız. Akşama doğru ise 'manşet toplantısı' olur. Bu, gazetenin hemen hemen nihai şeklini aldığı bir toplantıdır. Sayfalara son şekli verildikten sonra akşamdan sonra taşraya gidecek gazeteler baskıya gönderilir. Konunun bir de en az bu süreç kadar önemli lojistik ile ilgili bir yönü var. Çünkü eğer gazete istediğiniz yere ulaşmıyorsa o gazeteye çıkarmıyorsunuz demektir. Gazeteler matbaalardan sonra dağıtım merkezlerine, oradan da abone temsilcilerine gönderilir. Onlar da doğrudan okuyucunun evine ya da işyerine gazeteyi ulaştırır. Bunların yanında teknik donanımın sağlıklı bir şekilde yürümesini sağlayan teknik ekip ve bilişim grubu başta olmak üzere reklam ekibi, ajans muhabirleri de var. Bunların hepsinin katkıda bulunduğu, yüzlerce kişinin ve tabii ki okuyucunun da katkıda bulunduğu bir süreçten sonra gazete okuyucuya ulaşıyor. Ve bütün bunların tam bir koordinasyon içinde yürümesi zorunludur.

Teşekkür ederiz.

HUZURUN BAŞKENTİ
KONYA

"Konya, bozkırın tam çocuğudur. Onun gibi kendini gizleyen esrarlı bir güzelliği vardır. Bozkır kendine bir serap çeşnisi vermekten hoşlanır. Konya'ya hangi yoldan girerseniz girin sizi bu serap vehmi karşılar. Çok arızalı bir arazinin arasından ufka daima bir ışık oyunu, bir rüya gibi takılır. Serin gölgeleri ve çeşmeleri susuzluğunuza uzaktan gülen bu rüya, yolun her dirseğinde siline kaybola büyür, genişler ve sonunda kendinizi Selçuk sultanlarının şehrinde bulursunuz."

Beş Şehir / Ahmet Hamdi Tanpınar.

Yazı: Nurya Çakır
Fotoğraflar: Halit Ömer Camcı

Kimi şehirler vardır o şehre doğal güzelliğinden, tarihi zenginliğinin çokluğundan ziyade, o şehirde yaşamış insanların hatıralarının izini sürmek için gidilir. Konya dünya şehirleri içinde belki de bu şehirlerden ilk sıralarda yer alanlardan biri. Şehre kimliğini veren en önemli kişilik hiç şüphesiz Hz. Mevlana'dır. O bu şehirden göçeli 700 seneden çok zaman olduğu halde Konya hâlâ Hz. Mevlana demektir. Onu dünyanın binlerce şehrinden ayıran başlıca özelliği, ona 'bir huzur şehri' sıfatını hak ettiren temel karakter Hz. Mevlana'dan başkası değildir.

Bir başkentin asaleti

Selçuklu'ya başkentlik yapmış şehirde bugün çoğu müze olarak kullanılan İnce Minareli Medrese, Karatay Medresesi, , Sırçalı Medrese gibi eğitim kurumları, Alâeddin Keykubat Camii, Sahip Ata Külliyesi, Hz. Şems Camii gibi yapılar ziyaret edilmesi gereken tarihi eserler olarak ilk sırada yer almaktadır. Selçuklu ve Beylikler dönemine ait pek çok cami, hamam, çeşme, köprü, tekke, kervansaray, hastane, suyolu ve diğer

altyapı kuruluşlarına sahip bulunan Konya'da Osmanlı dönemine ait eserlerin en tanınmışı ise Sultan Selim ve Aziziye Cami'leridir. Konya'ya karakteristik kimliğini veren ve şehrin sembolü olan ana yapı ise hiç şüphesiz Mevlana Müzesi'dir. Hz. Mevlana'nın 17 Aralık 1273 tarihindeki vefatından sonra Tebrizli Mimar Bedrettin'e dört fil ayağı üzerine oturtulan bir türbe yaptırılmıştır. Yapılan türbenin kubbesi, tıpkı Medine'de Peygamber Efendimizin ve Şam'da İbn Arabi'nin türbelerinin kubbeleri gibi yeşil renkli yapılmıştır.

"Konya, bozkırın tam çocuğudur. Onun gibi kendini gizleyen esrarlı bir güzelliği vardır. Bozkır kendine serap çeşnisi vermekten hoşlanır. Konya'ya hangi yoldan girerseniz girin sizi bu serap vehmi karşılar." der Ahmet Hamdi Tanpınar. Evet öyledir. Kahverengi bir rüyadan arta kalmanın izlerini taşır hep. Keyifle dolaşacağınız sokakları sizi zamandan alır götürür. Zamanlar üstü ustalarla karşılaşırsanız şaşırmayın. 12. Yüzyılın ilk yarısında Sultan Alâeddin Keykûbat (1219,1236) devri ve sonrasında, dünyanın ilim ve sanat merkezi özelliğini kazanan bu şehirden kimler geçmemiştir ki? İslam Dünyası'nın her tarafından gelen bilim ve sanat adamları Konya'yı bir 'merkez' haline getirmişlerdir. Bahaeddin Veled, Muhyiddin İbn Arabî, Mevlana Celaleddin Rûmî, Şemsî Tebrizî, Sadreddin Konevî, Kadı Burhaneddin, Kadı Siraceddin, Urmevî gibi bilgin, mutasavvıf ve filozoflar kıymetli eserlerini Konya'da hazırlayarak, dünyaya ışık tutmuşlardır. "Konya'nın Altın Çağı" denilebilecek bu özelliği, 12. yüzyıl ortalarına kadar devam eder.

Meram Bağları

Tarih boyunca suyu, havası ve bağları seyahatnamelere, divanlara geçmiş, ünü bütün Ortadoğu'ya ulaşmış bir mesire yeri olan Meram Bağları, Takkeli Dağların güneydoğu eteklerindeki vadiye kurulmuş bir mesire

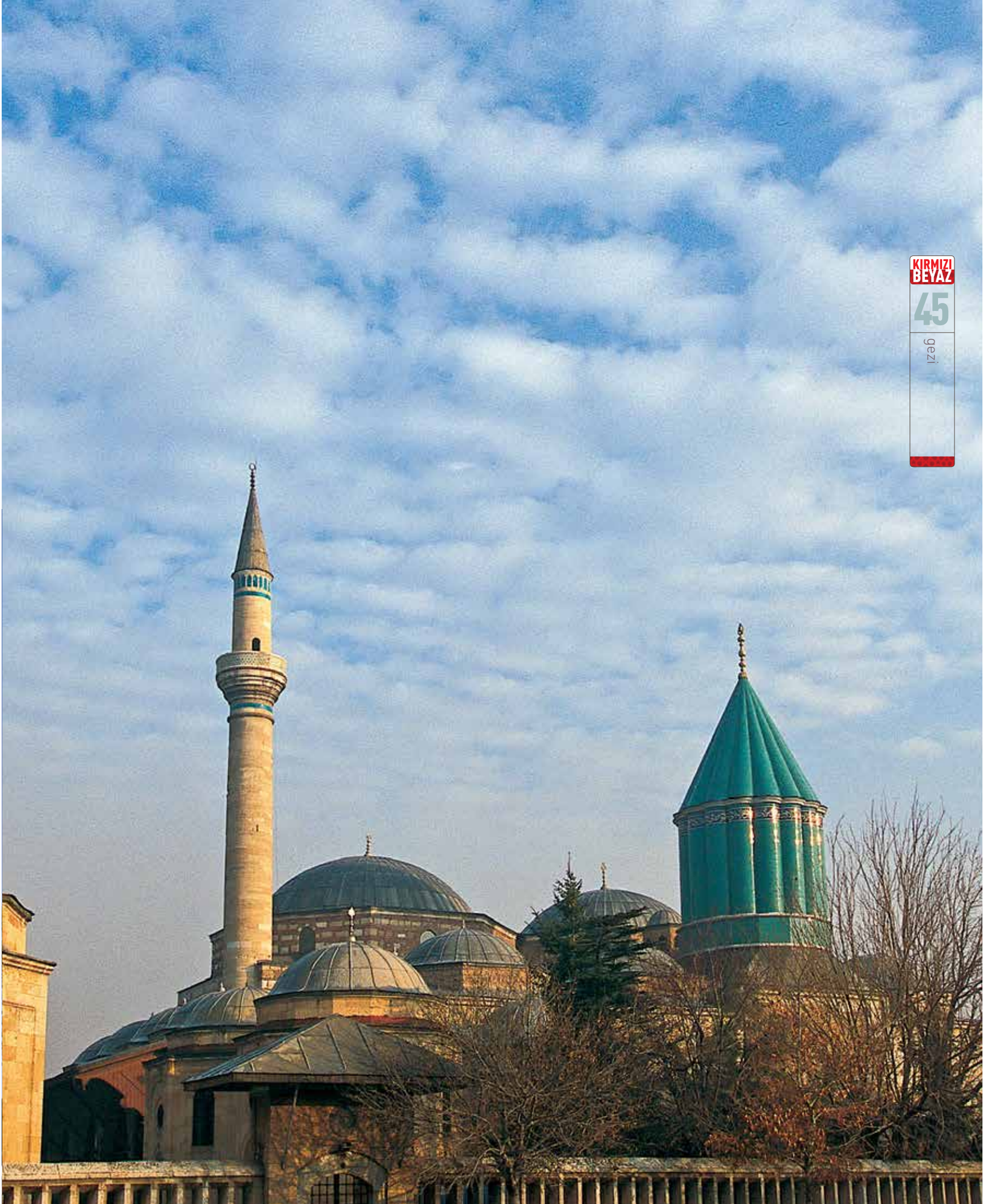

yeri. Geçmişteki albenisini, güzelliğini kaybetse de bugün Konya'da ziyaret edilmeye değer adreslerden biri.

Meram kelimesi, Konyalılara göre, "Amaç, arzu, hedef, gaye, tema" anlamında olup, herkesin görmek, kavuşmak, gezmek, yaşamak için can attığı cennet mesireliğin özel adı olmuştur. 1648 yılında Konya'yı ziyaret eden Evliya Çelebi'nin Konya'nın piknik ve mesire yerlerinin en güzellerinden olan Meram için övgüsü şöyledir; "Peçevi sehrinin Baruthane mesiresi, Kırım'ın Sudak Bağı, İstanbul'un yüz yetmiş beşten fazla bahçe ve yanında gülistanları, Tebriz'in Sehcihan Bağı, bu Konya'nın Meram mesiresinin yanında bir Çemenzâr bile değildir." Meram'da Selçuklular devrinden kalan bir köprü, Karamanoğulları devrinden kalan Hasbeyoğlu Mescidi ve Hamamı, Darülhuffaz'i, Tavus Baba Türbesi ziyaret edilebilecek yerlerdendir.

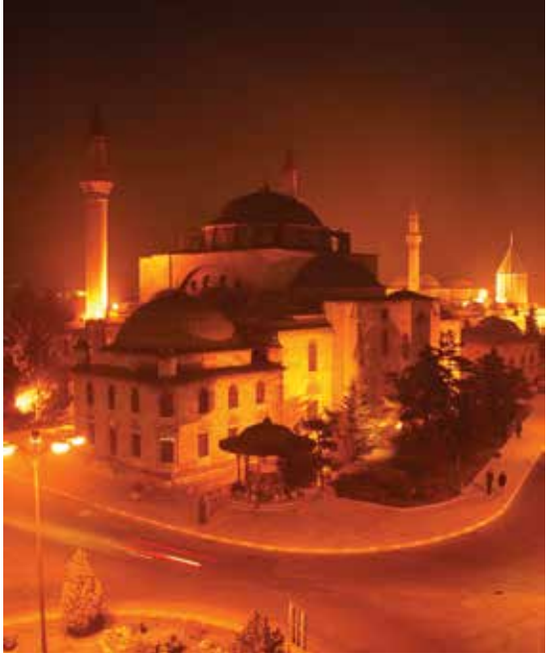

Şiir, mûsikî ve sema

Dünyada yüzlerce Mevlevihane, Hz. Mevlana'nın yolunun yolcusu olan Mevleviler'in buluşma, sema etme, halleşme yerleri olarak inşa edilmiş ve işlev görmüştür. Hz. Mevlana; yaşadığı müddetçe dostluğu çağları aşan büyük yoldaşı Şems'in de yaktığı bir kandil olarak, şiir, musiki ve sema ile gönlü inceltmenin yollarını anlatmıştır. Hakikati söylemenin belki de en güzel yolu olan şiiri, ünlü *Mesnevi*'sinin dili olmuş, yazdığı Farsça beyitler günümüzde de tazeliğini koruyarak

en çok okunanlar arasında yer almıştır. Başta Konya olmak üzere ülkemizde ve dünyanın bilinen bilinmeyen yerlerinde hala bir kitap gibi değil, dillerden düşmemesi gereken bir vird /dua gibi okunan *Mesnevi*, Afganistan dağlarında yaşayan bir, İran'da bir gence, Amerika'da bir üniversite hocasından Japonya'da bir mühendise kadar milyonlarca insan tarafından başucu kitabı olarak takip edilmektedir. Amerika'da en çok satan kitap, İran'da en çok okunan şiir kitabıdır.

Mevlevilik Adetleri

Mevlevilerin kendilerine has terbiye ve imanlarından gelen zarif konuşmaları ve konuşma kalıpları vardır. Kapıyı kapatmak yerine sırlamak, mumu söndürmek yerine dinlendirmek denilir. Uyandırılacak kişiye; 'agah ol erenler', mezarlığa 'hamuşan'/ suskunlar evi, Mevlevi mensuplarına ihvan, diğerlerine avam denilir. Selam göndermek: aşk-u niyaz etmek, ışık: çerağ, ölmek: yürümek-göçmek, gömülmeye: sırlanmak, 'yok' yerine 'hak vere', sen yerine siz, ben yerine biz, uykuda yerine vahdette denir. Gelene hoş geldin demeye aşk vermek denilir. Buna muhatap olan da aşk almış olur.

Kullandıkları eşyayı öpmeden kullanmazlar.

• "Ben yaşadıkça Kur'an'ın bendesiyim. Hz. Muhammed Mustafa'nın (s.a.v.) yolunun tozuyum. Biri benden bundan başkasını naklederse ondan da, o sözden de uzağım."

• Bir zamanlar çocuktuk; şimdi üstad olduk. Bir zamanlar dost yüzü görmekle şad olduk. Maceramızın sonu ne oldu, dinle: 'Bulutlar gibi geldik ve rüzgarlar gibi geçip gittik.'

• Dostundan bir cefa gördünse onun bin tane vefası olduğunu hatırla. İyilik günaha karşı bin şefaatçi gibidir.

• Ruh tufanında biz Nuh'un gemisiyiz; şüphesiz elsiz, ayaksız gideriz.

• Gönlüm! Sevgiliye doğru git; ey dost, Dost'u karşıla, ey bekçi uyan, bekçiler uyumamalıdır.

• Bu ırmakta ne ölmek var bize

Bu ırmakta ne gam var, ne keder var, ne dert.

Bu ırmak alabildiğine yaşamaktan,

Bu ırmak iyilikten, cömertlikten ibaret. (Tercüme: A. Kadir)

Tadımlık

Konya'ya uğradığınızda mutlaka tatmanız gereken iki lezzet vardır: Etli ekmek ve Mevlana Şekeri.

İSLÂM GELENEĞİNDE ŞİİR

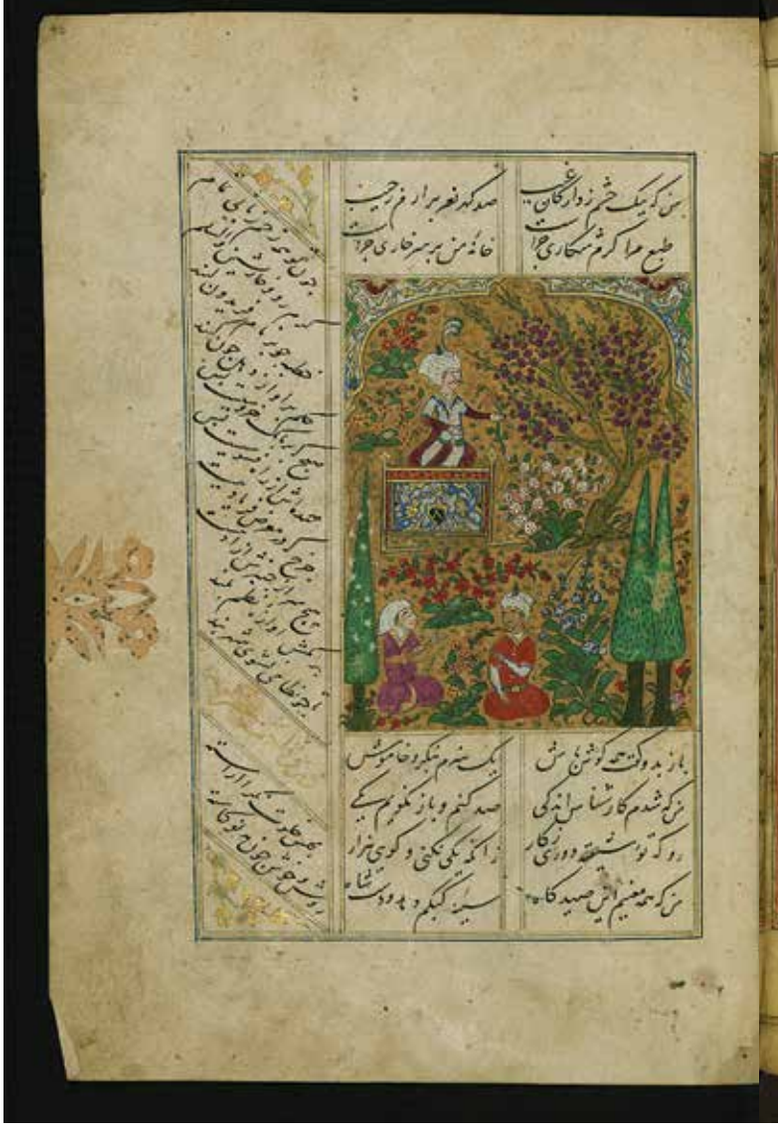

İslâm'dan önce şâir, bir kabilenin soyunu devam ettirecek erkek çocukları gibi kendi hayatlarını, hatıralarını, üzüntülerini, savaşlarını, âdetlerini devam ettirecek olan 'ölmez oğul' demekti.

Yazı: Mehmet Yalçın

Câhiliye döneminde şiir, içtimaî hayatta çok ehemmiyetli bir yere ve hayatî bir tesire sahipti. Büyük şairlerin hakemliğinde şiir yarışmaları düzenlenir ve her kabile yeni şairlerini ortaya çıkartırdı. Bu panayırlarda büyük başarı gösteren şairlerin şiirleri Kâbe duvarlarına asılırdı. "Muallâkat-ı Seb'a (Yedi Askı)" denilen bu şiirler çok büyük rağbet görür ve bu şiirleri yazan şairlerin kabileleri bundan büyük övünç duyarlardı.

İslâmiyet, şiirin ve sözün böylesine altın çağını yaşadığı bir ortamda, Hz. Muhammed (s.a.s) ve ona gönderilen Kur'ân-ı Kerîm ile insanlığa yeni bir ufuk olarak indirilmiştir. Allah gönderdiği peygamberlere bahşettiği mucizeleri, hikmeti gereği görevlendirdiği toplumda revaçta bulunan ilme göre seçmiştir. Hz. Peygamber'in en büyük mucizesi de belâgatiyle câhil bir bedeviyi de Hz. Ömer gibi, Hassân b. Sâbit gibi şiiri, sanatı çok iyi bilen şair ve âlim insanları da önünde secdeye kapandıracak Kur'ân-ı Kerim'dir. Hâl böyle olunca da inen ayetlerden bazıları Kur'ân'ın şiir olduğu ve peygamberin şair olduğu iddiasını nesh etmek üzere indirilmişti. Bunlara cevap verilirken şiir aleyhine sert ifadeler nazil olan ayetler de geçmişti. Ayrıca Müslüman olan şairler İslâm'ı ve Kurân'ı şiirleriyle savunmaya çalışmışlardır.

Kur'ân'da şiir kelimesi bir kere, şair kelimesi de beş kere (birinde çoğul olarak) geçer. Şiirden söz eden, "Biz ona şiir öğretmedik. Bu ona yakışmaz da. O (kendisine indirilen kitap) yalnızca bir zikir(öğüt ve hatırlatma) ve apaçık bir Kur'ân'dır." (Yasin, 36/69) âyeti, şiir ve vahiy arasında apaçık olan farkı belirtmiş ve bu iddialara cevap vermiştir. Kur'ân, başka bir yerde, aynı gerçeği bir kere daha ve yeminle pekiştirerek vurgular. (el-Hakka, 69/38-43). Kur'ân, Câhiliye dönemi şairlerinin kötü rollerine işaret ederek, şeytanın, gerçeği ters yüz eden, günaha düşkün yalancı şairlere ilham/vesvese verdiğini, onlara da ancak azgın sapıkların uyduğunu söyler (Şuarâ, 26/221-227). Kur'ân'ın içindeki şiirsel ifadeler, âhenk gibi unsurlar, Onun şiir olmasını gerektirmez. Bilâkis mânâyı en güzel, en belîğ şekilde ifade etmesi bakımından da ayrıca i'câz ve îcaz kazandırır. Kur'ân şiirle karşılaştırılamayacak kadar üstündür.

Genel olarak şiir, İslâmiyet'te söz gibi değerlendirilmiştir. İyi olanı övülmüş, kötü olanı yerilmiştir. Kur'ân'ın tenkidi de zaten kötü olan şiire, dünyevî heveslere yönlendiren, şehvet uyandıran şeytanî duygulara yöneliktir. Kurân-ı Kerim'e atılan iftiralara cevap niteliğinde olan itirazlar şiirin hepten kötü mânâda düşünüldüğünü göstermemelidir. Hz. Peygamber güzel şiiri yasaklamamış, hikmetli yönlerini övmüş, hatta destek olarak "Şüphesiz şiirde hikmet vardır" buyurmuştur.

Şairleri kötüleyen âyet nazil olduğu zaman Hz. Peygamber'in

şairlerinden Hassân bin Sâbit, Abdullah bin Revâha, Kâ'b bin Mâlik, Hz. Peygamber'e gelip şöyle demişlerdi: "Allah(c.c) şu âyeti inzal buyurdu ve o biliyor ki biz şiir söylemekteyiz." Bunun üzerine Hz. Peygamber şairleri kötüleyen âyetlerden sonra gelen âyeti okudu: "Ancak iman edip sâlih amel işleyenler, Allah(c.c)'ı çokça zikredenler ve haksızlığa uğratıldıklarında kendilerini savunanlar başka. Zulmetmekte olanlar, nasıl devrileceklerini pek yakında bileceklerdir." (Şuarâ, 26/227) Hz. Peygamber sonra "Burada tenkit dışı bırakılanlar sizlersiniz." buyurdu.

İslâmiyet etkisinde eski aşırılıkların yavaşça şiirden temizlenmesi ile oluşan yeni şiir, hızlı bir şekilde büyüyen İslâm ülkesinin sınırlarına giren ve Müslümanlıkla yeni tanışan milletlerin üzerinde de tesirini bırakmıştır. Farslar, Araplardan sonra İslâm sancağı altına giren ilk milletlerdendir. Hz. Ömer devrinde fethi sağlanmaya başlanan İran'da da belli bir şiir geleneği vardı. İran şiirinde nüanslara, benzetmelere, alegoriye fazlasıyla yer veriliyordu. Yerleşik kültür ve inançlar efsanelerin etkisindeki bu şiir, İslâm bayrağı altında gücünü kuvvetlendirerek Hâfız, Mollâ Câmi gibi şairler yetiştirmeyi başarmıştır. Türklerde ise göçebe bir hayat düzeni yüzünden çok kuvvetli bir edebiyat oluşmamıştı. Türk edebiyatı, İslâm'ın etkisiyle yerleşik düzene geçilmesi ve Arap-İran tesirinin yoğunlaşması sonucunda kuvvetlenmeye başlamıştır. Dinî edebiyat mutasavvıfların bayraktarlığında oluşmuştur. Hem Fars hem de Türk dinî şiiri tasavvuf etkisinde meydana gelmiştir. Horasan erenlerinin öncülüğünde yayılan tasavvuf yavaş yavaş Türk, İran, Anadolu coğrafyalarına yayılmaya devam etmiştir. Ahmed-i Yesevî, Yunus Emre, Hacı Bayram Velî, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî bu edebiyatın oluşumunda büyük etkiye sahiptir.

"Şerîat tarîkat yoldur varana / Mârifet hakîkat andan içerü"
Yunus Emre

Dinî-tasavvufî şiir, İslâm'ın kaleleri ve gönülleri fethetmesinin ardından sınırlarını gittikçe büyüttü. Allah'a ve Resûlüne methiyeler, dinin emir ve yasaklarına riayet, İslâm'ı ve onun gerektirdiği zühdü, takvâyı hayata uygulamanın en lâtif ifadesi olarak şiir tercih edilmiştir. Sözün en etkileyici hâli olan şiir, kendisine karşı olan eleştirileri, küçümsemeleri arkada bırakarak gönülleri fethetmeye devam edegelmiştir. Bu sonsuz seslenişler insanların dillerine öyle bir dolanmıştır ki; en kuytu yerlerde yaşayan insanlara kadar uzanmıştır. Kendilerini İslâm'ın 'hâdim'i olarak gören Osmanlı ve onun Hak ve Peygamber âşık'ı olan halkı, bu sonsuz seslenişleri nesilden nesle aktarmışlardır. Anadolu'nun en ücrâ yerlerinde Yûnus Emre mezarları olarak bilinen yerlerin de gösterdiği üzere bu büyük Hak ve halk ozanı toplumu kendisine aşkla bağlamıştır.

Mevlânâ'nın hitâbı, âlemlere rahmet olarak gönderilen Hz. Muhammed'in çağrısına eşlik ederek o kadar yüceldi ki; bugün bütün dünya 'gel!' hitabına kulak vermektedir.

Hallâc-ı Mansûr, Nesîmî bu aşka öylesine kapılmışlardı ki; ölümü âdetâ davet ediyorlardı. Parçalara ayrılan bedenleri aşk olarak İslâm mülkünün her yanına yayıldı.

"Sakın terk-i edebden kûy-ı mahbûb-ı Hudâdır bu
Nazargâh-ı ilâhîdir makâm-ı Mustafâdır bu"
Nâbî

İslâm'ın gelişiyle ve şiire karşı duruşuyla sanat yeni bir ivme ve boyut kazanmıştır. Bu hareket dinî edebiyatı oluşturan türlerin kendini bulmasıyla yaygınlık kazanmıştır. Allah, Hz. Peygamber, züht ve takva gibi bazı hasletler övülmeye başlanmıştır. Aşk şiirlerindeki sevgili nitelik değiştirmiştir. Artık şiirlerde övülen sevgili Allah ve O'nun yüce peygamberi Hz. Muhammed (s.a.s) olmuştur. Bu tema bütün İslâm milletlerinde görülmüştür.

Daha Hz. Muhammed (s.a.s)'in yaşadığı dönemde başlayan peygamber övgüsü naat ismiyle terimleşti. Resûlullah'ın çağdaşı olan Ka'b b. Zuheyr ve Hassân b. Sâbit ile başlayan naat ekolü kesintisiz bir şekilde, İslâm'ın yayıldığı her yerde kendini göstermiştir. Onun hayatı, yaşadıkları, doğumundan ölümüne her anı, her özelliği şiirlerde ayrı ayrı işlenmiştir. Onu görmeden âşık olanların bu doyumsuz aşkı; onun ulvî nitelikleriyle kendi sözlerini kıymetini arttırmak ve kıyamet gününde Ona kavuşmak arzusuyla nice külliyatları doğurmuştur.

Kasîde-i Bürde ile gerçek boyutunu kazanan bu gelenek Resûlullah'ın ümmeti olma şerefini ve şefaatini umanları, kalemin bütün esrârını kâğıda dökmeye çalışmaya yöneltmiştir. Resûlullah'a yazdığı şiiri sunan Ka'b b. Zuheyr, bu şiir karşılığında câize (şiire karşı verilen hediye) olarak Resûlullah'ın kendi sırtından çıkartıp onun omuzlarına bırakması, şairlerin hayâllerini süsleyen bir ödül töreni gibi şiirlerde işlenegelmiştir:

"E min tezekküri cîranın bi zî selemin
Mezecte dem'an cerâ min mukletin bi demi"

"Selem (ağaçlarına) sahip (yerdeki) komşuları, (Resûlüllâh'ı) hatırladığın için mi
Akıttın gözyaşlarını, gözün ak ve karasından kan ile karışık bir şekilde?"

Ka'b b. Zuheyr

beytiyle başlayan bu şiir, bir mihenk taşı olarak İslâm şairlerinin hedefi durumuna gelmiştir. Bu hasret sadece Araplarla sınırlı kalmamıştır. 16. yüzyıldan sonra İslâm'ın bayraktarlığını da yapmaya başlayacak olan milletimiz de Peygamber Efendimize aşk ve hasret dolu şiirler yazmışlardır:

"Saçma ey göz eşkten gönlümdeki odlare su
Kim bu denli tutuşan odlare kılmaz çâre su"

Fuzûlî

Bu yüce duygular Hz. Muhammed (s.a.s)'in şahsında İslâm'a karşı duyulan sonsuz sevginin yansımaları olmuştur. Anadolu ve Rûm-ili fethedilirken; ordularla beraber hatta kimi zaman onlardan önce giden "Erenler"in yaktığı aşk meşâlesi gönülleri fethetmekle meşgul oldu. Bu meşâlenin kalpteki harâret ile doğurduğu "*Mevlid-i Şerîf (Vesîletü'n-Necât)*" ve "*Muhammediye*" zihinlere nakşolmuştu. Kur'ân hafızlığının yanı sıra Mevlidhân (Mevlid-i Şerîf okuyucu)lar yetişmiş, pâk zihinler tarafından *Mevlid* ve *Muhammediye* gibi eserler ezberlenmişti. Bugün bile düğünlerde, doğumlarda, ölümlerde, Ramazan ayının kalplere verdiği ilâhi vecd dönemlerinde Hz. Muhammed (s.a.s)'in rûhaniyetine salât ve selâm niyetine okunmaya devam ediyor:

Sözün en etkileyici hâli olan şiir, sadece şairlerin değil İslâm düşünürlerinin de kitapların da nesir ile birlikte kullanageldikleri yaygın bir anlatım biçimi olmuştur.

"Tutdı cihânı serteser envâr-ı Mustafâ
Çün kim belürdi dünyâda âsâr-ı Mustafâ"

Süleyman Çelebi

Osmanlı tahtında halife sıfatıyla da oturan padişahların bu hasreti hissetmemeleri olanaksızdı. Onlar da aynı hasreti tâ kalplerinden gelen divanları dolduracak kadar çok şiirler açığa vurmuşlardır:

"Nûr-ı âlemsin bugün hem dahi mahbûb-ı Hudâ
Eyleme âşıkların bir lahza kapından cüdâ"

Muhibbî

Hak ve Peygamber aşkı ile serpilen duygular sultanlıktan daha üstün görülmüştür. Sultan Ahmet'in yaşadığı şu meşhur kıssadan elbette bizim de payımıza düşecek bir hisse vardır:

Sultan Ahmed, bugünkü Sultanahmet Câmii inşası esnasında Mısır'da bulunan Sultan Kayıtbay Câmii'nden Peygamber Efendimiz'in kadem-i şerîflerini getirtmişti. Peygambere duyulan hasretin yansıması olan bu olay Sultan Kayıtbay'ın bir gece rüyasında Sultan Ahmet'i Peygamber Efendimiz'e şikâyet etmesiyle neticelenmişti. İki sultanın kadem-i şerîf için Allah Resûlü huzurunda görülen davalarında haklı görülen taraf Sultan Kayıtbay olmuştu. Bu üzüntüyle Sultan Ahmed kadem-i şerîfi geri iade etmek zorunda kalmıştı. Fakat bu kutsal hazineden kendinde de bir eser bulunsun diye kendi el emeğiyle kadem-i şerîfin bir örneğini çıkartıp etrafını da kendi elleriyle süslemesi ve şairliğinin de yardımıyla aşağıdaki şiiri kaleme alıp bu aldığı örneğin etrafına nakşetmesi ibretliktir. Bu şiir 'tâc ü tahta yeğ görülen' aşkın tezâhürü olarak görülmelidir:

"Nola tâcım gibi başımda götürsem dâim
Kadem-i pâkini ol Hazret-i Şâh-ı Rusûl'ün
Gül-i gül-zâr-ı nübüvvet o kadem sâhibidir
Ahmedâ durma yüzün sür kademine o Gül'ün"

Sultân I. Ahmed

İslâm'ın Sonsuz Hitabına Gür Bir Ses Daha: Âkif ve "Âsım'ın Nesli"

Mehmet Âkif, Müslümanların son derece zor bir dönemece girdiği bir dönemde yaşamıştır. Millî Mücadele döneminin bütün sıkıntılarını çekmiş ve hutbeleriyle önce İstanbul ve ardından da Anadolu'da halkı kurtuluş yolunda sevk etmeye gayret etmişti.

Asırlarca İslâm'ın önderi olan Osmanlı Devleti, artık "hasta adam" olmakla itham ediliyordu. Birinci Dünya Harbi'ne daha gelmeden yaşadığı büyük sıkıntılar, harp ve ardından başlayan işgal süreci ile bütün her şeyiyle ümitsizliğe düşen bu "hasta adam"ı canlandıracak şey gene onun yetiştirdiği ümitli evlatlarının gayreti olacaktı. Öylesine büyük bir imanla bu belâdan kurtulma gayretiyle çalışmaya başlayan bu insanların en önemlisi de kuşkusuz 'Millî Şair' Mehmet Âkif idi.

Kalemini İslâm'ın kurtuluşuna adayan bu yüce insan, bütün hedeflerini, hayâllerini bu yola hasrederek; İslâm aşkına iman etmişti. Çelik zırhlara iman dolu yüreğini siper edip yazdığı "İstiklâl Marşı"nı daha sonra bütün şiirlerini toplayacağı "*Safahat*"a almayarak samimiyetini gerçek mânâda ispat edecekti.

Yüreklere işleyecek olanı bulabilmek için en samimi sözü ortaya koymalıdır insan. İslâm böyle bir aşkla yazılmış olan şiire elbette ki karşı çıkmayacak ve hatta destekleyecektir. Bu aşka uyanların şiirini Peygamber Efendimiz'in kendi ağızlarından okuduğu hadisleri de ayrıca dikkate değerdir. Şiir, sözün en büyülü hâlidir. Gerçekten hissederek söylenmiş bir şiir, hiçbir sözün yapamayacağı tesiri kaskatı kesilmiş, et parçasına dönmüş kalplere dahi nakış nakış işleyebilir. Fakat sanat kaygısıyla yazılmış olan, Âkif'in deyimiyle, tasannu' ile yazılmış olan şiir; ancak kulağa hitap eder. Kalbe tesiri yok denecek kadar az olur.

SULTANLAR ŞEHRİ ÜSKÜDAR'DA SULTANLARA LAYIK BİR RESTORAN

BEYCE SULTAN

İstanbul'un en güzel yerlerinden biri olan Küçük Çamlıca, modern mimarisi ve göz alıcı güzelliğe sahip ortamıyla çok cazip bir mekâna ev sahipliği yapıyor: Beyce Sultan Restoran'ı. Anadolu medeniyetlerine ait lezzetleri bir araya getiren zengin menüsü ile Beyce Sultan, farklı ve unutulmaz bir yemek keyfi yaşamak isteyenlere kapılarını açıyor.

Yazı: Tuğba Başer

İyi bir restoranı diğerlerinden ayıran şeyler nelerdir? Yemekten anlamakla beraber damak zevki konusunda katı kuralları bulunan bir tüketici olarak bizler, ne zaman bir restorana 'iyi' deriz? Bunun pek çok kriteri olabilir ancak Beyce Sultan, bir yemek mekânı hakkındaki birçok algınızı değiştirecek niteliklere sahip görünüyor. Bana göre en başta gelen özelliği sadece damaklarımıza değil aynı zamanda gözümüze de hitap eden bir çekiciliğe sahip olması. Eski Balins FM binasının restore edilerek muhteşem bir konseptle İstanbul'un en iddialı mekânlarından birine dönüşmesi, restoranın ne kadar başarılı olduğunun bir göstergesi. Her ne kadar Nisan 2010'da kurulsa da personelin hizmetteki pratikliği, yemeklerindeki lezzeti, mekânın büyüleyiciliği ve pek çok etkinlik imkânı sunmasıyla Beyce Sultan Restoran'ın asırlık bir geçmişin tecrübesini yansıttığını söylemek hiç de abartı sayılmaz.

İlk bakışta restorana ismini veren Beyce Sultan'ın kim ya da neresi olduğunu merak edebiliriz. Mekân, gerçekte ismini, Denizli'nin Çivril ilçesinde Menteşe köyü yakınında yer alan ve Kalkolitik Çağ'dan Bronz Çağ'a, Hititler'den Bizans İmparatorluğuna kadar uzanan tarihiyle pek çok arkeolojik kalıntıyı bünyesinde barındıran Beyce Höyük adındaki antik bir yerleşim merkezinden alıyor. Kıymeti bütün dünyaca bilinen bu tarihi yerleşim yerinde ayrıca Selçuklular zamanından kalma bir de türbe bulunuyor. Bu türbenin zamanında Anadolu'da yaşamış Beyce Sultan isimli bir manevi şahsiyete ait olduğu iddia edilebilir fakat bunu doğrulayacak bir bilgiye sahip değiliz. Ancak müşterilerine, işte böylesine geçmişle sıkı sıkıya bağlı bir mekânın ruhundan esinlenerek yüzyıllarca süregelen bir mutfak geleneğinin ürünlerini tattırmayı amaçlayan Beyce Sultan Restoran'ı kalitesiyle bu dünya mirası yerleşim yerini

Modern mimarinin geleneksel dekorlarla bir araya getirilerek uyumlu ve huzurlu bir atmosferin oluşturulduğu restoranda her yaştan müşterinin taleplerine uygun imkânlar sunuluyor.

Beyce Sultan, günümüzde artık adı sanı unutulmuş ancak geçmişte Anadolu insanın emeğinin ürünü olan pek çok lezzeti gün yüzüne çıkarma felsefesiyle menülerini oluşturmuş.

da kalacaktır. Beyce Sultan Restoran'ı mekân genişliği ile de misafirlerinizi ağırlayacağınız nişan, düğün, sünnet vb. size özel büyük organizasyonlarda yardımınıza koşacak nitelikte. Toplamda 4 ayrı salonu ile özel davet ya da toplantılarınızda yaklaşık 500 kişi kapasiteli bir plan uygulanmış burada. Bunun yanı sıra özel toplantılar için dekore edilen 12 kişilik ve teknolojinin son ürünleriyle donatılmış V.I.P. salonunda odaya özel servis fırsatı da sunuluyor. Mekân özellikleri ile geniş katılımlı şirket yemeklerinde de Beyce Sultan çok büyük avantaj sağlıyor. Eğitim, lansman, davet, yıldönümü kutlaması gibi çeşitli etkinliklerde personelinizi keyifli ve rahat bir şekilde ağırlayabilirsiniz. 2.55/1.80 genişliğindeki barkovizyon, kablosuz internet ve uydu bağlantısı gibi imkânlar sunan Beyce Sultan'ın özellikle belirtmemiz gereken bir başka artısı da Ramazan aylarında her gün için ayrı düzenlenen menülerle, yine yakın çevrenizle beraber hoşça vakit geçirme ayrıcalığı tanıyor olması.

Beyce Sultan'daki imkânlar bunlarla sınırlı değil elbette. Yaşlı ve engelli müşterilerin kullanımı için özel tasarlanmış asansör ve taşıma sistemi, çocuklar için eğitimli dadı eşliğinde güvenle oyun oynayabilecekleri 60 metrekarelik ve içerisinde PlayStation bulunan özel çocuk oyun alanı, mescit, vale parking ve otopark hizmeti de Beyce Sultan Restoran'ı farklı ve ayrıcalıklı kılan özelliklerinden bazıları.

Küçük Çamlıca'da yer alan Beyce Sultan Restoran, ikinci şubesini ise geçtiğimiz aylarda Pendik'te yer alan ve İstanbul'un üçüncü Marina Yaşam Merkezi olma özelliğini taşıyan Marintürk'te Cityport Alışveriş Merkezi'nde açtı. Burada da 400 misafir kapasiteli, açık ve kapalı alanlarıyla seçkin müşterilerini ağırlayan Beyce Sultan Restoran kaliteli hizmet anlayışı ile sizleri de keyifli bir yemek deneyimine davet ediyor.

Adres: *Küçük Çamlıca Mah. Acıbadem Cad. Erkan Ocaklı Sok. No:7/A*
Tel : *(216) 325 74 74 - (216) 327 27 44 / 0216 390 33 33 pbx Beyce Sultan / MarinTürk*
Fax : *(216) 325 76 75*
Web: *www.beycesultan.com.tr*
E-mail: *info@beycesultan.com.tr*

DOĞA VE HAYVAN SEVGİSİNİN BİR ARADA HİSSEDİLDİĞİ ESTETİK BİR SPOR:

BİNİCİLİK

Sahip olduğu imkân ve yetenekler sayesinde asırlar boyunca insanoğlunun en önemli yardımcılarından olan atlar, tarımdan taşımacılığa, posta hizmetlerinden savaşlara kadar pek çok alanda hizmet etmişken günümüzde daha çok sportif amaçlarla kullanılıyor. Bu spor dallarından biri de insanın ve atın birbirini tanıyarak oluşturduğu uyumlu birlikteliği en estetik biçimde sergilemesini amaç edinen binicilik sporu. Binicilikte ustalaşmanın ilk şartı ise atları çok sevmek.

Yazı: Hacı Bayram Başer

At, sükûnetli ve çevreyle uyumlu yapısı sayesinde insanoğlu için sadakat ve güvenin; heybetli görünümünden dolayı ise asâlet, zenginlik ve gücün sembolü sayılmıştır. Pek çok alanda insana hizmet veren atlar, günümüzde askeri alanlardan daha çok sportif amaçlarla kullanılmaya başlanmıştır. Binicilik bu spor dallarından yalnızca biri.

Ana Hatlarıyla Biniciliğin Tarihçesi

Çağdaş antropologların araştırmalarına göre ilk kez M.Ö. 4000'lü yıllarda Türkler, atları çekme ve taşıma aracı pozisyonundan kurtararak bir binek hayvanı haline dönüştürmüşler ve böylece atı evcilleştirmişlerdir. İlk süvari birliklerine ise M.Ö. 2500'lü yıllarda Çin'de rastlanmaktadır. Antik Yunan'da M.Ö. 700'lü yıllarda başlayan olimpiyat oyunlarında halkın en çok ilgisini çeken bölümlerden biri de özellikle Arap atlarının içerisinde yer aldığı, at ve atlı araba yarışlarıydı. Üstelik Yunan tarihçi Xenophon tarafından

Kenneth Kraus/PhelpsSports.com

Hippike adında biniciliğin temel ilke ve esaslarının ele alındığı bir kitap bile yazıldı. İslâm medeniyetinde de çok önemli bir yere sahip olan atlarla ilgili, Abbasi halifesi Mütevekkil'in atlarından sorumlu olan İbn Ebî Hazzam Hattâî'nin kaleme aldığı *İlmü'l-Hayl* (At Bilimi) ile *Fürûsiyye* (Atçılık) adlı eserler, binicilik sahasının teorik esaslarını ele alan önemli yapıtlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ancak atı kullanmada devrim niteliğindeki asıl gelişme 15. yüzyılda eyer ve gemin keşfedilmesiydi. Bu yolla biniciler, atı daha iyi yönlendirme ve üzerinde daha rahat durabilme becerileri geliştirmişlerdir. 16. yüzyıla gelindiğinde Avrupa'da atlar artık sportif amaçlarla kullanılmaya başlanmıştı. Zamanla Avrupa'nın pek çok kentinde profesyonel binicilik eğitimi veren sayısız okul açıldı. Ancak bu okullardan günümüze kadar gelenekleri-ni devam ettiren ikisi binicilikteki klasik okullar olarak önem kazandılar: Fransa'daki Ulusal Binicilik Okulu (Ecole Nationale D'equitation) ve Avusturya'daki İspanyol Binicilik Okulu. Günümüzde çok yaygın bir spor dalı haline gelen binicilik, yüzlerce ülkede binlerce okul ve tesis sayesinde özellikle gençlerin ilgi odağı haline gelmiş durumda. Dört yılda bir düzenlenen olimpiyatlarda bireysel ve takım bazında at terbiyesi, atlama ve atlı dayanıklılık olmak üzere üç dalda yarışmalar düzenlenmektedir.

Türkiye'de Biniciliğin Gelişimi

Binicilik ise bir spor dalı olarak ilk kez 20. yüzyılın başlarında Osmanlı topraklarında tanınmaya başladı. Ne var ki, Balkan Savaşı, Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşlarının ardından atlarda görülen azalma nedeniyle ülkedeki diğer faaliyet alanlarında olduğu gibi binicilikte de bir duraklama dönemine girilmiştir. Cumhuriyetin ilanından sonra tekrar binicilikle ilgili çalışmalara hız kazandırılmış, 1923'te Türkiye Binicilik Federasyonu kurulmuş, yurt dışındaki binicilik okullarına özellikle de Saumur Binicilik Okulu'na Türkiye'den öğrenciler gönderilmiştir. 1932 yılında Türkiye'nin Uluslararası Binicilik Federasyonu'na üye olarak kabul edilmesinin ardından uluslararası yarışmalara katılımımız artmıştır. Bu dönemde yetişen bu öğrenciler arasında Kılıç Tevfik ve Saim Polatkan gibi pek çok isim uluslararası yarışmalarda Türkiye'yi temsil etmişlerdir. Bu ekip Fransız çalıştırıcı Albert Taton ve Cevat Bilgişin'in öncülüğünde İkinci Dünya Savaşı'na kadar profesyonel bir şekilde çalışmalarına devam etmiştir.

Balkan Savaşı, Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşlarının ardından atlarda görülen azalma nedeniyle Türkiye'deki diğer faaliyet alanlarında olduğu gibi binicilikte de bir duraklama dönemine girildi.

1951'den 1990'lara kadar imkânsızlıklar, askeri darbeler ve diğer olumsuz etkenler nedeniyle tekrar duraklama dönemine giren binicilik sporu, modern özel binicilik tesislerinin artmasının ardından 2000'li yıllarda yaklaşık 20'nin üzerinde kulüp ile girerek yeniden canlanmıştır. Günümüzde 30'un üzerinde kulüp, 1500'e yakın lisanslı binici ve 700'ün üzerinde tescilli at ile engel atlama, at terbiyesi, üç günlük yarışma, pony ve atlı dayanıklılık disiplinlerinde yarışmalar yapılmakta, biniciler ise yıldızlar, gençler, genç yetişkinler, bayanlar, ustalar kategorilerinde yarışmaktadır.

Binicilik Tekniği

Binicilik sporunda başarılı olabilmenin ilk ve en önemli şartı atları çok sevmenin yanı sıra azim ve devamlılıkla çalışmak.

Öncelikle gerekli malzemeleri tanımak lazım. Binicilikte ata ait olan temel malzemeler eyer, başlık, kantarma, dizgin, göğüslük, keçe, üzengi, kolon, getr ve topukluk olarak sıralanabilir. Binici ise tok denilen koruyucu bir başlık, uygun bir çizme, dar ve elastik binici pantolonu, mahmuz, kamçı ve eldivenin yanında içinde kendisini rahat hissettiği uygun ceket, gömlek ve kravat gibi malzemelere sahiptir. Ata ani hareketler yapmadan yavaşça sol tarafından yaklaşılır ve binilir. Sol omuz atın sol tarafına gelecek şekilde binişe başlanır. Doğru oturuş binicilik sporunun en önemli tekniğidir. Bunun tek bir şekli olmasa bile genelde benzer yöntem takip edilmektedir. Oturuş yalnızca binicinin dengesinin sağlayan etken değil aynı zamanda atla iletişim kurmanın, ona çeşitli direktifleri vermenin de aracıdır. Bu iletişim aracının etkili kullanılabilmesi için çeşitli teknikler bulunur. Binici at ile olan iletişimini baldırlar, eller, oturuş ve sesi ile sağlar. Bunlara 'yardım' denilir. Mahmuz ve kamçı ise yardımlara ek olarak kullanılan araçlardır. Binicilikte yürüyüşün temel ilkesi, atın hangi tempo ile yürürse yürüsün adımlarının ve sıçramalarının eşit uzunluk ve eşit zamanda atılmasıdır. Binicilikte adeta, süratli ve dörtnal olmak üzere üç tür yürüyüş tekniği bulunmaktadır. Adeta, atın her ayağını farklı zamanlarda atması ilkesine dayanan dört zamanlı ve en yavaş yürüyüş şeklidir. Süratli ise iki zamanlı bir yürüyüş şeklidir ve at çapraz ayaklarını aynı zamanda atar. Dörtnal ise üç zamanlı ve en hızlı yürüyüş şeklidir.

Binicilik sporu son yıllarda büyük gelişim gösterdiğinden büyük şehirlerin hemen hepsinde bir kulüp bulmak mümkün. Şehrin gürültüsünden ve karmaşasından uzaklaşmak için iyi bir fırsat sayılabilir.

Kaynaklar: A. Fuat Ünver, *Binicilik Sporunda Doğru Oturuş, Uyarı ve Yardımların Binicilik Hissiyatının Gelişimine Etkileri*, Ankara, 2003; A. Fuat Ünver, *Antik Çağdan Modern Olimpiyatlara Binicilik Sporu ve Türk Biniciliğinin Olimpik Gelişimi*, Ankara, 2006; http://www.binicilik.org.tr.

İNSANLIĞIN EN ESKİ VE EN YAYGIN HASTALIĞI

BAŞ AĞRISI

Bütün insanların hayatlarında en az bir kere yaşadıkları baş ağrısı, doktorlara başvurularda en çok dile getirilen rahatsızlık olarak da dikkati çekiyor.

Yazı: Dr. Şule Özgül

İnsan hayatında en çok karşılaşılan ağrı, baş ağrısıdır. Günümüzde baş ağrısı şikâyeti olanların oranı toplumda yüzde doksanlara ulaşıyor. Her yıl yaklaşık 8 milyon kişi baş ağrısı şikâyetiyle doktora başvuruyor. Peki, nedir baş ağrısı; neden olur, ne zaman hastalık belirtisidir, önlemek için neler yapılmalıdır?

Baş ağrısı, kafadaki ağrıya duyarlı yapıların (kafatasını saran tüm dokular) uyarılması, gerilmesi ya da basıncı ile oluşur. Normalde beyin dokusu ağrıya karşı hassas değildir. Çünkü beyinde ağrı reseptörü yoktur. Fakat bu, beyinde ağrı oluşmayacağı anlamına gelmez. Kafatasındaki kan damarları meninjler, kranial sinirler, boyun ve yüz bölgesindeki kas ve sinir yapıları ağrısının kaynağı olabilir.

Baş ağrıları çoğunlukla selimdir ve kendiliğinden kaybolur. Ortak sebepler stres, migren, göz yorgunluğu, vücutta su kaybı, düşük kan şekeri ve sinüzittir. Stres ve yorgunluğa bağlı gerilim tip baş ağrıları; kadınlarda adet döneminde görülen hormonal değişikliklerle ilgili başı ağrısı, sinüzit kaynaklı baş ağrıları, alerjiye bağlı baş ağrıları, aşırı kafein alımından oluşan baş ağrıları, çene eklemindeki bir problemden kaynaklanan baş ağrıları, yorulmaya bağlı baş ağrıları selim baş ağrılarındandır.

Ender olarak menenjit, ansefalit, beyinsel anevrizmalar, aşırı yüksek tansiyon ve beyin tümörleri gibi tehlikeli hastalıklar da baş ağrısı nedeni olabilir. Fakat bu tip hastalıklar başka semptomlarla birlikte kendini belli ettiği için salt baş ağrısı şikâyetinden dolayı "acaba kanser miyim" benzeri vesveselere kapılmamak gerekir.

Ağrı sürekli ve artan şiddette ise, ilk kez ağrıyla tanışan kişinin yaşı 10'un altında ya da 50'nin üstündeyse, daha önce mevcut olan ağrının şiddeti, şekli değiştiyse, tedaviye cevap vermiyorsa, baş ağrısı şimdiye kadar hayatında karşılaştığı en şiddetli ağrıysa ve ağrı bir fiziksel aktivite sırasında (ağır bir yük kaldırmak, cinsel ilişki) ortaya çıkmış ve şiddetini arttırmışsa mutlaka doktora gitmek gerekir.

Doğrudan doğruya baş ağrısı tablosuyla ortaya çıkan, başka bir hastalıkla ilişkisi olmayan baş ağrıları migren ve gerilim tipi baş ağrılarıdır. Diğer tip baş ağrıları ise yüzde 10 oranında görülen, nedeni belli bir hastalığa bağlı olarak, beyin damar hastalıkları, sinir sistemi hastalıkları, beyin tümörleri, göz hastalıkları, sinüzit, menenjit gibi hastalıkların seyri sırasında ortaya çıkan baş ağrılarıdır. Migren; en sık görülen baş ağrısı nedenidir. Kadınların ortalama % 18'i, erkeklerin % 6'sında görülmektedir. 10 ile 40 yaşları arasında görülür. 50 yaşından sonra baş ağrıları kısmen ya da tamamen ortadan kalkar. Hastaların 1/3'ünde yakınmalar günlük işlerini yapmalarını engelleyecek, hatta yatak istirahatı gerektirecek düzeyde olabilmektedir. Hem iş gücü kaybı, hem de günlük yaşam kalitesini düşürmesi nedeniyle baş ağrısı ciddi bir ekonomik yük de oluşturmaktadır.

Migrende ağrı genelde başın tek tarafındadır; zonklayıcı özellikte, orta veya yüksek şiddetlidir. Bulantı, kusma olur. Krizler halinde gelir ve 4 ila 72 saat arasında devam eder. Ağrı başlangıcında görme bozuklukları olur, baş hareketleri ve fiziksel aktiviteyle ağrı artar, hasta ışıktan ve sesten rahatsız olur.

Gerilim tipi baş ağrısında şiddetli olmayan, sürekli bir ağrı olup zonklama söz konusu değildir. Başta ve boyunda basınç ya da gerilme hissi vardır. Genellikle iki taraflıdır. Aşırı fizik aktiviteyle artmaz. Bulantı kusma, ışık ve sese duyarlılık yoktur. Yılda yaklaşık 180 gün ağrıyla geçiyorsa ve her ağrı atağı 30 dakika ile 7 gün arasındaysa gerilim tipi baş ağrısından söz edilebilir. Yetersiz uyku, depresyon, stres gibi nedenlerle ortaya çıkabilir. Tedavide basit ağrı kesiciler yanında hekim gerek gördüğü takdirde depresyon ilaçları da kullanılabilir.

Selim bir baş ağrısının tedavisi Aspirin, Parasetamol veya İbuprofen gibi satın alınabilen ağrı kesicilerle yapılabilir. Fakat bazı baş ağrısı türleri (örneğin migrenler) diğer, daha uygun olan tedavilere ihtiyaç duyar.

Sonuç itibariyle, baş ağrısının başlamasını engellemek ya da sıklığını azaltmak için düzenli ve dengeli beslenmek, yeterince ve düzenli uyumak, özellikle de stresi doğuran etkenlerden uzak durmak çok önemli. Ağrıya yakalanıldığında basit ağrı kesiciler kullanılabilir. Ama altta yatan bir neden olup olmadığının ortaya çıkması ve daha etkili bir tedavi için mutlaka bir hekime başvurmak, tedavi süresince de hekimle işbirliğini sürdürmek çok önemlidir.

Hem iş gücü kaybı, hem de günlük yaşam kalitesini düşürmesi nedeniyle baş ağrısı ciddi bir ekonomik yük de oluşturmaktadır.

MODERN ÇAĞIN YENİ KÂBUSU
SİBER TEHDİTLER VE KORUNMA YOLLARI

İnternet kullanımının hızla yaygınlaşması, elektronik ortamda dolandırıcılık ve çeşitli saldırı türleriyle bireyleri ve şirketleri zor durumda bırakan siber korsanların etki alanını genişletti. Her geçen gün siber tehditlerden zarar gören internet kullanıcıların sayısı artıyor. Buna dünya çapında yatırımları bulunan pek çok büyük firma ve dahası devletler de dâhil. Tehditler o kadar ileri boyutlara vardı ki Türkiye'nin de içinde bulunduğu bazı devletler siber alanda savunma planlarını gündemlerine aldılar.

Siber tehdit, genel olarak, bilgisayarlar, cep telefonları, oyun konsolları veya internete bağlanabilme imkânı sunan herhangi bir araç yoluyla saldırı altında kalmanızı ifade eden bir terim. Bu tür saldırıları kimin yaptığı belirsiz olabilir. Daha da önemlisi siber saldırı altında olduğunuzu siz de bilemeyebilirsiniz.

Yapılan araştırmalar, siber saldırıların büyük ölçüde internet kullanıcısının karşısındaki tanımadığı kişiye güven duymasından kaynaklandığını gösteriyor. Bu gerçeği bir koz olarak kullanan saldırgan, korsan veya hacker, kendisine güven duymanızı ya da onunla duygusal bir iletişim kurmanızı sağlayacak davranışlar sergileyebilir. Geçtiğimiz yıl ABD'de yayımlanan bir raporda siber korsanların iletişim kurdukları insanın yedi zaafından yararlandıklarını gösteriyor. Bunlar cinsellik arayışı, oburluk, gösteriş arzusu, güven, tembellik, merhamet ve acelecilik olarak sıralanıyor. Sözgelimi MSN'den gelen bir arkadaş iletisi, cep telefonunuza gelen duygusal mesajlar, Facebook, MySpace, Twitter gibi sosyal ağ sitelerinde izlemek istediğiniz bir video ya da dinlemek istediğiniz bir müzik dosyası siber tehdidin silahları haline gelebilir. Kimlik bilgilerinizi ya da özel verilerinizi ele geçiren saldırgan bunu internet aracılığı ile ve çoğu zaman e-posta yoluyla bütün dünyaya yayabilir. Daha da tehlikeli olanı, saldırgan sizin kimliğinize bürünerek aileniz, arkadaşlarınız ya da şirketinizle aranızı bo-

zabilecek davranışlarda bulunabilir. Bu saldırılar sebebiyle günümüze kadar pek çok kişi arkadaşını ve işini kaybetti. Bunun yol açtığı sosyal ve psikolojik sorunlar gün geçtikçe çığ gibi büyüyor. Ancak siber saldırılar artık sadece bireysel internet kullanıcılarını hedef almıyor. Son yıllarda şirketler ve devlet kurumları da saldırıların hedefi haline geldi.

Uzmanlar 2005 yılının başından itibaren siber tehditlerde istikrarlı bir artış görüldüğünü ve bu artışın yüzde 1500'den daha fazla olduğunu belirtiyorlar. Özellikle dikkat çekilen nokta ise e-posta yoluyla saldırı düzenlemenin artık yavaş yavaş terk edildiği, bunun yerine korsanların iPhone ve iPad gibi mobil cihazlara yöneldiği. Ayrıca, Twitter, Facebook, Youtube, Gowalla, Foursquare gibi sosyal paylaşım sitelerinin, kullanıcıların artan ilgisi sebebiyle bu yıl siber saldırılara daha fazla uğraması bekleniyor. Bu noktada siber saldırılara uğramaması ile bilinen Apple şirketine ait yazılımların da 2011 yılı içinde korsanların hedefi olabileceği uyarısı ise daha çarpıcı. 'Hacktivizim' hareketi olarak da tanımlanan bu tür saldırılar özellikle endüstri alanındaki girişimcileri de tehdit ediyor.

Son 30 yılda yazılım teknolojilerinin çok sık kullanıldığı endüstri alanında, otomasyon sistemlerinin siber tehditlerden korunabilmesi muazzam önem taşıyor. Çünkü bu saldırıları finans sektörü gibi büyük ölçüde enformasyonel ağ üzerine

Yapılan araştırmalara göre, siber saldırılar, büyük ölçüde internet kullanıcısının karşısındaki tanımadığı kişiye güven duymasından kaynaklanıyor.

kurulu ticari müesseselere uygulandığında zararın boyutları giderek artıyor. 'Black-hat' adı verilen profesyonel korsanların yürüttüğü bu tip saldırılar, yasadışı amaçlar için kullanılıyor. Öyle ki bazı korsanların şirketleri siber saldırı düzenlemekle tehdit edip haraç aldıkları biliniyor. Bu saldırılar sebebiyle milyon dolarlarca maddi kayıp yaşayan şirketlerin sayısı hiç de az değil. Ancak son yıllarda maddi kayıplara bile rahmet okutturacak türden saldırılar geliştirildi. Bunlardan SCADA'yı yani endüstriyel otomasyon ve kontrol sistemlerini hedef alan Stuxnet isimli virüs dikkat çekiyor. Türkiye de bu tip saldırıların yoğun yaşandığı bir bölge olarak göze çarpıyor. Uzmanlar özellikle bilişim araçlarının yoğun olarak kullanıldığı firmaları uyarıyor. Kişisel bilgisayarlara saldırılar yapıldığı gibi özellikle bankacılık ve kredi kartı alanlarında da korsanlık faaliyetlerinin yoğunlaştığı gözleniyor. Bilindiği gibi bir bilgisayar korsanı genelde bir güvenlik sisteminin açığını yakaladıktan sonra başarıya ulaşabiliyor. Bu yüzden etkili bir anti virüs yazılımı ya da buna benzer programlar yardımıyla siber tehditlere karşı savunma pozisyonu almak şirketlerin uygulayabileceği basit ve tesirli yöntemler olarak ön plana çıkıyor. Bunların dışında kurumsal yapı içerisinde şu gibi başlıklarda korunma yöntemlerine dikkat edilmeli: iç ve dış tehdit algı sistemi geliştirilmeli, kritik sistemleri korumak üzere yöntemler geliştirmeli, periyodik güvenlik denetimleri yapmalı, denetim sonuçlarını değerlendirilmeli, güvenlik sistemlerini güncellemelidir.

Siber saldırıların günümüzde ulaştığı nokta bazı ülkeleri ve ordularını bile etkileyecek boyutlara ulaştı. Sözgelimi, Estonya'da 2007 yılında yaşanan geniş çaplı bir siber saldırı sonucu hükümetin bütün web sayfaları, siyasi partileri, haber kuruluşları, bankalar ve iletişim yapıları büyük zarar gördü. Hükümetin dünya ile teması koparken, hiçbir Estonya vatandaşı banka kartlarını kullanamadı. Siber suçlarla ilgili bilinen tek geçerli metin, Avrupa Komisyonu'nun hazırladığı Siber Suçlar Sözleşmesi. Kansız ama etkili bir savaş metodu haline gelen siber saldırılarla ilgili NATO da geçtiğimiz günlerde Lizbon'daki toplantısında siber savunma mekanizmasının oluşturması kararını aldı. Türkiye de bu yönde çabalarda bulundu ve Milli Güvenlik Kurulu'nda ilk kez siber tehdit gündeme alınarak çeşitli savunma stratejileri üzerinde duruldu. Dünyanın önde gelen anti virüs yazılım şirketlerinin hazırladıkları raporlar, Türkiye'nin siber saldırılarda oldukça ön sıralarda olduğunu gösteriyor. Bununla beraber Türkiye, Brezilya ve Çin'le birlikte, siber saldırıların en büyük etki alanlarından istenmeyen e-postaları azaltma konusunda en fazla mesafe kateden ülkelerden biri. Yine Türkiye'de internete bağlanmak için kullanılan IPv4 protokolünün yerine IPv6 protokolünün getirilmesi, uluslararası işbirliğini kolaylaştıran ve siber tehditlere karşı mücadeleyi hızlandıracak bir gelişme olarak gösteriliyor.

Peki, siber tehditlere karşı bireysel olarak nasıl mücadele edebiliriz? Uygulanabilecek pek çok yöntem bulunuyor. Bunları şöyle sıralamak mümkün:

Siber saldırılar artık sadece bireysel internet kullanıcılarını hedef almıyor. Son yıllarda şirketler ve devlet kurumları da saldırıların hedefi haline geldi.

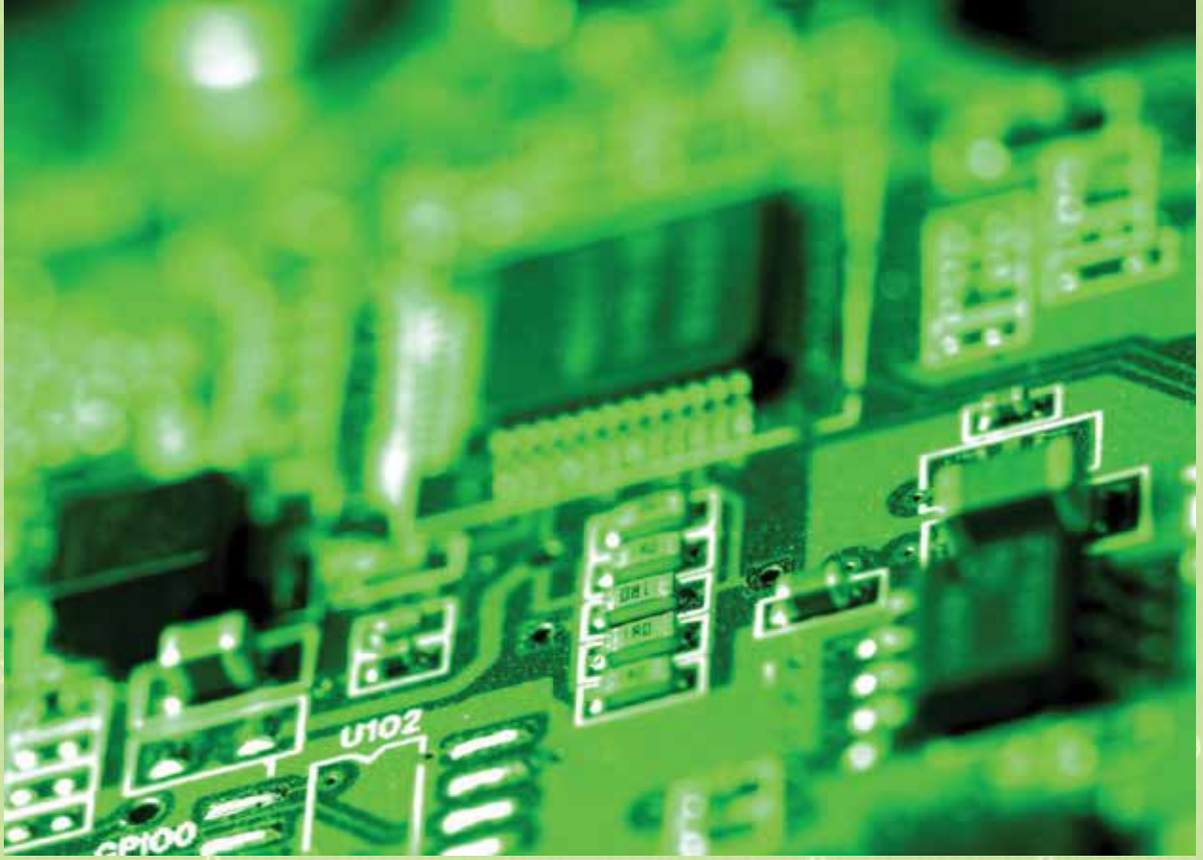

- Anti-virüs yazılımlarının güncel tutulması

- Mevcut adres filtreleme ve içerik tarama teknolojilerinin yanında web güvenliğine yönelik eş zamanlı hizmet veren teknolojilerden faydalanılması

- Dizüstü bilgisayarlarla kafe, havalimanı ya da benzeri yerlerde kablosuz internet erişimine geçilirken güvenlik yazılımlarınızın aktif hale getirilmesi

- İnternetten yüklenilen bütün programların etkili yazılımlarla denetlenmesi

- Bir program kurulmak istendiğinde ortaya çıkan başka bir programın kesinlikle kurulmaması

- Microsoft işletim sistemi kullanılıyorsa, otomatik güncelleştirme seçeneklerinin aktif hale getirilmesi

- Şüpheli e-postaların açılıp okunmadan hemen silinmesi

- Her ne sebeple olursa olsun korsan yazılımların indirilmemesi

- Online dosya ve link paylaşımında dikkatli davranılması

Bunlara ek olarak, eğer çok sık yurt dışı seyahatinde bulunuyorsanız kişisel bilgilerinizi hiçbir bilgisayarınızda saklamayın. Siber tehditler insanlığa telafi edilemeyecek zararlar veren ciddi bir sorun haline gelmiştir. Bu konuda en etkili çözüm yolu ise tehditlerden etkilenme riskini önemli ölçüde azaltacak araçların ve davranış şekillerinin benimsenmesi ve daha da önemlisi siber tehditlerin artık hayatımızın bir parçası olduğunun bilincine varılması olarak belirtebiliriz.

Siber tehditlere karşı en etkili çözüm yolu bu tehditlerin artık hayatımızın bir parçası olduğunun bilincine varılmasıdır.

BÜYÜK-KÜÇÜK HERKESİN HAYALLERİNDEN BİRİ

MODEL UÇAK YAPIMI

Pek çok hobi vardır ki başladıktan bir müddet sonra insan sıkılabilir. Ancak hemen her insanın hayali olan 'uçmak' eylemini bir nebze hissettirdiğinden olsa gerek model uçak yapımı kolayca terk edebileceğiniz türden bir hobi değil. Bunun en temel nedeni, model uçak yapımının ağaç işleri, elektronik, mekanik, küçük motorlar ve kulüp faaliyetleri gibi çok çeşitli hobileri bünyesinde barındırıyor olması.

Model uçak yapımının gerisindeki temel felsefe, tasarlanan büyük araçların küçük benzerlerini yaparak daha sonra ortaya çıkacak olası hataları telafi etmek olarak ortaya konabilir. Bu nedenle sadece uçak değil, gemi, araba ve benzeri diğer araçların modelleriyle ilgili hobilerden de söz edilebilir. Ancak model uçak yapımı bunların en yaygınıdır. Bu işe başlamak için kendinize sormanız gereken ilk soru, model uçak yapımını bir spor mu yoksa hobi olarak mı yapacağınız. Hobi olarak model uçak yapımı daha çok vakit ve emek harcamayı gerektirmektedir. Ülkemizde bu hobiyle ilgilenenlerin çektikleri en büyük sıkıntı ise model uçak yapımı ile ilgili çok az sayıda yayın yapılması.

İlk önce basit, az parçalı ve ucuz bir model seçerek işe başlamamız gerekir. Paragon Trainer bu açıdan iyi bir başlangıç sayılabilir. Bu çerçevede sahip olmanız gereken bazı temel malzemeler vardır. Öncelikle tozdan arınmış, temiz ve geniş bir çalışma ortamı gerekli. Elinizde de mutlaka bu hobiyle ilgili bir kılavuz olmalı. Olmazsa olmaz temel malzemeler maket bıçağı, pens, yan keski, eğe, makas, dolgu macunu, kağıt bant ve fırça gibi hemen herkesin evinde rahatça bulabileceği araç-gereç-

lerdir. Hangi modeli yapıyorsanız ona uygun yedek parçalar, yeterli malzemeler ve boyanın önceden hazırlanmış olması gerekiyor elbette. Yapacağınız modelle ilgili parçalar çerçeveden yan keski ile dikkatlice kesilmelidir. Daha sonra törpü ve eğe yardımıyla parçalara son şekli verilir. Montaja geçmeden önce bütün parçaların içini ve dışını boyamayı unutmayın. Elinizdeki parçaları kılavuza göre numaralandırmalarına dikkat ederek yapıştırıcı ile yapıştırarak montaja başlarsınız. Montaj sonrası modelinizin bazı bölgelerinde boşluklar olabilir, buraları dolgu macunu ile kapatabilirsiniz. Montajdan sonra en az bir gün bekledikten sonra modelinizi boyamaya geçebilirsiniz. Boyamadan sonra da en az iki gün modelinizi dinlendirmelisiniz. Daha sonra modelinize karakterini verecek olan çıkartmaları yapıştırabilirsiniz. Eğer sabırlı ve disiplinli çalışırsanız ileride model uçak yapımı ustası olabilirsiniz.

Model havacılıkta çeşitli tiplerde uçaklar bulunur. Lastik motorlular, planörler, serbest uçuş modelleri, R/C model uçakları gibi. En yaygın tür, R/C yani radyo kontrollü model uçaklarıdır. Bunlar gerçek uçaklarla aynı prensiple çalışır ve uçar. Tek farkı boyu ve ağırlığıdır. Ayrıca radyo sistemi, motor, tekerler, kaplama malzemesi ve motorla ilgili olan yakıt tankı, yakıt hortumu, pervane vb. malzemeleri gerektirir. Bu malzemelerin yine kılavuz eşliğinde dikkatli bir şekilde montajı yapılmalıdır. Son olarak mutlaka ve mutlaka bir uçuş eğitmeni eşliğinde çalışmanız ve her ne olursa olsun güvenlikle ilgili kurallardan sapmamanız gerektiğini de belirtelim. Türkiye'de model uçak yapımı ile ilgili pek çok kulüp bulunuyor. Bunlar aracılığı ile model uçak yapımında büyük mesafeler kat edebilir ve çok zevkli anlar yaşayabilirsiniz.

Model uçak yapımında başarılı olabilmeniz için sıkı bir çalışma disiplinine sahip olmanız gerekiyor.

OTOMOBİL TUTKUNLARININ MERAKLA BEKLEDİĞİ YENİ RANGE ROVER

RANGE ROVER EVOQUE

2011 sonbaharından sonra piyasada olması beklenen Range Rover tasarımlarının bu yeni modeli, çekici iç ve dış tasarımıyla, şimdiden otomobil meraklılarının yeni gözdesi haline geldi.

İngiliz otomobil üreticisi Land Rover, kuruluşunun 40. yılında, bugüne kadar ürettiği en kompakt, en hafif ve yakıt tasarrufu bakımından en verimli Range Rover modeli olan Evoque'u nihayet piyasaya tanıttı. Çarpıcı dizaynı ile Range Rover ve Range Rover Sport'tan sonra serinin üçüncü ürünü olma özelliği taşıyan ve daha önce 3 kapılı olarak tanıtılan aracın, 17 Kasım 2010 tarihinde Los Angeles Auto Show'da sergilenen 5 kapılı versiyonu büyük ses getirdi. Bunun en büyük sebebi, yeni modelin kompakt yani küçük ama yoğun tasarım felsefesine sahip olmasıydı.

Tasarım direktörü Gerry McGovern'a göre Evoque, 2008 çıkışlı LRX modellerine sadık kalınarak dizayn edildi. İki çekerli ve 4x4 türünde iki farklı versiyonu bulunacak araçta iki farklı motor seçeneği uygulanacak. İki çekerli versiyonun 2.2 litrelik 4 silindirli dizel motorundan 150 hp güç üretmesi beklenirken, 4x4 versiyonun aynı motordan 190 hp güç elde etmesi hedefleniyor. Benzinli versiyon söz konusu olduğunda ise 2.0 litrelik turbo benzinli motorda bu rakam 240 hp güce ulaşıyor. Bununla beraber 130g/kmCO2 altındaki emisyon oranı ile aynı zamanda serinin en çevreci otomobili.

Yeni Range Rover Evoque'un özellikleri bunlarla sınırlı değil. Tasarımda kullanıcının rahatlığı ve güvenliği için teknolojinin en son olanakları seferber edilmiş. Park yardım sistemi, kör nokta tespit sistemi, beş kameralı çevre kamera sistemi, yöne göre otomatik olarak dönen farlar, ısıtmalı cam, direksiyon ve koltuklar, 825 Watt'lık ses sitemi bu imkânlardan sadece bir kaçı. Orta konsolun çarpıcı eğimi ve gösterge panelinin şık yatay hatları klasik Range Rover modellerine özgü tasarımın bir sonucu olarak sunuluyor. İç yüzeylerdeki sade doku, malzemelerin ve işçiliğin kalitesini gözler önüne sererken aynı

zamanda sürücü için ferah bir ortam hazırlıyor. İsteğinize göre değiştirilebilen ve yapımında en son LED teknolojisinin kullanıldığı ortam aydınlatma sistemi, DVD, Dijital TV ve arka koltukta bulunan 8 inch çapındaki ekranı ile Evoque sürüş keyfini daha da eğlenceli bir hale getiriyor.

Yanı sıra Evoque, gelişmiş hafif malzemelerden üretildiği için hem diğer araçlara göre daha hafif hem de ekonomik yakıt kullanımı özelliğine sahip. Buna katkıda bulunan diğer artıları ise üretiminde 16 kg. geri dönüşümlü plastik ve 21 kg. doğal ve yenilenebilir malzemeler gibi sürdürülebilir malzemelerden yararlanılmış olması; düşük karbonlu gövdenin alüminyum, magnezyum ve titanyum bileşenlerle desteklenmesi ve yakıt tüketimini ölçebilen Elektrik Takviyeli Direksiyon (EPAS) sistemine sahip olması olarak göze çarpıyor.

Tasarım direktörü Gerry McGovern araç hakkındaki düşüncelerini "Range Rover tasarımının cesur bir evrimi olan yeni Range Rover Evoque, müşterilerimize çekici, premium kalitede ve kompakt otomobil tarzı bir SUV sunmayı hedeflemektedir. 2008 yılında LRX konsept aracını sunduğumuzda, tüm dünyadan gelen pozitif geri bildirimler işi bir adım öne taşıyıp konsept aracın gerçeğe dönüştürülmesini sağladı. Yeni Range Rover Evoque, müşterilerle duygusal seviye bir bağ kurarak, Range Rover markasının geniş kitlelere ulaşmasının güçlü bir ifadesi olacaktır." şeklinde belirtiyor.

Spor görünümü ve kendine has çekiciliği ile Range Rover Evoque, Pure, Prestige ve Dynamic adındaki üç farklı tasarım temasıyla 2011 sonlarında tüm dünyayla birlikte Türkiye'de de görücüye çıkacak.

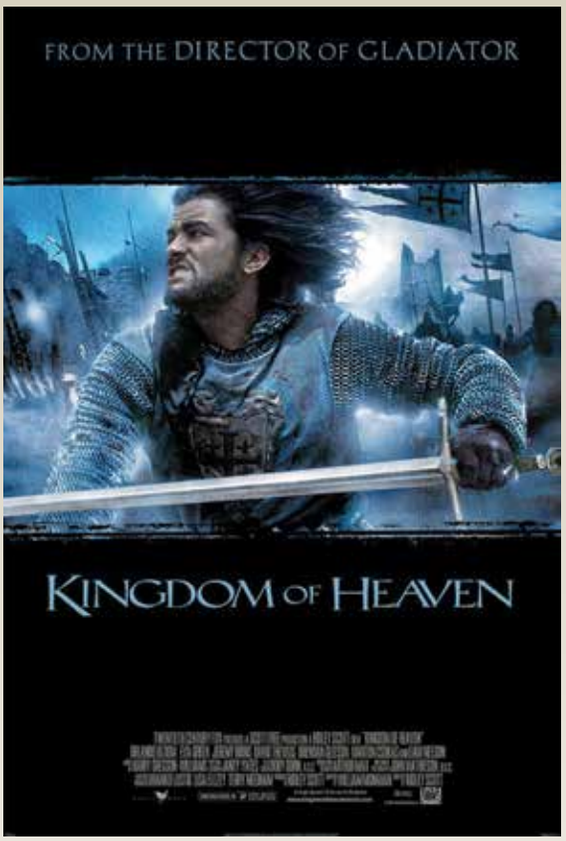

HOLLYWOOD'UN KEY-ART VE WEBBY ÖDÜLLÜ BAŞARILI GRAFİK TASARIMCISI

EMRAH YÜCEL

Sinema dünyasının merkezi Hollywood tarafından çekilen ve çoğu, şimdiden kült haline gelmiş onlarca filmin afiş, fragman ve jeneriklerinin altında dünya çapında başarılı bir Türk grafik tasarımcısının imzası var: Emrah Yücel. Üstelik sadece yabancı sinema alanında değil, yerli filmlerin tanıtım kampanyalarında da onun ismi var.

1968 yılında dünyaya gelen Yücel, Bilkent Üniversitesi'nde grafik tasarım alanında yüksek lisansını tamamladıktan sonra bir süre iletişim tasarımı sektöründe çalıştı. Türkiye'de iki kez üst üste 'en iyi tasarımcı' seçildi. Bir süre sonra New York'a gitti ve orada kendi şirketini kurdu. Tiyatro ve konser afişleri, CD ve kitap kapakları ve çeşitli kurumsal logo çalışmaları sayesinde ünü çabucak Amerika'da da yayıldı. En büyük avantajlarından biri, internetin yeni yeni yaygınlaşmaya başladığı bir dönemde bir web sitesi hazırlayıp, ismini ve çalışmalarını

çeşitli arama motorlarına kaydetmesi oldu. 1995 yılında Amerikalı bir yetenek avcısı vasıtasıyla Hollywood için afiş projeleri aldı.

Dünyanın en önde gelen tasarımcılarından biri kabul edilen Emrah Yücel 2001 yılında kurduğu Iconisus L&Y ve sahibi olduğu I Mean It Creative, I Mean It Films ve Turkish Film Council isimli şirketleri ile bugüne kadar, ülkemizdeki sinema tutkunlarının da yakından takip ettiği Kingdom of Heaven, Kill Bill, Talented Mr. Ripley, Tailor of Panama, Enemy at the Gates, Cold Mountain, The Hero, The Hours, Dexter gibi pek çok film ve dizinin jenerik, trailer ve afişlerini hazırlayarak hafızalarda yer etmesini sağladı. Dünyanın en büyük gişe rekorunu yapan Avatar filminin pazarlamasını üstlenen dört isimden biri yine Emrah Yücel'di. Dünya genelinde bir web tasarımıyla ilgili en önemli ödül sayılan "Webby" ve Key-Art ödüllerini kazandı. 2009 yılında Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Organizasyonu'nun Ülke Tanıtım Kampanyası'nın Avrupa ayağında birincilik ödülü aldı. Yine 2009'da BDA Promax ve Sunset Billboard ödüllerini de kazandı.

Yurtdışındaki bu başarılarının yanı sıra Emrah Yücel ülkemizde de sinema tanıtımı, reklam ve grafik tasarım gibi alanlara büyük katkılar yapmış bir isim. Son yıllarda elliden fazla yerli filmin tanıtım projelerini üstlendi. Bunlar arasında Güneşi Gördüm, Vizontele Tuuba ve New York'ta Beş Minare'nin afişleri dikkat çekici. Son dört yıldır Türkiye turizminin tanıtılmasında da Emrah Yücel'in katkısı çok büyük. Ayrıca ülkemizde büyük ses getiren SonPeygamber. Info projesinin resmî web sitesi de Emrah Yücel'in çalışmalarından biri.

Kendisini sanatçı ya da iş adamından ziyade 'tasarımcı' olarak adlandırmayı tercih eden Yücel'in yurtdışında başarı arayan gençlere en büyük tavsiyesi ise kendilerini uluslararası arenaya taşıyabilecek nitelikte bir başarıyı öncelikle kendi ülkelerinde yakalamaları.

DİNGİN SAVAŞÇI PEACEFUL WARRIOR

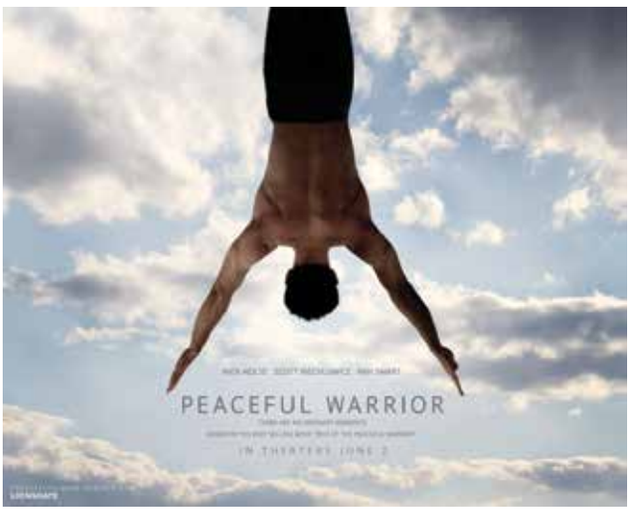

Yönetmen: Victor Salva

Oyuncuklar: Scott Mechlowicz, Nick Nolte, Amy Smart

Yapım: ABD, 2006

Kişinin kendiyle olan savaşının çarpıcı öyküsü

Yazı: Turgay Bakırtaş

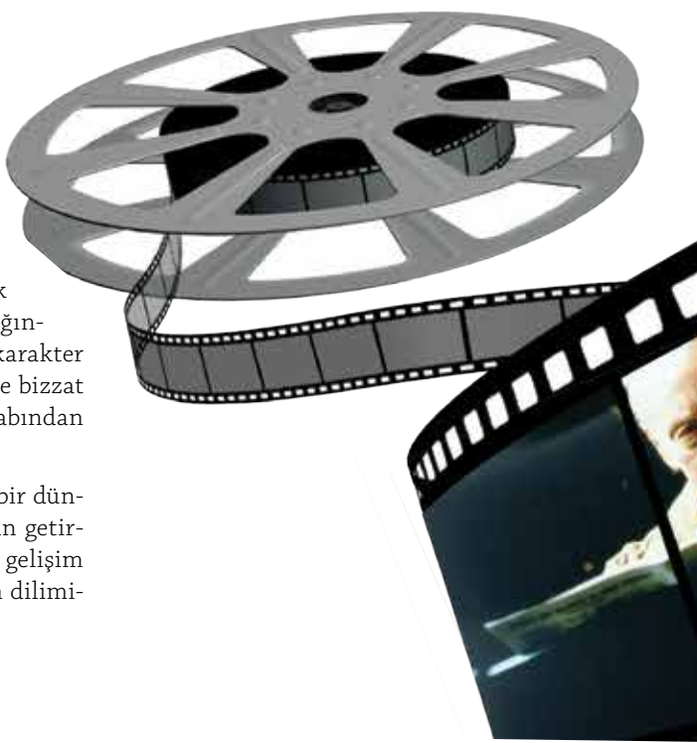

Edebiyat dünyasında kendisine hatırı sayılır bir yer edinmiş olan 'Kişisel Gelişim' sektörü, günümüzde aynı başarı ve sürekliliğini beyazperdeye yansıtabilmiş değil. Her ne kadar sinema dünyası karakterlerin büyük dönüşümleriyle ilgili hikâyeler anlatmaya bayılsa da, genellikle bu dönüşümleri bir takım koşullara (ölüm, ayrılık, savaş vb.) bağladığı için gündelik hayatın akışıyla ilgilenmez. Peaceful Warrior bu açıdan bakıldığında oldukça ilgi çekici bir film. Çünkü hem bahsini ettiğimiz karakter dönüşümünü sıkı bir iç hesaplaşmayla birlikte sunuyor, hem de bizzat yazarının kendi hayat hikâyesini anlattığı bir kişisel gelişim kitabından uyarlanmış.

Hikâyenin merkezinde yer alan Dan Millman, 1946 doğumlu bir dünya jimnastik eski şampiyonu. Aynı zamanda bu şampiyonluğun getirdiği şöhretten çok daha fazlasını birçok dile çevrilmiş kişisel gelişim kitapları ile kazanmış bir yazar. 2006 yapımı işbu film yazarın dilimi-

ze Dingin Savaşçı adıyla çevrilmiş özyaşam öyküsünden uyarlayan isim ise oldukça ilginç; Victor Salva. Yönetmene "ilginç" sıfatını layık görmemizin dayanağı ise kendisinin bu filmden önce üç yıl hapis yatmış olması. Kamera arkasına dönmek istediğinde uzunca süre iş bulamayan yönetmene en sonunda ünlü yönetmen Francis Ford Coppola destek çıkıyor ve Salva yeniden kendini gösterme fırsatı yakalıyor. Çekmek için seçtiği hikâyenin bir arınma ve değişim öyküsü olması bu açıdan tesadüften öte bir anlam taşıyor.

Hikâye gerçekte 1960'larda geçiyor olsa da sinema uyarlaması için şimdiki zaman tercih edilmiş. Esas oğlanımız Dan Millman son derece başarılı bir sporcu olmasına rağmen olimpiyat seçmeleri öncesinde girdiği "ya istediğim başarılara ulaşamazsam" gerginliği yüzünden uyku sorunları yaşamaktadır. Hiçbir maddi sıkıntısı olmayan, kişisel zevklerinden ve eğlencelerinden vazgeçmeyen, okuldaki notları çok iyi seviyelerde olan Dan, uyuyabildiği zamanlarda gördüğü kabusların etkisinden kurtulmak için geceleri dışarıda dolaşmaya çıkar ve bu gecelerden birinde marketine uğradığı bir benzin istasyonunda gizemli bir yabancıya (Nick Nolte) rastlar. Film bu noktadan sonra birçoğumuzun oldukça aşina olduğu Karate Kid serisindeki gibi bir "Bilge Usta - Asi Çırak" temeline oturarak bu iki karakterin arasında geçen felsefi diyaloglarla asıl derdini anlatmaya başlıyor. Dan her ne kadar başlarda gizemli ustasından etkilense de bir türlü nefsinin esaretinden kurtulamaz. Başarıya ulaşması ve istediklerini elde etmesi için kendisine lazım olan bir numaralı ve en gerekli erdemi, yani sabrı sağlamadığı için, sabırlı olmayı başaramadığı için sürekli olarak öğrendiklerini sorgular. Ancak bu sorgulamalar her defasında arzularının galip geldiği dövüşlerden öteye gitmez. Ve en sonunda Dan dibe vurur. Elindeki tek değerli şey olan sağlığını bir trafik kazası sonucu cam gibi dağılan bacağıyla birlikte kaybeder. Çıktığı ameliyatlardan sonra yüzüne haykırılan "bir daha asla spor yapamayacağı" gerçeği Dan'i ruhsal olarak bacağından bile beter biçimde dağıtmaya başladığındaysa gizemli usta tekrar ortaya çıkar ve Dan'i düştüğü bunalımlardan kurtarmak için bir kez daha el uzatır.

Sinematografisi, oyunculukları, diyalogları ve özellikle giriş ve final sahneleri ile teknik anlamda son derece eli yüzü düzgün bir yapım olduğu rahatlıkla söylenebilecek Peaceful Warrior'un teknik olmayan tarafta bize söylediği şey şu: İnsan doğasına hiç de yabancı olmayan usta-çırak ilişkisi, hiç şüphesiz, genç ve deneyimsiz birinin hayatı kavrayabilmesi için uygulanabilecek en iyi yöntemdir. Yeter ki doğru öğretmeni bulalım ve yeter ki o öğretmenin gösterdiği yolda sabır ve kararlılıkla ilerleyelim. Unutmayalım ki, ne kadar güçlü olursa olsun her insanın içinde o gücü kendi arzuları doğrultusunda yönlendirecek kudrete sahip bir nefis bulunur. Ve o nefsi yola getirmek için kendimizi güvenilir ellere teslim etmemiz gerekebilir. Eh, başka türlü de dünya şampiyonu olunmuyor zaten!

HAYATI KOLAYLAŞTIRAN YENİ ÜRÜNLER

Casio'dan Fotoğraf Tutkunlarına Müjde:

CASIO EXILIM EX-H20G

Casio fotoğraf makineleri ailesinin arasına yüksek zoomlu yeni bir ürün daha eklendi: Exilim EX-H20G. Hobi olarak fotoğraf çekmeyi seçen ve seyahat etmeyi çok sevenlerin rahatlıkla yanlarında taşıyabilecekleri bu dijital fotoğraf makinesi üreticisine özgü Hybrid-GPS sistemi sayesinde kuytu bir köşede yer alan evin en iç odasında olsanız bile küresel konumunuzu belirleyebilme ve makinedeki harita bilgileriyle karşılaştırma imkânına sahip. Bu yönüyle EX-H20G'in "kullanıcıyı dış mekân haricinde de konumlandırabilen ilk model" olduğu belirtiliyor. Çektiğiniz fotoğrafları Picasa ya da Google Earth gibi uygulamalar aracılığıyla takip edebiliyorsunuz.

24 mm geniş açılı objektifiyle 10x optik zoom yapabilen Casio'nun bu dijital harikası, 14.1 MP çözünürlükle fotoğraf kalitesini destekliyor. Aynı zamanda yüksek çözünürlükte 720p video kaydı ve saniyede 30 karelik video çekimi yapabilen H20G, 3 inç büyüklüğünde 460K LCD ekranıyla benzerlerinden ayrılıyor. Premium Auto özel otomatik çekim modu sayesinde, fotoğraf çekilmeden önce ortam verilerini analiz ederek en uygun çekim moduna geçiyor. Casio Exilim EX-H20G dijital kameralar 349.99 dolar fiyatıyla raflardaki yerini aldı.

İş Yaşamını Kolaylaştıran Teknoloji:
NOKIA E7

Nokia E serisinin en yeni üyesi olan E7, qwerty (kayarak açılan) klavyeye sahip bir akıllı telefon. Tasarımıyla N8'i andıran bu ürün, 14 mm kalınlık ile benzerleri arasında en ince cep telefonlarından biri olmasıyla göze çarpıyor. 4 sıralı Q klavyenin kullanıldığı E7, 35 derece açılabilen ekranı ve tuşlar arasındaki ideal boşluklarla kişinin tuşları kullanmasını kolaylaştırıyor. Elbette bu klavyeyi açmadan dokunmatik ekranı da kullanabilirsiniz. 8 MP kamerasını kullanarak yüksek çözünürlüklü fotolar ve HD videolar çekme fırsatını yakalayabileceğiniz bu ürün hakkında Nokia henüz bir fiyat belirlemesinde bulunmadı. Sunduğu imkânlarla ofis yaşamını kolaylaştıran bu ürünün bazı özellikleri şöyle sıralanabilir:

- Mail for Exchange uygulaması ile gerçek zamanlı e-posta kullanımı
- Quickoffice uygulaması ile Microsoft Word, Excel gibi belgeler üzerinde oynayabilme
- Hızlı 3G veya Wi-Fi ağı ile internete erişim ve modem olarak kullanım
- Çok taraflı konferans araması özelliği
- Güvenli hafıza kartı şifreleme sistemi ile önemli iş dosyalarınızı güvende tutabilirsiniz.
- Yerleşik Nokia Mobile VPN ile şirket intranetine hızlı ve güvenli erişim
- World Traveler uygulamasıyla iş seyahatleriniz hakkındaki gelişmeleri takip edebilirsiniz.

Bir Tablet-PC'den Daha Fazlası:
FUJITSU STYLISTIC ST6012

Fujitsu'nun yeni tablet bilgisayarı Stylistic ST6012 sahip olduğu özelliklerle teknoloji tutkunlarının dikkatini çekmeyi başardı. Sadece 1280 x 768 WXGAa dokunmatik ekranı üzerinden kontrol edilebilen bilgisayar, şık tasarımlı kalemi Stylus ile kullanıcıya klavyeyi unutturuyor. A4 kağıdı boyutunda ve bir havludan daha hafif olarak nitelendirilen ST6012 hareket halindeyken de rahat bir kullanım imkânına sahip. Ürünün en ayırıcı özelliklerinden biri de koruma araçlarına daha fazla verilmiş olması. Lisans için TPM ve veri yedeklemeleri, parmak izi algılayıcı, SmartCase Logon ve Computrace özellikli BIOS biyometrik tanımlar gibi özellikleri bunlardan bazıları.

Gigabit-Ethernet'in yanında n-standardına göre WLAN, 3G/UMTS ve Bluetooth özellikleri sayesinde internete erişim noktaları bulmak zorunda olmamanın dışında ve dışarıda olduğunuz herhangi bir yerde ve zamanda çevrimiçi olabilmenizi sağlıyor. Intel Core2 Duo SU9400 (1.40GHz, 800MHz, 3MB L2 Cache) işlemciye sahip bu yeni tablet bilgisayarın işletim sistemi Windows Vista Business veya Windows Vista Home Premium olarak belirlenmiş. 12.1 inç'lik ekranıyla 1280 x 800 çözünürlük kalitesi sunuyor. Ayrıca 6 saate yakın pil ömrü, 2 GB hafızası ve 120 ya da 250 GB sabit disk seçenekleriyle çok cazip geliyor.

Apple'dan Dünya'nın En İnce Bilgisayarı
MACBOOK AIR

Apple'ın bugüne kadar ürettiği en hafif ve en rahat taşınabilir dizüstü bilgisayar olma özelliğini taşıyan MacBook Air'in en ince noktası 2.79 milimetre, en kalın noktası 17,27 milimetre iken 11 inç'lik modeli 1 kg ve 13 inç'lik modeli ise 1,3 kg ağırlığında. Bu sayede oldukça estetik bir görünümle üretilmiş. Mac OS X 10.5 Leopard işletim sistemi ve Intel Core 2 Duo işlemcisi ile dikkati çeken Air, Li-Polymer batarya ile yedi saate kadar pil ömrü sağlıyor. Ayrıca tek parça alüminyum kasası onu dış etkenlerden koruyan sağlam bir kalkan görevi görüyor. 2 GB Ram'e, NVIDIA GeForce 320M grafiklerle birleşen ekran kartına ve Qwerty Q Klavye'ye sahip bu yeni ürünün belki de tek can sıkıcı noktası sadece bir USB portu olması. Ancak daha önce iPad'lerde uygulanan solid state depolama sistemi sayesinde çok daha sessiz çalışıyor ve çok daha fazla yer kazanıyor. Diğer modellerin aksine daha hızlı çalışan MacBook Air, ülkemizde 2011'in ilk aylarından itibaren 5000 TL'nin üzerinde fiyatlarla piyasaya sürüldü.

KÜLTÜR-SANAT AJANDA:

David Lynch'in Fotoğraf ve Gravürleri

Hiç kuşkusuz günümüzün en kışkırtıcı yönetmenlerinden biri olan David Lynch, sinemadan önce soyut dışavurumcu resimler yapıyordu. Lynch, 1966'da Pennsylvania Güzel Sanatlar Akademisi'nde resim eğitimine devam ederken kendi deyişiyle "karanlık" bir tablosundaki figürün hareket ettiğini gördü ve rüzgâr sesi duydu. Resmindeki figürlerin de hareket etmesini isteyen Lynch'in eserlerindeki baskın tema "yozlaşmış bir dünyada tutsak kalmış bir masumiyet"tir. Betimleri karanlık, grotesk, çoğunlukla tek bir figür üzerindendir; yalnız bir ağaç, kaybolmuş bir köpek, köhne bir ev gibi. İnsana özgü ve insandan ayrışan tüm tuhaflıkları, çürümüşlükleri, manevi ve maddi atıkları hayal dünyasına malzeme eden David Lynch'in sıra dışı fotoğraf ve gravürleri bambaşka bir dünyanın kapılarını aralıyor.

Artane, 09 Nisan - 29 Mayıs Salı-Cumartesi 11.00-19.00

Cami Donanımları Fuarı

Camilerimizin yapımı ve onarımı sürecinde ihtiyaç duyulan makine halıları, el halıları, çini, seramik, mermer, ahşap, kurşun kubbe, alüminyum kubbe, alem, süslemeler, halı altı ısıtma sistemleri, avize, aydınlatma, havalandırma, genel ısıtma, ses sistemleri, görüntü sistemleri, elektronik levhalar ve daha bir çok ürün 2. Cami Donanımları Fuarı'nda sergilenecek. Marka Fuarcılık tarafından 7-10 Nisan 2011 tarihleri arasında İstanbul Fuar Merkezi'nde düzenlenecek olan 2. Cami Donanımları Fuarı, üretici ve uygulamacıların doğrudan ilgili kişilerle buluşacağı bir ortam olacak.

İstanbul Fuar Merkezi, 07-10 Nisan 2011

Ateş Pervaneleri, Tulumbacıların Tarihi

"Ateş Pervaneleri: Tulumbacılar" başlıklı sergi, Osmanlı İmparatorluğu'nda, asker-sivil itfaiye neferi olarak tanımlanan ve aynı zamanda da mahallenin yiğitlik, şeref ve namus sembolü olan tulumbacıların, günümüz itfaiye teşkilatına nasıl dönüştüğünü gözler önüne seriyor.

Kendilerine has argoları ve küfrü bol muhabbetleri ile tulumbacılık; başlı başına bir kültürü, bir yaşam biçimi yansıtmaktaydı. Bir "haaaayt" ile başlayan nârâlar, manilerle yangına gidiş ve dönüşte öndeki sandığı geçme adına verilen mücadele, beledî bir hizmetin ifası yanında teatral bir gösteri niteliğindeydi. Ağustos 1924'te yasaklanan Mahalle Tulumbacılığı kültürünün kapılarını aralayan bu sergide; Cibali Tütün ve Sigara Fabrikası İtfaiye bölümüne ait malzemeler ile İtfaiye Müzesi eserlerinden oluşan bir seçki ile dönemin soyso-kültürel yapısı, gündelik yaşam tarzı ve devlet yapısı gözler önüne seriliyor.

Rezan Has Müzesi, 24 Şubat-31 Mayıs 2011

Genç Sahne Tiyatro Festivali

Bahçelievler Belediyesi'nin 5 yıldır aralıksız olarak düzenlediği "Genç Sahne Tiyatro Festivali" bu yıl 6 - 16 Mayıs tarihlerinde Bahçelievler Belediyesi - Yeni Sahne de gerçekleşecek. Ulusal nitelikli festival; Profesyonel, Amatör, Üniversite ve Lise Tiyatro Topluluklarını ağırlayacak. Bahçelievler Belediyesi'nin 10 gün boyunca ev sahipliği yapacağı festival, gençlerin sahnelerdeki varlığına tanık olmayı ve izleyiciyi genç sanatçılarla ve sanatçı adaylarıyla buluşturmayı hedefliyor. Ayrıca zor şartlara rağmen ayakta durmaya çalışan genç sanatçılara bir teşekkür niteliğinde olacak olan bu organizasyonda, gençlere "genç sahneyle" kendini tanıtma imkânı sunulması da amaçlanıyor.

Yeni Sahne, 06-16 Mayıs 2011

Hanedan ve Kamera-Osmanlı Sarayından Portreler

Sergide, Ömer M. Koç Koleksiyonundan seçilen Osmanlı sultanları ve hanedan üyelerine ait çoğunluğu saray fotoğrafçıları tarafından çekilen, bir kısmı imzalı ve ithaflı portre fotoğrafları yer alacaktır. Bu fotoğraflar, Osmanlı hanedan üyeleri arasında porte fotoğraflarına duyulan özel ilgiyi ve bu ilgi nedeniyle portre fotoğrafçılığının teknik ve sanatsal açıdan erişmiş olduğu yüksek seviyeye dikkat çekilmektedir.

Osmanlı hanedanı üyeleri arasında porte fotoğraflara özellikle ilgi duyan şahsiyetler bulunmaktaydı. Çocukluk dönemlerinden ilerleyen yaşlarına kadar çeşitli vesilelerle portre fotoğraflarını çektirmişler ve diğer hanedan üyeleri arasında da bu merakın yaygınlaşmasına öncülük etmişlerdi.

Vehbi Koç Vakfı Sadberk Hanım Müzesi | Sergi Bitiş Tarihi: 24 Nisan 2011

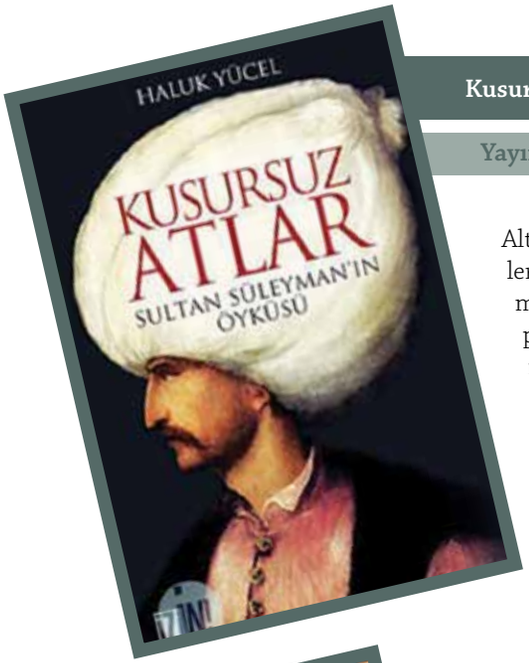

Kusursuz Atlar: Sultan Süleyman'ın Öyküsü | Haluk Yücel

Yayınevi: İz Yayıncılık, 2011

Altı asrı aşkın bir süre dünyaya hükmeden bir devletin en parlak günlerinde başında bulunan Kanuni Sultan Süleyman, zirveye taşıdığı medeniyetin şahsında Batı'da Muhteşem sıfatıyla anılmış, önemli bir padişahtır. Yarım asra yakın tahtta oturan Sultan Süleyman, ceddinin temelini attığı, sağlam bir şekilde inşa ettiği bir devletin ve hatta devletten ötesi bir medeniyetin şahika döneminde, sadece kendi ülkesinin değil, tüm dünyanın siyasetine etki etmiştir. Onun bu parlak hayatı daha önce defalarca kez kaleme alındı. Ancak hiç kimse Haluk Yücel gibi, bir şair hassasiyeti, bir tarihçi titizliği ile Sultan Süleyman'ı anlatmadı. Son zamanlarda bazı televizyon dizileri ve tarih programları vesilesiyle yeniden gündeme oturan Sultan Süleyman'ın hayatı hiç şüphesiz edebiyat için de zengin bir kaynak niteliği taşıyor. Bugüne kadar denenmemiş bir üslûpla kaleme alınmış bu edebiyat harikası kitap, altı kitaptan oluşan serinin birincisidir.

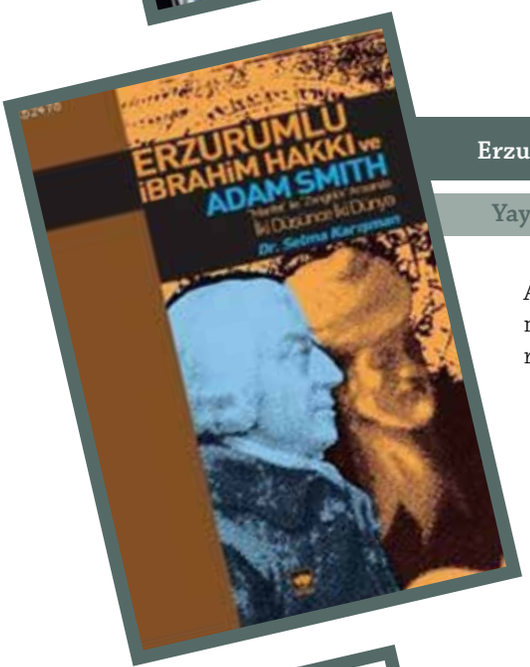

Erzurumlu İbrahim Hakkı ve Adam Smith | Selma Karışman

Yayınevi: Ötüken Neşriyat, 2010

Adam Smith, ünlü eseri Ulusların Zenginliği'ni 18. yüzyılın çözülme ortamında yazmıştır. Liberal ve kapitalist düşüncenin temellerinin atıldığı eserin asırları aşan şöhreti, Smith'in, iktisadî fikirlerini ahlâk kuramı üzerine inşa ettiği hakikatini gölgede bıraktı. Aynı dönemde Erzurumlu İbrahim Hakkı, insanın varoluşsal mahiyeti etrafından ahlâkî hayata araladığı kapıda Mârifetnâme ile karşımıza çıkar. Eser, müellifinin tevhid, ilim, varlık, kâinat görüşleri etrafında örülen dokusuyla Adam Smith ve temsil ettiği Batı toplumsal düşüncesi ile mukayeseye elverişli bir zemin hazırlar. Smith'in iktisat teorisi, serbest piyasa üzerinden aklın ve ülkelerin sınırlarını aşmış bulunuyor. Fakat fizikî ve manevî sorunları yeniden aynîleşen uluslar, bugün de zenginliğin değil, Ahlâkî Duygular Kuramı'nın ve Mârifetnâme'nin güçlü moral desteğine muhtaç!

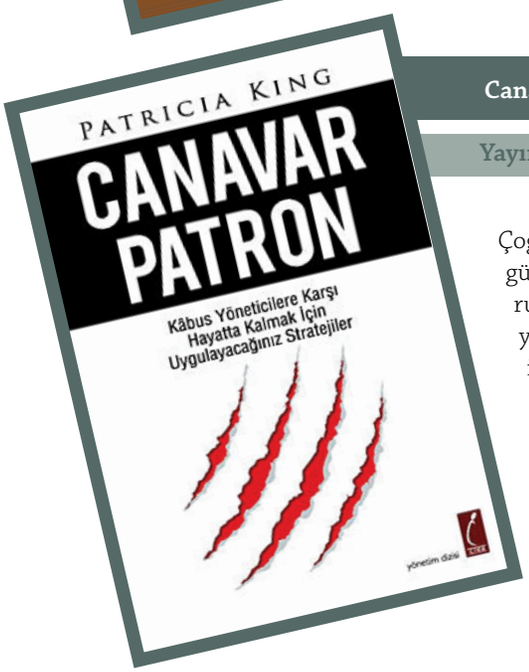

Canavar Patron | Patricia King

Yayınevi: Crea Yayıncılık, 2010

Çoğu insan, iş stresine karşı kendini güçsüz hissediyor. Bu insanlar her gün aynı korkunç duyguyla uyanıyorlar: Hayır, yine oraya gitmek zorunda mıyım? Ayaklarını sürüyerek işe giderken tüm motivasyonlarını yitiriyorlar. İşleri tersine çevirmek için iş işten geçene kadar -onu daha iyi bir hale getirmek için olumlu yönde herhangi bir adım atmaksızın- nefret ettikleri bir işe tutunmaya çalışıyorlar.

Her gün işe nefret ederek gitmenizin nedeni patronunuzsa, artık bununla ilgili bir şeyler yapmanızın vakti geldi demektir. Bu kitap, durumun nasıl düzelteceğinizi, akıl sağlığınızı nasıl koruyabileceğinizi ve gerektiğinde nasıl savaşacağınızı size öğretecek. Aynı zamanda zor koşulları nasıl değiştireceğinizi ve çalışmaktan başka seçeneğinizin olmadığı durumlarda neler yapabileceğinizle ilgili bilgi sahibi olacaksınız.

“Büyük Oyun” Başladı!

İbrahim Karagül ve Hüsnü Mahalli

Büyük Oyun

Sykes-Picot Anlaşması. Dünya Savaşları. Sıcak ve Soğuk Çatışmalar.
Yüzyıllık hesaplar yeniden masaya geliyor. Oyunun kuralları değişiyor, dünya eksenini buluyor.

İbrahim Karagül ve **Hüsnü Mahalli** ile **Büyük Oyun, her Cuma 21:00’da.**

tv net

GERÇEK

Digiturk 39, D-Smart 85, Teledünya 55, Türksat 3A ve iPhone’da! **www.tvnet.tv.tr**

ASYA VE AVRUPA'YI BİRLEŞTİREN EN KISA YOL:

TRABZON LİMANI

Tarihi İpekyolu canlanıyor... İran transit taşımacılığı için uygun imkanlar.
Trabzon Limanı, Tebriz'e 810 km, Tahran'a ise 1.410 km uzaklığındadır.

TRABZON FREE ZONE

albayrak

İskele Cd. Trabzon • Tel: 0462 377 60 50 • www.alport.com.tr

TRABZON LİMANI ALPORT